

On our English language New Website

WWW.PREETNEWS.COM

preetnews2020@gmail.com

PREETNAMA ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖਰਾ ਸੱਚ

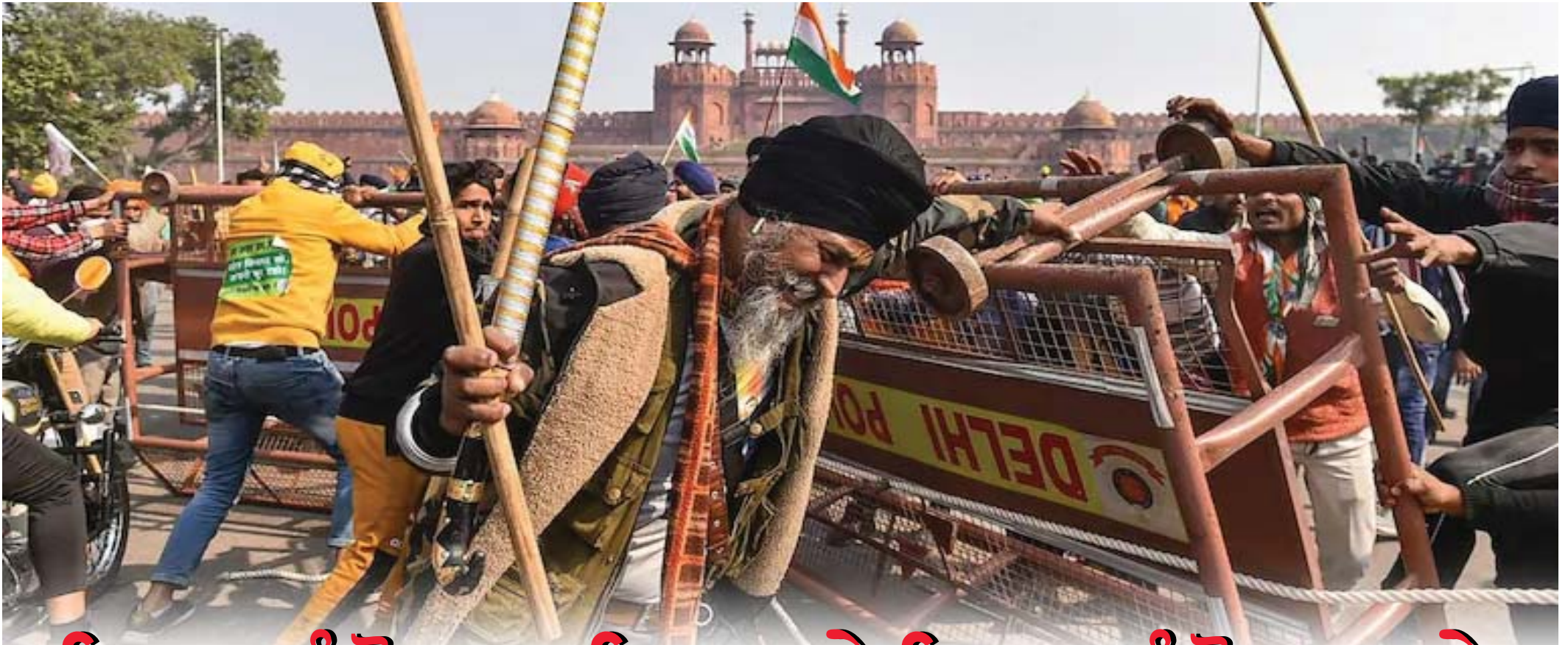
ਨਿਊਯਾਰਕ

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ

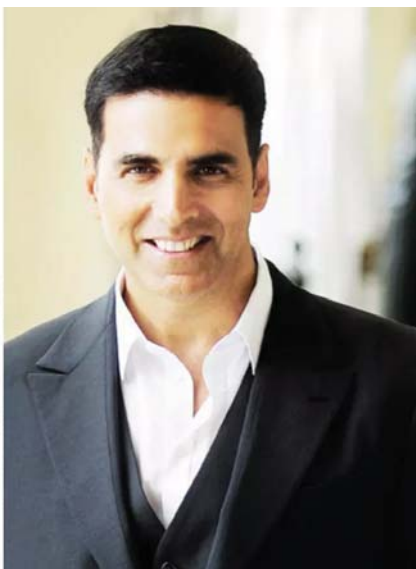
Online and Print Media +1 201-312-4180

ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀਆਂ ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਖਬਰਾਂ, ਲੇਖ ਅਤੇ ਕਾਵਿ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਲਈ ਦੇਖੋ ਸਾਡੀ ਵੈਬਸਾਈਟ
www.preetnama.com

ਸਾਲ 4, ਅੰਕ 88, ਮਿਤੀ : 3 ਫਰਵਰੀ, 2021 ਤੋਂ 09 ਫਰਵਰੀ 2021 ਵੈਬਸਾਈਟ : www.preetnama.com ਈਮੇਲ preetnamausa@gmail.com

ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ : ਰਿਹਾਨਾ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਬਾਰੇ ਟਵੀਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਸਿਤਾਰਿਆਂ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਜਵਾਬ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਖਿਲਾਫ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕਈ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਖਸੀਅਤਾਂ ਟਵੀਟ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਕਈ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਅਦਾਕਾਰ ਹਨ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦੇਸੀ ਟਵੀਟਜ਼ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਬਾਰਡਰਾਂ ਉੱਪਰ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਕਿਲੋਬੰਦੀ ਵਰਗੀ ਬੈਰੀਕੇਡਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਵੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਗਾਇਕ ਰਿਹਾਨਾ ਵੱਲੋਂ ਟਵੀਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਸਲੇ ਦੀ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਫੜਿਆ ਹੈ।

ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਅਦਾਕਾਰ ਅਕਸ਼ੇ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਬਾਰੇ ਟਵੀਟ ਕਰਕੇ ਕਿਹਾ,

“ਕਿਸਾਨ ਸਾਡੇ ਦੇਸ ਦਾ ਬਹੁਤ ਅਹਿਮ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਉਪਰਾਲੇ ਸਪਸ਼ਟ ਹਨ। ਮਤਭੇਦ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਇੱਕ ਸਾਂਤੀਪੂਰਨ ਮਤੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰੀਏ।” ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਅਦਾਕਾਰ ਅਜੇ ਦੇਵਗਨ ਨੇ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦਾ ਜਕਿਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਝੂਠੇ ਪ੍ਰੋਪੇਗੈਂਡਾ ਵਿੱਚ ਨਾ ਫਸੋ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਟਵੀਟ ਕੀਤਾ, “ਭਾਰਤ ਜਾਂ ਭਾਰਤੀ ਨੀਤੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਕਿਸੇ ਵੀ ਝੂਠੇ ਪ੍ਰੋਪੇਗੈਂਡਾ ਵਿੱਚ ਨਾ ਫਸੋ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਇੱਕਜੁੱਟ ਰਹਿਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।”

ਮੀਨਾ ਹੈਰਿਸ ਨੇ ਕੀ ਕਿਹਾ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ

ਦੀ ਭਾਣਜੀ ਮੀਨਾ ਹੈਰਿਸ ਇੱਕ ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਵਕੀਲ ਹਨ। ਉਹ ਵੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬਾਰਡਰਾਂ ਉੱਪਰ ਤਿੰਨ ਕੇਂਦਰੀ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਲੈ ਕੇ ਬੈਠੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਟਵੀਟ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।

ਮੀਨਾ ਹੈਰਿਸ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਈ ਟਵੀਟ ਕੀਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, “ਇਹ ਮੌਕਾ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਉੱਪਰ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਮਹੀਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਸੋਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਉੱਪਰ ਹਮਲਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਬੰਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਅਤੇ ਅਰਧਸੈਨਿਕ ਹਿੰਸਾ ਤੋਂ ਗੁੱਸਾ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।” (ਇਸ ਬਾਰੇ) ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਗੁੱਸਾ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਸਾਨੂੰ ਕੈਪਿਟਲ ਹਿੱਲ ਵਿੱਚ ਹਿੰਸਾ ਦੌਰਾਨ ਆਇਆ ਸੀ। ਫਾਸੀਵਾਦ ਕਿਤੇ ਵੀ ਹੋਵੇ ਉਹ ਲੋਕਤੰਤਰ ਨੂੰ ਧਮਕਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਟਰੰਪ ਭਾਵੇਂ ਦਫਤਰ ਛੱਡ ਗਏ ਹੋਣ ਪਰ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇਖੋ ਲਹਿਰ ਚੜ੍ਹ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੌਪ ਸਟਾਰ ਰਿਹਾਨਾ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਟਵੀਟ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਵਾਤਾਵਰਨ ਕਾਰਕੁਨ ਗ੍ਰੇਟਾ ਥਰਨਬਰਗ ਨੇ ਵੀ ਟਵੀਟ ਕਰਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕਜੁੱਟ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਖੜ੍ਹੇ ਹਾਂ। ਪੌਰਨ ਸਟਾਰ ਰਹਿ ਚੁੱਕੀ ਮੀਆ ਖਲੀਫਾ ਨੇ ਵੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਟਵੀਟ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਕੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ

ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।”

ਭਾਰਤ ਦੀ ਬਾਲ ਵਾਤਾਵਰਨ ਕਾਰਕੁਨ ਲਿਸੀਪ੍ਰਿਆ ਕਨਗਜ਼ਮ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, “ਪਿਆਰੇ ਦੋਸਤੋ, ਸਾਡੇ ਲੱਖਾਂ ਗਰੀਬ ਕਿਸਾਨ ਜੋ ਇਸ ਨੰਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਸੜਕਾਂ ‘ਤੇ ਸੌ ਰਹੇ ਹਨ ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਮੰਗਦੇ। ਤੁਹਾਡਾ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਹਮਾਇਤ ਦਾ ਇੱਕ ਟਵੀਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਾਅਨੇ ਰਖਦਾ ਹੈ।” ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਮਸਲੇ ਉੱਪਰ ਚੁੱਪੀ ਵਰਤਣ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਹਸਤੀਆਂ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗਰੇਟਾ ਥਰਨਬਰਗ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਹਮਾਇਤ ਦੇਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਅੰਦੋਲਨ ਹੈ। ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਵਾਤਵਰਣੀ ਸੰਕਟ ਦੇ ਸਤਾਏ ਹੋਏ ਹਨ।

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਯੂਰਪੀਅਨ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵੱਲੋਂ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਤਿੰਨ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਹਮਾਇਤ ਦਿੱਤੀ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਂਸਦ ਕਲਾਊਡੀਆ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, “ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਇਕਜੁੱਟਤਾ। ਧੰਨਵਾਦ ਰਿਹਾਨਾ। ਜਿੱਥੇ ਸਿਆਸੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨਹੀਂ ਦਿਖ ਰਹੀ, ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ।”

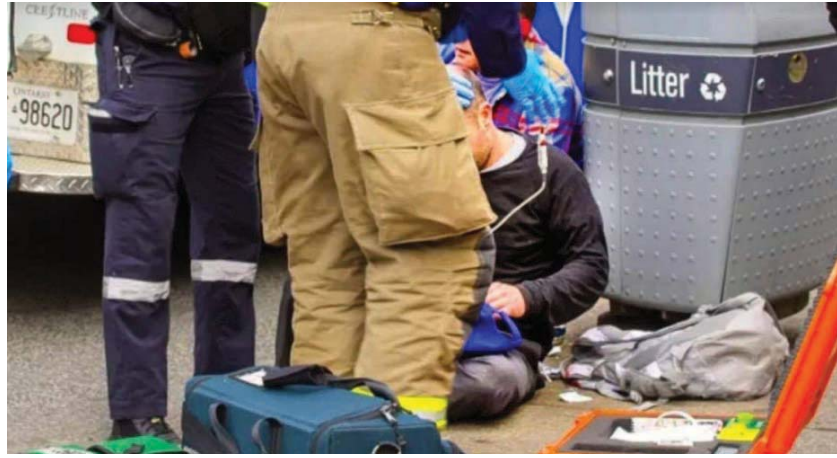
ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੁਝ ਲੋਕ ਵਿਦੇਸੀ ਹਸਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਮੁਜਾਹਰਾਕਾਰੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਟਵੀਟ ਉੱਪਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਬਿਆਨਬਾਜੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣਾ ਮੰਨ ਰਹੇ ਹਨ।

ਅਦਾਕਾਰ ਕੰਗਨਾ ਰਨੌਤ ਨੇ ਰਿਹਾਨਾ ਦੇ ਟਵੀਟ ‘ਤੇ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਿਆਂ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਕੋਈ ਇਸ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ

ਕਿਸਾਨ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਅੱਤਵਾਦੀ। ਲਿਸੀਪ੍ਰਿਆ ਕੰਗਜ਼ਮ ਦੇ ਟਵੀਟ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਾਬਰਾ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, “ਜਦਲੀ ਹੀ ਤੁਸੀਂ ਹਰ ਇੱਕ ਦੇਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ ਸੱਦਾ ਦੇ ਦਿਉਗੇ। ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਐਂਮਪੀ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹੋ। ਜੋ ਕੰਮ ਤੁਸੀਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਸੇ ‘ਤੇ ਧਿਆਨ ਲਗਾਓ ਅਤੇ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਇੰਨੇ ਹੀ ਗਿਆਨਵਾਨ ਹੋ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰੋ। ਸਾਨੂੰ ਦਖਲ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਆਈਪੀਐੱਸ ਅਫਸਰ ਅਰੁਨ ਬੋਬਰਾ ਨੇ ਵੀ ਟਵੀਟ ਉੱਪਰ ਹੋ ਰਹੀ ਟੀਕਾ-ਟਿੱਪਣੀ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਭਾਰਤੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਹੱਕ ਹੈ। ਪਰ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮਾਮਲੇ ਉੱਪਰ ਖੁਸ਼ ਹੋਣਾ ਬਿਲਕੁਲ ਗਲਤ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ? ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ ਮਤਾ?”

ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਬਿਆਨ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਹਸਤੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਆਵਾਜ਼ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਬਹਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਕੁਝ ਇੱਕ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਖਦਸ਼ੇ ਹਨ। ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸਪੋਰਟ ਲੈਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸਹਿਜ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਜਿਠਿਆ ਹੈ ਤੇ ਕਈ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲਿਆਂ ‘ਤੇ ਹਮਲਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਵੀ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ। “ਇਸ ਮੁੱਦੇ ‘ਤੇ ਬੋਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।”

ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿਖੇ ਦਸੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਉਵਰਡੋਜ਼ ਨਾਲ 34 ਜਣਿਆਂ ਦੀ ਮੌਤ, 2020 ਦੌਰਾਨ ਮੌਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ 67 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਵਾਧਾ

ਨਿਊਯਾਰਕ/ਟੋਰਾਂਟੋ (ਰਾਜ ਗੋਗਨਾ/ਕੁਲਤਰਨ ਪਧਿਆਣਾ) ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਆਬਾਦੀ ਪੱਖੋਂ ਸਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰ ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿਖੇ ਲੰਬੇ ਦਸੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਉਵਰਡੋਜ਼ ਨਾਲ 34 ਜਣਿਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਖਬਰ ਹੈ। 1 ਜਨਵਰੀ 2020 ਤੋਂ ਲੈਕੇ 30 ਸਤੰਬਰ 2020 ਤੱਕ ਇੱਕਲੇ ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿਖੇ ਡਰੱਗ ਕਾਰਨ 823 ਜਣਿਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਜਦਕਿ 2019 ਦੌਰਾਨ 494 ਜਣਿਆਂ ਦੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਡਰੱਗਜ਼ ਲੈਣ

ਕਾਰਨ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਸਾਲ 2020 ਦਾ ਇਹ ਅੰਕੜਾ ਸਾਲ 2019 ਨਾਲੋਂ 67 ਫੀਸਦ ਵਧ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕਲੇ ਸੁਕਰਵਾਰ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਹੀ ਉਵਰਡੋਜ਼ ਸਬੰਧੀ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ 40 ਕਾਲਾਂ ਆਈਆਂ ਸਨ ਜੋਕਿ 2017 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਾਲਾਂ ਪੱਖੋਂ ਸਭਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਉਨਟਾਰੀਓ ਵਿਖੇ 2020 ਦੌਰਾਨ 2200 ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਣਿਆਂ ਦੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਡਰੱਗਜ਼ (-) ਨਾਲ ਹੋਈਆਂ ਦੱਸੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਲਬਰਟਾ ਤੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਵਿਖੇ ਕਰੋਨਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਨਸਿਆਂ ਨਾਲ ਮਰ ਰਹੇ ਹਨ। 90 ਫੀਸਦ ਦੇ ਕਰੀਬ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਉਮਰ 24-64 ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਯਾਦ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਸਰਾਬ, ਭੰਗ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨਸਿਆਂ ਨਾਲ ਹੋਈਆਂ ਮੌਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡਾ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਅਲਬਰਟਾ/ਮੋਨਟਾਨਾ ਬਾਰਡਰ ਉੱਤੇ ਕੈਲਗਰੀ ਦਾ 38 ਸਾਲਾ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਰ ਨਸਿਆਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਖੋਪ ਨਾਲ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਨਿਊਯਾਰਕ/ਕੈਲਗਰੀ, (ਰਾਜ ਗੋਗਨਾ/ਕੁਲਤਰਨ ਪਧਿਆਣਾ) ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸੂਬੇ ਅਲਬਰਟਾ ਦੇ ਸਿਟੀ ਕੈਲਗਰੀ ਜੋ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਸੰਘਣੀ ਅਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਕੈਲਗਰੀ ਦੇ ਇੱਕ 38 ਸਾਲਾ ਪੰਜਾਬੀ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਰ ਅਮਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੂੰ ਅਲਬਰਟਾ/ਮੋਨਟਾਨਾ ਬਾਰਡਰ ਤੇ ਨਸਿਆਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਖੋਪ ਨਾਲ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਰ ਅਮਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਟਰੱਕ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਬੇ ਦਿਨੀ ਕ੍ਰਿਸਮਸ ਵਾਲੇ ਦਿਨ 228.14 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਮੀਥੈਮਫੇਟਾਮਾਈਨ ਨਾਮਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈ ਸੀ ਇਸ ਫੜੀ ਗਈ ਡਰੱਗਜ਼ ਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਚ ਕੀਮਤ 28.5 ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੇ ਕਰੀਬ ਹੈ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਬਾਰਡਰ ਸਰਵਿਸ ਏਜੰਸੀ (ਸੀਬੀਐਸਏ) ਨੇ ਜਿਸ ਟਰੱਕ ਵਿੱਚ 228.14 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਮੀਥੈਮਫੇਟਾਮਾਈਨ ਫੜੀ ਹੈ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਾਪਸ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਅਮਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 14 ਜਨਵਰੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਹਿਰਾਸਤ ਚੋਂ ਰਿਹਾਈ ਮਿਲ ਗਈ ਸੀ ਤੇ ਹੁਣ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਅਗਲੀ ਪੇਸ਼ੀ 11 ਫਰਵਰੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਹੋਵੇਗੀ। ਹੁਣ ਅੱਗੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਬਰਾਮਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੌਣ ਇਸ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਨਸੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਦਾ ਸਬੰਧ ਕਿਹੜੇ ਕਿਹੜੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ।

ਉਪਰ ਲਾਲ ਕਿਲੇ ਤੇ ਚੜਿਆ ਝੰਡਾ ਇਧਰ ਬੁੱਤ ਡਿਗਿਆ ਗਾਂਧੀ ਦਾ

ਡੇਵਿਸ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਚ ਅਣਪਛਾਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਈ ਟੁਕੜੇ ਕੀਤੇ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਬੁੱਤ ਦੇ ਲੋਕ ਤੰਗ ਆ ਗਏ ਭਾਰਤ ਦੀ ਬੁਠੀ ਗਾਂਧੀਗਿਰੀ ਤੇ ਸਦੀਆ ਦੀ ਨਫਰਤਪ੍ਰਸਤੀ ਤੋ:- ਸ੍ਰ ਭਜਨ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰ

ਡੇਵਿਸ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਡੇਵਿਸ ਪਾਰਕ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਬੁੱਤ ਦੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਈ ਟੁਕੜੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਡੇਵਿਸ ਸੈਕਰਮੈਂਟੋ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਿਖੇ ਪਾਰਕ 'ਚ ਸਥਾਪਤ ਭਾਰਤੀ ਬਾਪੂ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਬੁੱਤ ਦੇ ਕੁਝ ਅਣਪਛਾਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਬੜੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਕਈ ਟੁਕੜੇ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਬੁੱਤ ਨੂੰ ਲੱਗੇ ਅਜੇ 4 ਸਾਲ ਹੀ ਹੋਏ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਬਹੁਤ

ਸੁਟਕੇ ਰੋਸ ਜਾਹਿਰ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਕਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਦਲਿਤਾਂ ਨੂੰ ਨਫਰਤ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਕਾਲੇ ਅਤੇ ਦਲਿਤ ਭਾਰੀ ਨਫਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਥੇ ਵੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਅੰਬੈਸੀਆ ਇਸਦਾ ਬੁੱਤ ਲਗਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਭਾਰੀ ਵਿਵਾਦ ਤੇ ਰੋਸ ਮੁਜਾਹਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। f ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਉਘੇ ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਅਤੇ ਘੱਟਗਿਣਤੀਆਂ ਦੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਵਾਜ਼ ਸ ਭਜਨ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕੀ ਲੋਕ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਝ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਇਸਦੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਦੀਆ ਦੀ ਨਫਰਤਪ੍ਰਸਤੀ ਤੋਂ ਤੰਗ ਆ ਗਏ ਹਨ ਜਿਸਦਾ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਹੈ ਕੀ ਇਸ ਬਲਾਤਕਾਰੀ ਨਫਰਤਪ੍ਰਸਤ ਨੂੰ ਰੰਗ ਨਸਲ ਦੇ ਭੇਦ ਕਾਰਨ ਘਿਰਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਗੁਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਸ: ਭਜਨ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕੀ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸ਼ਹਿਰ ਚ ਇਸਦੇ ਬੁੱਤ ਦਾ ਜਲੂਸ ਕੱਢ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਡੇਵਿਸ ਵਿੱਚ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਹੋਏ ਟੁਕੜੇ ਟੁਕੜੇ ਵੀ ਇਸਦਾ ਹੀ ਇਕ ਕਾਰਨ ਲੱਗਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਲੋਕ ਜਾਗ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਸਿਆਣੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕੀ ਬਹੁਤੀ ਦੇਰ ਨਹੀਂ ਚਲਦਾ ਡੇਰਾ ਸਾਧ ਪੱਖਤੀ ਦਾ

ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਹਿੰਸਕ ਤੇ ਵੱਖਵਾਦੀ ਮੋੜਾ ਦੇਣਾ ਬਹੁਤ ਮਹਿੰਗਾ ਪਵੇਗਾ : ਭੋਮਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਿਕ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੋਮਾ ਨੇ ਅੱਜ ਇਥੇ ਜਾਰੀ ਪ੍ਰੈਸ ਬਿਆਨ ਰਾਹੀਂ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਅੜੀ ਤੇ ਅੰਬਾਨੀ, ਅੰਡਾਨੀ ਨਾਲ ਯਾਰੀ ਪੁਰਾਉਣ ਲਈ ਸਾਂਤਮਈ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਹਿੰਸਕ ਤੇ ਵੱਖਵਾਦੀ ਮੋੜਾ ਦੇ ਕੇ ਦੇਸ ਨੂੰ ਬਲਦੀ ਅੱਗ ਦੀ ਭੱਠੀ ਵਿੱਚ ਝੋਕਣ ਦੀ ਖਤਰਨਾਕ ਖੇਡ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹੋ ਖੇਡ ਇੰਦਰਾਂ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਅਨੰਦਪੁਰ ਦੇ ਮਤੇ ਨੂੰ ਵੱਖਵਾਦੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੇ ਦੇਸ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਅੱਗ ਲਾਈ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਖਮਿਆਜ਼ਾ ਉਸਨੂੰ ਖੁਦ ਵੀ ਭੁਗਤਣਾ ਪਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ 11 ਗਿਆਰਾਂ ਗੋੜਾ ਦੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦਾ ਢਕਵੰਜ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਚਦੀ ਆਈ ਹੈ ਜਿਵੇਂ 1984 ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦਾ ਢੋਂਗ ਰਚਾਇਆ ਸੀ ਪਰ ਪਰਦੇ ਪਿੱਛੇ ਉਹ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਦੇ ਪਿੱਛੇ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਤੇ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਤੇ ਹਰ ਪਾਸਿਓਂ ਹਮਲੇ ਤੇਜ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਹੁਣ ਕਿਸਾਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਤਾਂ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਪਰ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ ਤੇ ਜ਼ਰੂਰ ਭੋਗ

ਪੈ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਦੇਸ ਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਬਚਾਉਣਾ ਤੇ ਜਿੱਤਣਾ ਬਹੁਤ ਜਰੂਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਸਿੰਘੂ ਬਾਰਡਰ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਤੇ ਆਰ ਐੱਸ ਐੱਸ ਦੇ ਬੰਦਿਆਂ ਵਲੋਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਮਲੇ ਦੀ ਸਖਤ ਸਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਹੱਥਕੰਡੇ ਬਹੁਤ ਮਹਿੰਗੇ ਪੈਣਗੇ। ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸਹੀਨ ਬਾਗ ਵਾਲੀ ਹਰਕਤ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹਰ ਥਾਂ ਕਾਮਯਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰਾ ਦੇਸ ਹੁਣ ਭਾਜਪਾ ਦੀਆਂ ਫੁਟ ਪਾਊ

ਸਿੰਘੂ ਬਾਰਡਰ 'ਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਮਾਂ ਆਈ ਸਾਹਮਣੇ, ਹੰਝੂਆਂ ਨਾਲ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਦਰਦ

ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ: ਸਿੰਘੂ ਬਾਰਡਰ 'ਤੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲ ਝੜਪ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਪਛਾਣ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਰਾਵਲ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਕਾਜ਼ਮਪੁਰ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਘਟਨਾ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਦੀਆਂ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਤਸ਼ੱਦਦ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਵੀਡੀਓ ਅਤੇ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵੀ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਾਇਰਲ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਕਤ ਨੌਜਵਾਨ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਰੋ-ਰੋ ਕੇ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਹੈ। ਨੌਜਵਾਨ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਾਤਾ ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਰੋਂਦੇ ਹੋਏ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਪੁੱਤਰ 21 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਸਿੰਘੂ ਬਾਰਡਰ 'ਚ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨਾਲ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ 20 ਦਿਨ ਦਿੱਲੀ ਬਾਰਡਰ 'ਤੇ ਕਿਸਾਨੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। 26 ਜਨਵਰੀ ਦੀ ਟਰਕੈਟਰ ਪਰੇਡ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਣਜੀਤ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਹੁੰਦੀ

ਰਹੀ ਪਰ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਉਸ ਦਾ ਫੋਨ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਹੋਏ ਤਸ਼ੱਦਦ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਹੈ ਇਹ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਖੇਤੀ ਤੇ ਹੀ ਨਿਰਭਰ ਹੈ ਰਣਜੀਤ ਦੇ ਤਾਇਆ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋ ਵਾਰ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤੇ ਕਿਸਾਨ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਟਰੈਕਟਰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਮਾਰਚ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ, ਦਿੱਲੀ ਗਿਆ। ਉਹ 21 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 30 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਦਾ ਜੱਥਾ ਉਥੋਂ ਵਾਪਸ ਆਉਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ। ਰਣਜੀਤ 7 ਵੀਂ ਪਾਸ

ਰਣਜੀਤ ਦੇ ਤਾਇਆ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਰਣਜੀਤ ਬਾਣੀ ਅਤੇ ਬਾਣੀ ਦਾ ਪੱਕਾ ਧਾਰਨੀ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਸਵੇਰੇ ਸ਼ਾਮ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਸਾਹਿਬ ਜਾ ਕੇ ਪਾਠ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪਿਤਾ ਰਾਵਤ ਸਿੰਘ ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਕਾਫੀ ਟਾਈਮ ਤੋਂ ਬਿਮਾਰ ਹੈ ਤੇ ਮੰਜੇ ਤੇ ਹਨ ਮਾਤਾ ਵੀ ਘਰੇਲੂ ਕੰਮ ਹੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਇਕ ਵੱਡਾ ਭਰਾ ਤੇ ਭੈਣ

ਹੈ ਅਤੇ ਆਈਟੀਆਈ ਪਾਸ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਸ਼ੀਅਨ ਹੈ। ਉਹ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦ ਕਿ ਇਥੇ ਉਹ ਖੇਤੀ ਵਿਚ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਰ ਉਹ ਉਥੇ ਲੰਗਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਨੀਤੀਆਂ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਹੋ ਚੁਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਮੋਢੇ ਨਾਲ ਮੋਢਾ ਜੋੜ ਕੇ ਖੜਾ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਆਰ ਐੱਸ ਐੱਸ ਭਾਜਪਾ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਦਿੱਲੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਕੁਟਮਾਰ ਵਾਲੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਰੱਚ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸਿੰਘੂ ਬਾਰਡਰ ਤੇ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਭੇਸ ਵਿੱਚ ਆਰ ਐੱਸ ਐੱਸ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਬੰਦੇ ਭੇਜ ਕੇ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸਾਨ ਮਾਰੂ ਕਨੂੰਨ ਰੱਦ ਕਰੇ ਇਸੇ ਵਿੱਚ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਦੇਸ ਦਾ ਭਲਾ ਹੈ।

ਕੰਵਰ ਗਰੇਵਾਲ ਦੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਾਸ ਅਪੀਲ, ਕਿਹਾ 'ਇਹ ਸਮਾਂ ਹੈ ਕਿਸਾਨੀ ਘੋਲ ਨੂੰ ਦੁੱਗਣਾ ਕਰਨ ਦਾ'

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਧਰਨਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਪਿਛਲੇ 2 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ 'ਤੇ ਡਟੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਕਿਸਾਨ ਲਗਾਤਾਰ ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਬੁਰ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਰਹੱਦਾਂ ਤੋਂ ਖਦੇੜਨ 'ਚ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਕਿਸਾਨੀ ਮੋਰਚਿਆਂ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਾਕਾਰ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਹੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਮੋਢੇ ਨਾਲ ਮੋਢਾ ਜੋੜ ਕੇ ਖੜੇ ਹਨ। ਗਾਇਕ ਕੰਵਰ ਗਰੇਵਾਲ ਜੋ ਕਿ ਕਿਸਾਨੀ ਮੋਰਚੇ 'ਚ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਹੀ ਨਾਲ ਖੜੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ 'ਚ ਇਕ ਵੀਡੀਓ ਸਾਂਝਾ

ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਚ ਉਹ ਕਿਸਾਨੀ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਦੁੱਗਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੰਵਰ ਗਰੇਵਾਲ ਵੀਡੀਓ 'ਚ ਕਿਸਾਨੀ ਅੰਦੋਲਨ 'ਚ ਡਟੇ ਰੋਟੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵੀ ਕਰਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਸਮਾਂ ਹੈ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਦਾ, ਕਿਸਾਨੀ ਮੋਰਚੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦਾ। ਮੈਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਵਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੋ। ਦੱਸ ਦਈਏ ਕਿ ਕੰਵਰ ਗਰੇਵਾਲ ਵਲੋਂ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਇਸ ਵੀਡੀਓ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਕਾਫੀ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਵੀਡੀਓ 'ਤੇ ਲੋਕ 'ਕਿਸਾਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਏਕਤਾ' ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਲਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਬਾਈਡਨ ਦੀ ਟੀਮ 'ਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ : ਅਮਰੀਕੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ 'ਚ ਅੱਧੀ ਆਬਾਦੀ ਦਾ ਦਬਦਬਾ ਹੈ। ਜੀ ਹਾਂ, ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਚੁਣੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੋ ਬਾਈਡਨ ਦੀ ਟੀਮ 'ਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਬਾਈਡਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ 'ਚ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਖਾਸ ਤਵੱਜੋ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਨਵੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਾਈਡਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ 'ਚ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ 'ਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪੋਸਟਾਂ 'ਤੇ 13 ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਜਗ੍ਹਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ 'ਚ ਕਈ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਬਾਈਡਨ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ 'ਚ ਹਾਲੇ ਹੋਰ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਜਗ੍ਹਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਬਾਈਡਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣਗੇ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਏਗਾ। ਕਮਲਾ ਤੇ ਜੋਨੋਟ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਵੱਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਮਰੀਕੀ ਉਪ

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ ਲਗਾਤਾਰ ਸੁਰਖੀਆਂ 'ਚ ਰਹੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਕ ਮਹਿਲਾ ਨੂੰ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਪੋਸਟ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਹੁਨਰਮੰਦ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰੀ ਜੋਨੋਟ ਯੋਲਨ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮਹਿਲਾ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਿਆ। ਕੋਟ ਬੇਡਿੰਗਫੀਲਡ ਤੇ ਨੀਰਾ ਟੰਡਨ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਮੁੱਖ ਜਗ੍ਹਾਬਾਈਡਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੈੱਸ ਟੀਮ 'ਚ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਸਥਾਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਹਨ। ਪ੍ਰੈੱਸ ਟੀਮ ਦੀ ਸੱਤ ਮੈਂਬਰੀ ਟੀਮ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੋਟ ਬੇਡਿੰਗਫੀਲਡ ਕਰੇਗੀ। ਕੋਟ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਾਈਡਨ ਦੇ ਚੁਣਾਵੀ ਕੈਂਪਨ ਦੀ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਊਨੀਕੇਸ਼ਨ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਰਹਿ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਵਨੀਤਾ, ਉਜਰਾ, ਗਰਿਮਾ, ਆਇਸ਼ਾ ਤੇ ਸਮੀਰਾ ਨੂੰ ਮਿਲੀ

ਜਗ੍ਹਾਵਨੀਤਾ ਗੁਪਤਾ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦਾ ਐਸੋਸੀਏਟ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਨੌਮੀਨੇਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਾਈਡਨ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਜਰਾ ਜੇਆ ਨੂੰ ਫੌਜੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਲੋਕਤੰਤਰ ਤੇ ਮਨੁੱਖ ਅਧਿਕਾਰ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਾਲਾ ਅਡਿੰਗਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾ ਮਹਿਲਾ ਡਾ. ਜਿਲ ਬਾਈਡਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਤੇ ਗਰਿਮਾ ਵਰਮਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾ ਮਹਿਲਾ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੀ ਡਿਜੀਟਲ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਬਰੀਨਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਪ ਪ੍ਰੈੱਸ ਮੰਤਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਆਇਸ਼ਾ ਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਦਫ਼ਤਰ ਦੀ ਡਿਜੀਟਲ ਰਣਨੀਤੀ ਦੀ ਪਾਰਟਨਰਸ਼ਿਪ ਮੈਨੇਜਰ ਤੇ ਸਮੀਰਾ ਫਾਜ਼ਲੀ ਨੂੰ ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ 'ਚ ਅਮਰੀਕੀ ਕੌਮੀ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੀ ਉਪ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਬਣਿਆ ਹੈ।

ਕੋਰੋਨਾ ਤੋਂ ਵੀ 10 ਗੁਣਾ ਵਧੇਰੇ ਖਤਰਨਾਕ ਹੋਵੇਗੀ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਮਹਾਂਮਾਰੀ : ਬਿੱਲ ਗੇਟਸ

ਬਰਲਿਨ : ਮਾਈਕ੍ਰੋਸਾਫਟ ਦੇ ਸਹਿ-ਸੰਸਥਾਪਕ ਬਿੱਲ ਗੇਟਸ ਨੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚਿਤਾਵਨੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਜਿਹੜੀ ਵੀ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਆਵੇਗੀ, ਉਹ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਤੋਂ 10 ਗੁਣਾ ਵੱਧ ਘਾਤਕ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਜੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਭ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਤੋਂ ਸਬਕ ਸਿਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਗੇਟਸ ਨੇ ਸਮੁੱਚੀ ਦੁਨੀਆ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਵਿਤ ਨਵੀਆਂ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਖਰਾਬ ਹੈ ਪਰ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ 10 ਗੁਣਾ ਵੱਧ ਖਰਾਬ ਹੋਵੇਗੀ। ਜੇ ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਅੱਜ ਤੋਂ 5 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਆਈ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਦੁਨੀਆ ਇੰਨੀ ਜਲਦੀ ਵੈਕਸੀਨ ਨਾ ਬਣਾ ਸਕਦੀ। ਬਿੱਲ ਗੇਟਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੋਵਿਡ ਵੈਕਸੀਨ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮੁੱਚੀ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਵੈਕਸੀਨ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਬਿੱਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਭ ਨੂੰ ਵੈਕਸੀਨ ਦੀ ਢੁੱਕਵੀਂ ਵੰਡ ਵਿਚ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਗੱਦਾਫੀ ਦੀ ਨੂੰਹ ਦਾ ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਮਾਮੂਲੀ ਗੱਲ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰ ਥੱਲੇ ਦਿੱਤਾ

ਲੀਬੀਆ : ਲੀਬੀਆ ਦੇ ਮਰਹੂਮ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹ ਕਰਨਲ ਮੁਅੰਮਰ ਗੱਦਾਫੀ ਆਪਣੇ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਲਈ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਦੁਖਦ ਹੀ ਭੁਗਤਣਾ ਪਿਆ, ਪਰ ਹੁਣ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਨੂੰਹ ਅਲਾਈਨ ਸਕਾਫ ਵੀ ਉਸੇ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਕਦਮਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ 'ਚ ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟਸ ਜ਼ਰੀਏ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਲਾਈਨ ਸਕਾਫ ਨੇ ਮਾਮੂਲੀ ਜਿਹੀ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਤੇ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਨਾਲ ਕੁਚਲਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ। ਨਾਲ ਹੀ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਟੱਕਰ ਮਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਫਰਾਰ

ਹੋ ਗਈ। ਕਾਬਿਲੇਡੌਰ ਹੈ ਕਿ ਕਰਨਲ ਗੱਦਾਫੀ ਨੇ ਲੀਬੀਆ 'ਚ 1969 ਤੋਂ ਸਾਲ 2011 ਤਕ ਰਾਜ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤੇ ਜੰਗ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕੀ ਡੌਜ਼ ਹੱਥੋਂ ਸਾਲ 2011 'ਚ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟਸ ਮੁਤਾਬਕ ਅਲਾਈਨ ਸਕਾਫ ਦੀ ਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ 'ਚ ਇਕ ਹੋਰ ਵਾਹਨ ਵੀ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਲਾਈਨ ਸਕਾਫ ਦੇ ਬਾਡੀਗਾਰਡਜ਼ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀਆਂ ਥਾਂ ਤੋਂ ਫਰਾਰ ਹੁੰਦੇ ਸਮੇਂ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਵਾਰਦਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਲਾਈਨ ਸਕਾਫ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਲੱਭ ਰਹੇ ਹਨ।

ਦੀਪ ਸਿੱਧੂ ਖਿਲਾਫ ਬੋਲਣ 'ਤੇ ਸੋਨੀਆ ਮਾਨ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਡਲ ਤੇ ਅਦਾਕਾਰਾ ਸੋਨੀਆ ਮਾਨ ਨੂੰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਦੀਪ ਸਿੱਧੂ ਖਿਲਾਫ ਬੋਲਣ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਅੱਜ ਸੋਨੀਆ ਮਾਨ ਵਲੋਂ ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੋਨੀਆ ਮਾਨ ਨੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਦੀਪ ਸਿੱਧੂ ਦੇ 26 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਲਾਲ ਕਿਲੇ 'ਤੇ ਹੋਏ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸੋਨੀਆ ਮਾਨ ਨੇ ਇਕ ਪੋਸਟ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦਿਆਂ ਦੀਪ ਸਿੱਧੂ ਨੂੰ ਬੀ. ਜੇ. ਪੀ. ਦਾ ਸੱਪ ਦੱਸਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਭ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਸੋਨੀਆ ਮਾਨ ਨੂੰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਧਮਕੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸੋਨੀਆ ਮਾਨ ਨੇ ਦੀਪ ਸਿੱਧੂ ਖਿਲਾਫ ਕੁਝ ਵੀ ਬੋਲਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰ ਦੇਣਗੇ। ਇਹੀ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਨੰਬਰ ਤੋਂ ਆਏ ਫੋਨ 'ਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਸੋਨੀਆ ਮਾਨ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰੀਆਂ ਸਨ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦੇਣਗੇ। ਇਸ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ 'ਤੇ ਸੋਨੀਆ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕੋਈ ਪੁਲਿਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਜੇ ਤਕ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਬਾਰਡਰ 'ਤੇ ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਬਿਨਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਸੇਵਾ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੀਪ ਸਿੱਧੂ ਬਾਰੇ ਮੁੜ ਬੋਲਦਿਆਂ ਸੋਨੀਆ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਸਟੈਂਡ ਅਜੇ ਵੀ ਦੀਪ ਸਿੱਧੂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲਾ ਹੀ ਹੈ। ਸੋਨੀਆ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ 'ਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕਰਨ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਹੀ ਦੀਪ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭੜਕਾ ਕੇ ਲਾਲ ਕਿਲੇ ਵੱਲ ਜਾਣ ਲਈ ਆਖਿਆ ਸੀ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸੋਨੀਆ ਮਾਨ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਹੀ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ 'ਚ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਅ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੋਨੀਆ ਮਾਨ ਵਲੋਂ ਧਰਨੇ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਲਈ ਟੈਂਟ ਸਿਟੀ ਵੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਟੈਂਟ ਸਿਟੀ ਨੂੰ ਸੋਨੀਆ ਮਾਨ ਨੇ ਮਾਈ ਭਾਗੋ ਨਿਵਾਸ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਰੇਸ਼ ਟਿਕੈਤ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ

ਵਿਅਕਤ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਪਰ ਰੰਗ ਮੰਚ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਬਲਪੂਰਵਕ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਬਾਅਦ ਰਾਕੇਸ਼ ਟਿਕੈਤ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਸਾਰੀ ਬਾਜੀ ਪਲਟ ਦਿੱਤੀ। ਟਿਕੈਤ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਦੇ ਬਾਅਦ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਨੇ ਅੰਦੋਲਨ ਸਮਾਪਤੀ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਰਾਤੋ-ਰਾਤ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਕੂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਨੇੜੇ ਰਹਿੰਦੇ ਕਿਸਾਨ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਗਾਜੀਪੁਰ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਸਵੇਰ ਹੁੰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਟਰੈਕਟਰਾਂ ਦੀ ਗਾਜੀਪੁਰ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਲਾਈਨ ਲੱਗ ਗਈ। ਅੰਦੋਲਨ ਥਾਂ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੇਤਾ ਦੇ ਹੁੰਦੇ

ਜਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਗੇ। ਗਾਜੀਪੁਰ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਦੇਰ ਰਾਤ ਪੁੱਜੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਭੀੜ ਖੁੱਲੇ ਆਸਮਾਨ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਸੋਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਰਹੀ। ਇੱਥੇ ਤੱਕ ਕਿ ਕਈ ਕਿਸਾਨ ਨੇਤਾ ਰੰਗ ਮੰਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੀ ਬਿਸਤਰਾ ਲਗਾ ਕੇ ਲੰਮੇ ਪਏ ਨਜ਼ਰ ਆਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੁੱਧਵਾਰ ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਤੋਂ ਹੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਗਾਜੀਪੁਰ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਜਨਤਕ ਚਲਦੇ-ਫਿਰਦੇ ਟਾਇਲਟ, ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਵਿਧਾਵਾਂ ਹਟਾ ਲਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੇ ਬਾਅਦ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਜੇ ਕੁੱਝ ਵੀ ਦੱਸਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਿਰਫ ਇੰਨਾ ਹੀ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੂਚਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਰਾਕੇਸ਼ ਟਿਕੈਤ ਦੀ ਭਾਵੁਕ ਅਪੀਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗਾਜੀਪੁਰ ਬਾਰਡਰ 'ਤੇ ਕਿਸਾਨ ਫਿਰ ਆਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ

ਗਾਜੀਆਬਾਦ : ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਨੇਤਾ ਅਤੇ ਗਾਜੀਪੁਰ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਰਾਕੇਸ਼ ਟਿਕੈਤ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਕੰਮ ਕਰ ਗਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਬਾਅਦ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠ ਗਾਜੀਪੁਰ 'ਤੇ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋ ਗਿਆ। ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਯੂ ਟਰਨ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਗਾਜੀਪੁਰ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਅੰਦੋਲਨਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਚਹਿਲ ਕਦਮੀ ਵਧਦੀ ਵੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਲੱਗੀ ਹੈ। 26 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਲਾਲ ਕਿਲੇ 'ਤੇ ਹੋਈ ਹਿੰਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਮਨੋਬਲ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਸੀ ਕਈ ਕਿਸਾਨ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੇ

ਬਾਅਦ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਡਰੋਂ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਪਰਤਣ ਲੱਗੇ ਸਨ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਡਾਇਦਾ ਚੁੱਕ ਕੇ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖਦੇੜਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ 'ਤੇ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਵੀਰਵਾਰ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਹੀ ਗਾਜੀਪੁਰ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਅਚਾਨਕ ਵੱਧ ਗਈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰ ਫਲੈਗ ਮਾਰਚ ਵੀ ਕੱਢਿਆ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹਲਕੇ ਬਲ ਨਾਲ ਖਦੇੜਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰ ਖਾਲੀ ਕਰਣ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਵੀ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਸੀ, ਇਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਕੁੱਝ ਪੁਲਿਸ ਕਰਮੀ ਰਾਕੇਸ਼ ਟਿਕੈਤ ਨੂੰ ਰੰਗ ਮੰਚ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਪਹੁੰਚ ਗਏ।

ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਹਿ 'ਤੇ ਵਾਪਰੀ ਲਾਲ ਕਿਲ੍ਹੇ ਵਾਲੀ ਘਟਨਾ : ਭਾਈ ਢੱਡਰੀਆਂ ਵਾਲੇ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 29 ਜਨਵਰੀ (ਚ.ਨ.ਸ.): ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਣ ਦੁਆਰਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢੱਡਰੀਆਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ 26 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਲਾਲ ਕਿਲ੍ਹੇ 'ਤੇ ਲਹਿਰਾਏ ਗਏ ਕੇਸਰੀ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨੀ ਝੰਡੇ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਹਿ 'ਤੇ ਹੋਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਅਤੇ ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਲੋਕ ਬੈਰੀਕੇਡ ਤੁੜਵਾ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਲੰਘਾਏ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਲ ਕਿਲ੍ਹੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾ ਕੇ ਝੰਡਾ ਚੜ੍ਹਵਾਏ ਗਏ ਤਾਂ ਜੋ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲਗ ਸਕੇ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੀ ਆਈ 'ਤੇ ਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਦਿੱਲੀ ਮਿੱਟਾਂ 'ਚ ਖਾਲੀ ਕਰਵਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਆਗੂਆਂ ਵਲੋਂ ਤਾਂ ਬੜੇ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਢੰਗ ਨਾਲ 26 ਜਨਵਰੀ ਦੀ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਪਰੇਡ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉਲੀਕਿਆ ਸੀ ਜਿਸ 'ਚ ਲੱਖਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਸਮੇਤ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਟ੍ਰੈਕਟਰਾਂ ਨੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਏ ਵੀ ਪਰ ਦੁਨੀਆ 'ਚ ਮੀਡੀਆ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਅੰਦੋਲਨ ਕਿਸੇ ਨੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਜਦਕਿ ਲਾਲ ਕਿਲ੍ਹੇ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਹਿ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਾਏ ਗਏ ਝੰਡੇ ਸੁਰਖੀਆਂ 'ਚ ਛਾਏ ਰਹੇ, ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਾਮੋਸ਼ੀ ਝੱਲਣੀ ਪਈ। ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲਾਲ ਕਿਲ੍ਹੇ 'ਤੇ ਝੰਡਾ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਵਾਲੇ ਇਹ ਓਹੀ ਕੱਟੜਪੰਥੀ, ਕੱਟੜਵਾਦੀ ਅਤੇ ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਲੋਕ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਜਲਦੀ ਭੜਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰੇਕ

ਵਰਗ ਲਈ ਗਲੇ ਦੀ ਹੱਡੀ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਚੋਲਿਆਂ ਵਾਲੇ ਬਾਬਿਆਂ ਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 25 ਜਨਵਰੀ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਿੰਘੂ ਬਾਰਡਰ ਦੀ ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕੰਨੌਜੋਆਂ ਛਿੜ ਪਈਆਂ ਸਨ ਕਿ 26 ਨੂੰ ਕੁਝ ਅਣਹੋਣੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੀਪ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਪੁਲਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰੋ ਅਤੇ ਜਾਓ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਹੀ ਹੋਇਆ। ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਿੱਖ ਵਜੋਂ ਸੋਚਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਕੇਸਰੀ ਝੰਡੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਲਾਲ ਕਿਲ੍ਹੇ 'ਤੇ ਲਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਹੋ ਕੇ ਕਹਾਂਗੇ ਕਿ ਕਮਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪਰ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ 'ਚ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਸੋਚਾਂਗੇ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਰੂਪ ਕੁਝ ਹੋਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਚ ਮੀਡੀਆ ਸਫਲ ਵੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਕਰਵਾਇਆ ਪਰ ਅਸੀਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ 'ਚ ਸਫਲ ਹੀ ਕਿਉਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਦੁਨੀਆ 'ਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਇਹ ਤਸਵੀਰ

ਬਣਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਇਹ ਹੱਲਾ-ਗੁੱਲਾ ਕਰ ਰੋਲਾ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਦੀਪ ਸਿੱਧੂ ਆਰ.ਐੱਸ.ਐੱਸ. ਦਾ ਏਜੰਟ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦਕਿ ਅਸਲੀਅਤ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ 6 ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਦੀਪ ਸਿੱਧੂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਸੁਣੋ ਜਿਸ 'ਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੁਝ ਲਿਖਾਰੀ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਲਿਖਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਲੋਕ ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਹੋ ਕੇ ਕਦੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ ਨਹੀਂ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦਿਮਾਗ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਜਜ਼ਬਾਤਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਅਨੁਸਾਰ ਚੱਲ ਕੇ ਹੀ ਸਫਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢੱਡਰੀਆਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤਾਂ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਮੁੜ ਕਾਲਾ ਦੌਰ ਆਵੇ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਮੁੜ ਸੱਥਰ ਵਿਛਣ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਲਾਲ ਕਿਲ੍ਹੇ 'ਚ ਮਾਹੌਲ ਹਿੰਸਕ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਕਈ ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਚਲੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ

ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪੁੱਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਗੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਜਮੀਨਾਂ ਕੀ ਕਰਾਂਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲਾਲ ਕਿਲ੍ਹੇ 'ਤੇ ਝੰਡਾ ਲਹਿਰਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਈ ਲੋਕ ਦੀਪ ਸਿੱਧੂ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਕਈ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਅੰਦੋਲਨ ਦੋਫ਼ਾੜ ਹੋ ਗਿਆ ਜੋ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਹਾਲਾਤ ਇਹ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਅੱਜ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਗੀੜ ਦੀ ਹੱਡੀ ਟੁੱਟਣ ਵਰਗੇ ਹਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਏ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਂਭਣ ਲਈ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨੀ ਹਵੇਗੀ ਅਤੇ ਮੁੜ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਲੀਹਾਂ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸਿੰਘੂ ਬਾਰਡਰ 'ਤੇ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਪਰ ਉਹ ਇਸ ਕਾਰਣ ਨਹੀਂ ਗਏ ਕਿ ਕਿਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਅੰਦੋਲਨ ਖ਼ਰਾਬ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਕੱਲਾ ਦੀਪ ਸਿੱਧੂ ਨਹੀਂ ਹੋਰ ਵੀ ਕੁਝ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਲੋਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਜਜ਼ਬਾਤ ਭਰ ਕੇ ਲਾਲ ਕਿਲ੍ਹੇ ਵੱਲ ਲੈ ਗਏ ਅਤੇ ਝੰਡਾ ਚੜ੍ਹਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਅੱਧੇ ਘੰਟੇ ਬਾਅਦ ਪੁਲਸ ਨੇ ਇਹ ਝੰਡਾ ਲਾਹ ਕੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੱਥੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ। ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਮਸਲਾ ਕਿਸਾਨੀ ਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅੰਦੋਲਨ ਵੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਸੀ ਪਰ ਅਸੀਂ ਹੋਰ ਰਾਹ ਤੁਰ ਪਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਵੀ ਸਿੰਘੂ ਬਾਰਡਰ 'ਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਲਈ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੌਸਲਾ ਬੁਲੰਦ ਰੱਖਣ ਲਈ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਸਫਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਲੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਰੋਮ ਸਿੱਧੀ ਉਡਾਣ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਗਤ

ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਨੇ ਦੋਨੋਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸਿੱਧੀ ਉਡਾਣ

ਨਿਉਯਾਰਕ (ਰਾਜ ਗੋਗਨਾ) ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ, ਫਲਾਈਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਇਨੀਸ਼ੀਏਟਿਵ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਕਾਸ ਮੰਚ ਨੇ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਵਲੋਂ 1 ਫਰਵਰੀ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸ਼ਹਿਰਾਂ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਰੋਮ ਵਿਚਕਾਰ ਮਾਰਚ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅਖੀਰ ਤੱਕ ਸਿੱਧੀ ਉਡਾਣ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮਾਰਚ 2021 ਤੋਂ ਬਾਦ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਉਡਾਣਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਜਨਵਰੀ ਵਿੱਚ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਨੇ 1, 11, 21 ਫਰਵਰੀ ਅਤੇ 4, 14, 24 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਰੋਮ ਲਈ ਸਿੱਧੀਆਂ ਉਡਾਣਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਉਡਾਣ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸਿੱਧਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪਰਤੇਗੀ। ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਨੇ 25 ਮਾਰਚ, 2021 ਤੀਕ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਬੁਕਿੰਗ ਖੋਲੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਉਡਾਣਾਂ ਲਈ 256 ਸੀਟਾਂ ਵਾਲੇ ਲਈ ਆਧੁਨਿਕ ਬੋਇੰਗ 787-8 ਡ੍ਰੀਮਲਾਈਨਰ ਜਹਾਜ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਖ਼ੀਤੇ ਦਿਨੀਂ 1 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਰੋਮ ਲਈ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸਿੱਧੀ ਉਡਾਣ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੋਂ 242 ਯਾਤਰੀਆਂ ਨਾਲ ਰਵਾਨਾ ਹੋਈ। ਇਹ ਉਡਾਣ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਸਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਿੱਧਾ ਰੋਮ ਜਾਵੇਗੀ ਪ੍ਰੈਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਫਲਾਈਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਇਨੀਸ਼ੀਏਟਿਵ ਦੇ

ਗਲੋਬਲ ਕਨਵੀਨਰ, ਅਮਰੀਕਾ ਵਾਸੀ ਸਮੀਪ ਸਿੰਘ ਗੁਮਟਾਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਉਡਾਣਾਂ ਦੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਤੋਂ ਬਾਦ, ਸਾਲ 2021 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਉਡਾਣਾਂ ਦਾ ਅਰੰਭ ਹੋਣਾ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਲਈ ਕੁੱਝ ਚੰਗੀ ਖਬਰ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਇਸ ਲਈ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ ਮੰਤਰਾਲੇ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁਰੀ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਧੀਆਂ ਉਡਾਣਾਂ ਨਾਲ ਹੁਣ ਇਹਨਾਂ ਦੋਨਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸਿਰਫ 7-8 ਘੰਟੇ ਦਾ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ। ਰੋਮ ਯੂਰਪ ਦਾ ਤੀਜਾ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਹੁਣ ਯੂਕੇ ਵਿਚ ਲੰਡਨ ਹੀਥਰੋ ਅਤੇ ਬਰਮਿੰਘਮ ਸਮੇਤ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਸਿੱਧੀਆਂ ਉਡਾਣਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਤਿੰਨੋਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਲਈ ਉਡਾਣਾਂ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਵਲੋਂ

ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਯੂਰਪ ਤੇ ਤਿੰਨ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਲਈ ਸਿੱਧੀਆਂ ਉਡਾਣਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਪਰਕ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਹੁਲਾਰਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਡੀ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਮੰਗ ਵੀ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਟਲੀ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਲਈ ਸਿੱਧੀਆਂ ਉਡਾਣਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਸਮੇਤ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਏਅਰਲਾਈਨ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਵੀ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਉਹਨਾਂ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਮਾਰਚ 2021 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੂਰਾ ਸਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਡਾਣਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਇਟਲੀ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਯੂਕੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਯੂਰਪ ਵਿਚ ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਹੈ। ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਯਾਤਰੀ ਪੂਰਾ ਸਾਲ ਇਟਲੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦਰਮਿਆਨ ਦਿੱਲੀ / ਦੋਹਾ / ਤਾਸ਼ਕੰਦ / ਅਸ਼ਗਾਬਾਦ ਰਾਹੀਂ ਯਾਤਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਿੱਧੀਆਂ ਉਡਾਣਾਂ ਨਾਲ ਜਿੱਥੇ ਦਿੱਲੀ ਰਾਹੀਂ ਜਾ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਥਾਂ ਥਾਂ ਹੁੰਦੀ ਖੱਜਲਖੁਆਰੀ ਖਤਮ ਹੋਵੇਗੀ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਵੀ ਬਚੇਗਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਹੁਲਾਰਾ ਵੀ ਮਿਲੇਗਾ। ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਯੂਰਪ, ਯੂਕੇ ਲਈ ਸਿੱਧੀਆਂ ਉਡਾਣਾਂ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਯੂਰਪੀਅਨ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਚ ਮਾਲ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਣਗੇ, ਜਿਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੰਗ ਹੈ।

ਕਿਸਾਨ ਅਕਤੂਬਰ ਤੱਕ ਦਿੱਲੀ ਮੋਰਚਿਆਂ 'ਤੇ ਡਟਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣ: ਟਿਕੈਤ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਅੰਦੋਲਨ ਲਗਾਤਾਰ 69ਵੇਂ ਦਿਨ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਕਾਨੂੰਨ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਮੰਗ 'ਤੇ ਅੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਆਗੂ ਰਾਕੇਸ਼ ਟਿਕੈਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅੰਦੋਲਨ ਅਕਤੂਬਰ ਤੱਕ ਚੱਲੇਗਾ। ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੱਗੇ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਗੱਲਬਾਤ ਵੀ ਚੱਲਦੀ ਰਹੇਗੀ। ਟਿਕੈਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਹਿਕਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਲ ਕਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਰਸਤਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕੌਮ ਬਦਨਾਮ ਹੋਵੇ। ਕਿਸਾਨ ਕੌਮ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਟਿਕੈਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡਾ ਨਾਅਰਾ 'ਕਾਨੂੰਨ ਵਾਪਸੀ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਘਰ ਵਾਪਸੀ ਨਹੀਂ'। ਇਹ ਅੰਦੋਲਨ ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖ਼ਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਹ ਜਲਦੀ ਖ਼ਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਵਿਰੋਧੀ ਪਿਰ ਸਾਡਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਸਿਆਸੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਡਾਵਾਂਡੋਲ ਹੋਏ ਕਿਸਾਨੀ ਘੋਲ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਇਰਲ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨੇ ਮੁੜ ਤੋਂ ਦਿੱਤੀ 'ਨਵੀਂ ਦਿਸ਼ਾ'

ਤਲਵੰਡੀ ਭਾਈ : ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਤਰਾਅ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਤੋਂ ਗੁਜਰ ਰਿਹਾ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਇਸ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਅਖੀਰ ਤੱਕ ਮੁੜ ਤੋਂ ਲੀਹੇ ਪੈਂਦਾ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਅਖੀਰਲੇ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਇਰਲ ਹੋਈਆਂ ਦੋ ਤਸਵੀਰਾਂ, ਪਹਿਲੀ ਤਸਵੀਰ 'ਚ ਹੰਝੂ ਵਹਾ ਰਹੇ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਗੂ ਰਾਕੇਸ਼ ਟਿਕੈਤ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਤਸਵੀਰ ਖੂਨ ਨਾਲ ਲੱਥ-ਪੱਥ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮੁਸਕਰਾ ਰਹੇ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬਾਰਡਰਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ 25 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ 'ਕਿਸਾਨ ਟਰੈਕਟਰ ਪਰੇਡ' ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪੂਰੇ ਜਾਹੇ-ਜਲਾਲ 'ਚ ਦਿਸ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ 26 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਹੋਈ ਹਿੰਸਕ ਘਟਨਾ ਉਪਰੰਤ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਉੱਪਰ ਸਵਾਲ ਉੱਠਣ ਲੱਗੇ ਸਨ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬਾਰਡਰਾਂ 'ਤੇ ਡਟੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਪੁਲਸ ਬਲ ਦਾ

ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖਦੇੜਣ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 27-28 ਜਨਵਰੀ ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਫਵਾਹਾਂ ਵੀ ਉੱਭਰੀਆਂ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਗਾਜ਼ੀਪੁਰ ਬਾਰਡਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨਾਲ ਡਟੇ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ

ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਗੂ ਰਾਕੇਸ਼ ਟਿਕੈਤ ਦੀ 28 ਜਨਵਰੀ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਹੰਝੂ ਵਹਾਉਂਦਿਆਂ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਵਾਇਰਲ ਹੋ ਗਈ। ਵਾਇਰਲ ਹੋਈ ਇਸ ਵੀਡੀਓ ਉਪਰੰਤ ਗਾਜ਼ੀਪੁਰ ਬਾਰਡਰ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹੜ੍ਹ ਆਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਸਮਝੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹੰਝੂਆਂ ਨੇ ਕਿਸਾਨ

ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਮੁੜ ਤੋਂ ਇਕ ਨਵੀਂ ਤਾਕਤ ਬਖਸ਼ੀ। ਖ਼ੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਸਿੰਘੂ ਬਾਰਡਰ ਵਿਖੇ ਕਿਸਾਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਹੋਈ ਪੱਥਰਬਾਜ਼ੀ ਅਤੇ ਪੁਲਸ ਬਲ ਨਾਲ ਹੋਈ ਝੜਪ 'ਚ ਖੂਨ ਨਾਲ ਲੱਥ-ਪੱਥ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ ਖੁੱਲੇ ਕੇਸਾਂ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀਆਂ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਦੀਆਂ ਵਾਇਰਲ ਤਸਵੀਰਾਂ ਅਤੇ ਵੀਡੀਓ ਨੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਕਾਫੀ ਲੋਕਪ੍ਰਿਅਤਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ। ਪਿੰਡ ਪੰਧੋਰ ਦੇ ਵਾਸੀ ਜੱਗੀ ਸਿੰਘ ਪੰਧੋਰ ਜਿਸ ਦੇ ਸਿਰ 'ਚ ਖੂਨ ਵਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਹ ਮੁਸਕਰਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਦੀ ਸਬੂਤ ਦਿੰਦੀ ਇਸ ਤਸਵੀਰ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸ਼ੇਅਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਭ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਅਖੀਰ ਤੱਕ ਉਕਤ ਦੋ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੇ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿਸ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਕਾਫਲੇ ਦਿੱਲੀ ਵੱਲ ਜਾਣ ਲੱਗੇ ਹਨ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇਕੋ ਆਵਾਜ਼ ਹੈ ਕਿ 'ਕਾਲੇ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ' ਰੱਦ ਕਰਵਾ ਕੇ ਹੀ ਵਾਪਸ ਆਵਾਂਗੇ।

ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜੇ ਅਤੇ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਕੁੱਲੀ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭਿਖੋਵਾਲ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਮਿੱਠੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਬਾਬਾ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣਾ ਸਿੱਖ ਸੈਂਟਰ ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਾਗਮ

ਹਰ ਸਾਲ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜੇ ਅਤੇ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੁੱਲੀ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭਿਖੋਵਾਲ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਮਿੱਠੀ ਅਤੇ ਪਿਆਰੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ ਵੀ ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਬੜੀ ਹੀ ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਬਾਬਾ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣਾ ਸਿੱਖ ਸੈਂਟਰ ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਠ ਪਾਠ 29 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਅਰੰਭ ਹੋਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭੋਗ 31 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਪਾਏ ਗਏ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੀਵਾਨ ਸਜਾਏ ਗਏ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੰਥ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਰਾਗੀ ਢਾਡੀ ਅਤੇ ਕਵਿਸ਼ਰੀ ਜਥਿਆਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਪਹੁੰਚੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਜਾਣੂੰ ਕਰਵਾਇਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰੀ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਗੁਰੂ ਕੇ ਲੰਗਰ ਅਤੁੱਟ ਵਰਤੇ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਚੇਤਨ ਸਿੰਘ ਅਕਾਲਾ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਕਾਲਾ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਅਕਾਲਾ, ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਅਕਾਲਾ, ਕੁਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਕਾਲਾ, ਸਕੱਤਰ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੁਭਾਨਪੁਰ, ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਗਰੀਬ ਸਿੰਘ ਕਾਲੀ, ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹਰਿਆਣਾ, ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੁਭਾਨਪੁਰ, ਸਰਪੰਚ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਤਵੰਤੇ ਸੱਜਣ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਅਤੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਗਿਲਜੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਚੇਤਨ ਸਿੰਘ ਅਕਾਲਾ ਅਤੇ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਕਾਲਾ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸੱਜਣਾ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪਾਓਂ ਭੇਟ ਕਰਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫੀ ਦੇ ਸੇਵਾ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੀ.ਜੀ. ਸਟੂਡੀਓ ਵੱਲੋਂ ਬਾਖੂਬੀ ਨਿਭਾਈ ਗਈ। ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੀ.ਜੀ. ਸਟੂਡੀਓ : 646-403-7334

ਖਹਿਰਾ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਕੋਲੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਨਵਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਦੋਸੀਆਂ ਨੂੰ ਬਣਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂਚ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ

ਭੁਲੱਥ (ਅਜੈ ਗੋਗਨਾ) ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਨੇਤਾ, ਐਮਐਲ.ਏ ਹਲਕਾ ਭੁਲੱਥ ਸ: ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਨੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਜ਼ਿਲਾ ਰਾਮਪੁਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਡਿਥਡਿਥਾ ਦੇ ਨਵਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਕਿਸਾਨ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਆਈ.ਟੀ.ਓ ਕਰਾਂਸਿਗ ਵਿਖੇ ਪੁਲਿਸ ਫਾਇਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਨਵਰੀਤ ਸਿੰਘ ਕਿਸਾਨ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਭਾਰਤ ਆਇਆ ਸੀ। ਕਿਸਾਨ ਧਰਨਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਨਵਰੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਚਚੇਰਾ ਭਰਾ ਨਕਸਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗਾਜੀਪੁਰ ਬਾਰਡਰ ਉੱਪਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਖਹਿਰਾ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਿੱਲੀ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੂੰ ਇਕ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂਚ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਖਹਿਰਾ ਨੇ ਇਕ ਪੈਸ ਬਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਪੱਤਰ ਦੀ ਕਾਪੀ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਲੰਬੀ 26 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਜਦ ਕਿਸਾਨ ਲੀਡਰਸਿਪਿ ਨੇ ਟਰੈਕਟਰ ਪਰੇਡ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਨਵਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਟਰੈਕਟਰ ਉੱਪਰ ਤਿਰੰਗਾ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨੀ ਝੰਡਾ ਲਾਗਾ ਕੇ ਟਰੈਕਟਰ ਪਰੇਡ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ 26 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀ ਕਿਸਾਨਾਂ

ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਦਰਮਿਆਨ ਅਨੇਕਾਂ ਝੜਪਾਂ ਹੋਈਆਂ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਉੱਪਰ ਸੱਟਾਂ ਲਗੀਆਂ ਅਤੇ ਉਪਰੰਤ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਅਨੇਕਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਅਤੇ 200 ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਝੜਪਾਂ ਦੌਰਾਨ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਨਵਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਕੇਂਟਰੋਲ ਰੂਮਾਂ ਬੈਠਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਟਰੈਕਟਰ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਏ ਗਏ ਬੈਰੀਕੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਜਣ ਉਪਰੰਤ ਪਲਟ ਗਿਆ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਵਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਪੁਲਿਸ ਸਮੇਤ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਿਵਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੀ ਮੌਕੇ ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ ਪਰੰਤੂ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਨਵਰੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਆਈ.ਟੀ.ਓ ਕਰਾਂਸਿਗ ਉੱਪਰ ਹੋਈ ਝੜਪ ਦੇ ਜਖਮੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੱਢਲੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿਵਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਇਸ ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਵਤੀਰੇ ਕਾਰਨ ਨਵਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਸੈਂਕੜਿਆਂ ਨੌਜਵਾਨ ਗੰਭੀਰ ਜਖਮੀ ਹੋ ਗਏ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਨਵਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰਨ ਦੇ ਝੁੱਕਵਾਂ

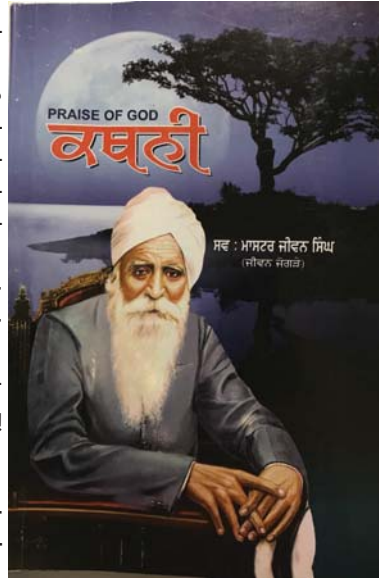
ਸਬੂਤ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਸੋਸਲ ਮੀਡੀਆ ਉੱਪਰ ਵਾਇਰਲ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਸ ਦਾ ਚਚੇਰਾ ਭਰਾ ਨਕਸਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮੌਕੇ ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਜਨਤਕ ਤੌਰ ਉੱਪਰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਨਵਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਗੋਲੀ ਨਾਲ ਹੋਈ ਹੈ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਸਰੋਆਮ ਕੀਤੇ ਇਸ ਕਤਲ ਨੂੰ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਅਜ਼ਾਦ ਜਾਂਚ ਹੀ ਨਵਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸੱਚ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੋਸਟ ਮਾਰਟਮ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵੀ ਗੋਲੀ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋਣ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੋਸਟ ਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਠੋਡੀ ਦੇ ਨਜਦੀਕ ਇੱਕ ਐਂਟਰੀ ਪੁਆਇੰਟ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਨ ਦੇ ਉੱਪਰ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ ਵਿੱਚ ਐਗਜ਼ਿਟ ਪੁਆਇੰਟ ਹੈ ਅਤੇ ਪੋਸਟ ਮਾਰਟਮ ਵਿੱਚ ਦਿਮਾਗ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਬਾਰੇ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਇਹ ਸਾਰਾ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ, ਮੌਕੇ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਸੋਸਲ ਮੀਡੀਆ ਉੱਪਰ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤ ਪੁਲਿਸ ਫਾਇਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਨਵਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਣ ਨੂੰ ਸਾਬਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਸਰਦਾਰੀ

ਘਰ ਤਾ ਤੇਰੇ ਸਭ ਕਿਛੁ ਹੈ ਜਿਸੁ ਦੇਹਿ ਸੁ ਪਾਵਏ ॥
ਇਹ ਪੰਗਤੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਬਾਣੀ ਅਨੰਦ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਅੰਗ 917 'ਤੇ ਤੀਸਰੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਉਚਾਰੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਾਧਾਰਨ ਅਰਥ ਸਾਫ ਹਨ ਕਿ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ ਪਾਸ ਦੁਨੀਆ ਦੀਆਂ ਸਭ ਚੀਜ਼ਾਂ ਪਦਾਰਥ ਹਨ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਦੇਣਾ ਚਾਹੇ ਜਾਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਯੋਗ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਨ ਪੁਛੇ ਬਖਸ਼ੇ ਆਪਿ ॥ 8 ॥
ਉਸ ਜਿੰਡਾ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਹੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰੀਏ, ਨਾਲੇ ਵਿਣੁ ਬੋਲਿਆ ਸਭ ਕਿਛੁ ਜਾਣਦਾ ਕਿਸੁ ਆਗੈ ਕੀਚੈ ਅਰਦਾਸਿ ॥ ਜਿਵੇਂ ਘਰ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਅਥਵਾ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਸਭ ਸਭ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਕਿਹੜੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕੀ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ਕੇਵਲ ਇਸ ਯੋਗ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਪੂਰਾ ਇਤਬਾਰ ਰਹੇ। ਇਹ ਸ਼ਾਹ ਵੀ ਪੁੰਜੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਸੇ ਨੂੰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਪੁੰਜੀ ਨੂੰ ਲਾਭ 'ਤੇ ਲਾ ਕੇ ਕਮਾਈ ਬਹੁਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਭਲਾ ਜੇ ਅਸੀਂ ਮੰਗਣ 'ਤੇ ਵੀ ਰੱਖੀਏ, ਅਥਵਾ ਦਾਤ ਮੰਗ ਕੇ ਲਈਏ ਫਿਰ ਵੀ ਬਾਣੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ : ਜੇਵਡੁ ਆਪਿ ਤੇਵਡੁ ਤੇਰੀ ਦਾਤਿ ॥
ਉਸ ਦੀਆਂ ਦਾਤਾਂ 'ਤੇ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਉਸਦੇ ਵਾਂਗ ਵੱਡੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਡੀ ਮੰਗ ਬਹੁਤ ਛੋਟੀ ਤੇ ਹੋਛੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਇੱਕ ਹਲਵਾਈ ਕੋਲੋਂ ਪੁਛਿਆ, ਸੁਣਾ ਕੀ ਹਾਲ ਉਸ ਕਿਹਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਮਿਹਰ ਹੈ, ਨੌਕਰਾਂ ਦਾ ਖਰਚਾ ਕੱਢ ਕੇ 2000 ਮਹੀਨਾ ਬਚਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਕੋਠੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪਾਈ ਹੈ ਇੱਕ ਇਥੇ ਘਰ ਇੱਕ ਕੁੜੀ ਏ, ਮੁੰਡਾ ਕੁੜੀ ਵਿਆਹ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਤੇ ਮੁੰਡੀ ਨੂੰ ਵੀ ਵੱਖਰੀ ਦੁਕਾਨ ਪਾ

ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਮੂੰਹ ਤੋਂ ਨਿਕਲਿਆ ਹੋਰ ਰੱਬ ਕੋਲੋਂ ਕੀ ਮੰਗਦੈ ? ਠੰਡਾ ਸਭ ਭਰ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ ਮੇਰੇ ਗਵਾਂਢ ਮੇਰੇ ਸ਼ਰੀਕੇ ਵਾਲੇ ਉਸ ਦੀ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਦੋ ਵਾਰ ਸਿਪਾਹੀ ਨੂੰ 10 10 ਰੁਪਏ ਉਸ ਦੀ ਹਤਕ ਵੀ ਕਰਾਈ। ਇਹ ਉਨ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਮੰਦਰ ਵਿਚ ਬਫੀ ਦਾ ਡੱਬਾ ਦੇ ਦੇਵਾਂ। ਭਾਵ ਆਪ 2000 ਰੁਪਏ ਮਹੀਨਾ ਕਮਾਉਂਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਨੂੰ 100 ਰੁਪਏ ਮਹਾਂਵਾਰ ਵੀ ਨਾ ਕਮਾ ਸਕਣ ਦੀ ਮੰਗ ਮੰਗਦੇ ਹਾਂ।
ਕੀ ਇਹ ਮੰਗ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ? ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੰਜ ਪੁੱਤਰ ਬਖਸ਼ੇ ਹ ਨ, ਕੀ ਪਤਾ ਤੇਰੀ ਉਸ ਕਮੀਨੀ ਮੰਗ ਤੋਂ ਉਹ ਨਰਾਜ਼ ਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਆਪ ਖਾਓ, ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਖਾਣ ਦਿਓ ਦੇ ਅਸੂਲ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇ ਮਨ ਭਲਾ ਨਾ ਕਰੇ ਸਕੇ ਬੁਰੇ ਪੰਥ ਮਤ ਜਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਫਲ ਚਾਖਿਆ ਨਹੀਂ ਵਿਖ ਫਲ ਕਾਏ ਖਾ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਘਰ ਨਿਆਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ : ਅਦਲ ਦੇ ਨਾਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫਜ਼ਲ ਹੋ ਤੇ ਏ ਇਨਸਾਨ ! ਤੂੰ ਕਿਉਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਲਈ ਮਾੜਾ ਮੰਗਦਾ ਹੈ ਆਪੇ ਭਾਡੇ ਸਾਜਿਆਨ ਆਪੇ ਪੂਰਣੁ ਦੇਇ ਇਕਨੀ ਦੁੱਧ ਸਮਾਈਐ ਇੱਕ ਚੁਲੇ ਰਹਿਣ ਚੜੇ ਇਕਿ ਨਿਹਾਲ ਪੈ ਸਵਿਨ ਇੱਕ ਉਪਰਿ ਰਹਿਨ ਖੜੇ ਤਿਨਾ ਸਵਾਰੇ ਨਾਨਕਾ ਜਿਨ ਕਉ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਇੱਕੋ ਮਿਟੀ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਭਾਂਡੇ ਕੁਮਰਾਹ ਬਣਾਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਵਿਚ ਮਿੱਠੀ ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਚ ਕੌੜੀ ਵਸਤੂ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇਕ ਮਾਂ ਪਿਓ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਵੀ ਵੱਖਰੇ ਵੱਖਰੇ ਦੁੱਖ ਸੁੱਖ ਭੋਗਦੇ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਸਾਫ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਪਦਾਰਥ ਦੇਣ ਲੱਗਿਆ ਉਸ ਦੇ ਕਰਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਮਿਹਰ ਭਰੀ ਨਜ਼ਰ ਜਿਸ ਉਤੇ ਕਰੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਨੱਠਾ ਨੱਠਾ ਜਾਂ ਕਰਮਾ ਦਾ ਖਟਿਆ ਖਾ।
ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥੀ ਚੰਦ ਦੋਵੇਂ ਸਕਾ ਭਰਾ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਤੇ ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਸਨ। ਪ੍ਰਿਥੀ ਚੰਦ ਵੱਡੇ ਵੀ ਸਨ। ਪਰ ਆਪਣੇ ਕੀਤੇ ਕਰਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਆਪ ਜਸ ਲੈ ਗਏ ਤੇ ਸਾਰੀ ਅਵਸਥਾ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦੇ ਦੁਖੀ ਰਹੇ। ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਛੋਟੇ ਸਨ, ਪਰ ਆਪਣੀ ਸੀਤਲ ਸੁਭਾਅ ਤੇ ਮਿੱਠੀ ਰਸਨਾ ਸੇਵਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਗੁਰਗੱਦੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਬਣੇ। ਜਿਸ ਦੇਵੇ ਸੋ ਪਾਵੇ।
ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪੰਜ ਸਪੁੱਤਰ ਸਨ ਪਰ ਗੁਰਗੱਦੀ ਸ੍ਰੀ ਹਰੀ ਰਾਏ ਪੋਤੇ ਨੂੰ ਮਿਲੀ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ, ਗੁਰੂ ਅੰਗਰ ਦੇਵ ਜੀ, ਗੁਰੂ ਅਮਰ ਦਾਸ ਜੀ ਤਿੰਨਾਂ ਦੇ ਦੋ ਦੋ ਸਪੁੱਤਰ ਸਨ, ਪਰ ਗੁਰਗੱਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਸੇਵਾ ਇਯ ਦੇ ਭਾਗੀ ਬਣੇ।
ਜੇ ਪਿਛੇ ਕਰਮਾਂ ਦਾ ਫਲ ਹੀ ਮਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ, ਜੋ ਮੁਸਲਮਾਨ ਧਰਮ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ ਤਾਂ ਪਿਛਲੇ ਜਨਮ ਵਿਚ ਚੰਗੇ ਕਰਮ ਨਾ ਕਰਨ ਤੇ ਹੁਣ ਦੁੱਖੀ ਹੋ ਤਾਂ ਕੰਮ ਸੇ ਕੰਮ ਹੁਣ ਨੌਕ ਕਰਮ ਕਰੋ ਤਾਂ ਕਿ ਅਗਾਂਹ ਦੁਖੀ ਨਾ ਹੋਈਏ। ਜੇ ਪਿਛਲੇ ਕਰਮਾਂ ਦਾ ਸਦਕਾ ਹੁਣ ਸੁਖੀ ਹੋ ਤਾਂ ਅਗੋਂ ਲਈ ਵੱਧ ਕੇ ਸੁਭ ਕਰਮ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਜੋ ਅੱਗੇ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੁਖੀ ਹੋਈਏ।

ਸਵ : ਮਾਸਟਰ ਜੋਵਨ ਸਿੰਘ (ਜੀਵਨ ਸ਼ਬਦ)

ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਘਰ ਨੂੰ ਖਰੀਦੇਗੀ ਪਾਕਿ ਦੀ ਸੰਸਥਾ, ਬਣਾਏਗੀ ਸ਼ਹੀਦ ਦੀ ਯਾਦਗਾਰ

ਗੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, 3 ਫਰਵਰੀ (ਚ.ਨ.ਸ.) : ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ 23 ਮਾਰਚ 1931 ਨੂੰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ, ਰਾਜਗੁਰੂ ਅਤੇ ਸੁਖਦੇਵ ਨੂੰ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਹਕੂਮਤ ਨੇ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਸਾਲਾਂ ਬੀਤ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਇਹ ਗੱਲ ਅੱਜ ਵੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸੇ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਸਾਡੇ ਜੇਹਨ ਵਿੱਚ ਜਿੰਦਾ ਹੈ। ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਕ੍ਰਾਂਤੀਵਾਦੀ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ ਜਿੰਨੇ ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਇਸ ਪਾਰ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਤਾਂ ਓਨੇ ਹੀ ਸਰਹੱਦ ਦੀ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਵੀ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਹ ਘਰ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਬਚਪਨ ਗੁਜ਼ਾਰਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਘਰ ਨੂੰ ਹੈਰੀਟੇਜ ਸਾਈਟ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਪਰ ਸਰਕਾਰੀ ਅਣਦੇਖੀ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਕਰਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਹੁਣ ਇਸ ਪਵਿਤਰ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਖਰੀਦਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈਕੋਰਟ ਪਰਿਸਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਘਰ ਦੇ ਮਾਲਕਾਨਾ ਹੱਕ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਜਮਾਤ ਅਲੀ ਵਿਰਕ ਨੰਬਰਦਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਇੰਤੀਯਾਜ ਰਾਸ਼ਿਦ ਕੁਰੈਸ਼ੀ ਨੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਲਾਹੌਰ ਵਲੋਂ ਫੋਨ ਉੱਤੇ

ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਸੰਜੋਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਵਲੋਂ ਕਰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ 23 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦਿਨ ਸਰਦਾਰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਮੇਲੇ ਦੀ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦੇ ਹਨ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਾਦੇ ਨੇ ਇੱਕ ਦਰਖਤ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਲਗਾਇਆ ਸੀ ਜੋ ਹੁਣ ਕਰੀਬ 124 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣਾ ਅੰਬ ਦਾ ਦਰਖਤ ਹੈ, ਉਹ ਅੱਜ ਵੀ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਹੈ।
ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਹਕੂਮਤ ਨੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਦਾਲਤੀ ਕਤਲ: ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ, ਰਾਜਗੁਰੂ ਅਤੇ ਸੁਖਦੇਵ ਨੂੰ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਹਕੂਮਤ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਫਾਂਸੀ ਨੂੰ ਮਰਡਰ ਕਰਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਜੱਦੋ ਜਹਿਦ ਕਰ ਰਹੇ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਇੰਤੀਯਾਜ ਰਾਸ਼ਿਦ ਕੁਰੈਸ਼ੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਕਤ 450 ਗਵਾਹ ਸਨ, ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਵਾਹ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਠੀਕ ਵੰਗ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਲਈ ਗਈ। ਉਥੇ ਹੀ ਕੇਸ ਦੌਰਾਨ ਕਰਾਸ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਹਕੂਮਤ ਦਾ ਭਾਰੀ ਦਬਾਅ ਸੀ ਕਿ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਤਾਂ ਹਰ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣੀ ਹੈ। ਕੁਰੈਸ਼ੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹੀ ਆਧਾਰ ਬਣਾਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ

ਹੋਇਆ। ਉਹ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਹਕੂਮਤ ਤੋਂ ਮਾਫੀ ਦੀ ਮੰਗ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਹਕੂਮਤ ਨੇ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਅਦਾਲਤੀ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਫੀ ਮੰਗਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਉਮੀਦ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਣਗੇ।

ਮੈਂਦੀ ਸਕਾਰ ਕੇਂਦਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਰਹੀ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਸਾਜਿਸ਼ਾਂ : ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲੁਬਾਣਾ

ਭੁਲੱਥ, (ਅਜੇ ਗੋਗਨਾ) - ਬੀਤੇ ਦਿਨੀ 26 ਜਨਵਰੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਟਰੈਕਟਰ ਮਾਰਚ ਵਿਚ ਸਾਮਲ ਹੋ ਕੇ ਭੁਲੱਥ ਪਰਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲੁਬਾਣਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕੇ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਮੈਂਦੀ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖ ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਛੇ ਹੱਥਕੰਡੇ ਅਪਣਾ

ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਅੰਦਰ ਫੁੱਟ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਜੋਸ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਠਰਮੇ ਨਾਲ ਅੰਦੋਲਨ ਚਲਾਉਣ ਕਾਰਨ ਮੈਂਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਕਾਮਯਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ। ਪਰ ਪੰਜਾਬੀਆਂ

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ 20 ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਬਰਫਬਾਰੀ, ਨਿਉਯਾਰਕ ਤੇ ਨਿਉਜਰਸੀ 'ਚ ਐਮਰਜੈਂਸੀ

ਨਿਉਯਾਰਕ : ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ 10 ਸਾਲ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਬਰਫੀਲੇ ਤੂਫਾਨ 'ਓਰਲੇਨਾ' ਨੇ ਦਸਤਕ ਦਿੱਤੀ। ਤਕਰੀਬਨ 20 ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਬਰਫਬਾਰੀ ਹੋਈ। ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬਰਫ ਨਿਉ ਯਾਰਕ, ਨਿਉ ਜਰਸੀ ਅਤੇ ਫਿਲਾਡੇਲਫੀਆ ਵਿਚ ਡਿੱਗੀ। ਇੱਥੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਅਤੇ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਦੋ ਫੁੱਟ ਤੱਕ ਬਰਫ ਜੰਮ ਗਈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਇੱਥੇ ਵਿੰਟਰ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵੀ ਐਲਾਨੀ ਗਈ। ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਅਤੇ ਬੋਸਟਨ ਵਿਚ 10 ਇੰਚ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬਰਫਬਾਰੀ ਹੋਈ। ਸਥਾਨਕ ਮੀਡੀਆ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਮੁਤਾਬਕ, ਬਰਫਬਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ 400 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ ਹੋਏ। 300 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗੱਡੀਆਂ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਫਸੀਆਂ ਹਨ। ਖ਼ਰਾਬ ਮੌਸਮ ਕਾਰਨ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਡਾਣਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਨਿਉਯਾਰਕ ਏਅਰਪੋਰਟ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ 8.1 ਫੀਸਦੀ ਤੱਕ ਉਡਾਣਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨੀਆਂ ਪਈਆਂ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਈ ਯਾਤਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡਿਆਂ 'ਤੇ ਹੀ ਫਸ ਗਏ। ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇੱਥੇ ਹੋਰ ਵੀ ਭਾਰੀ ਬਰਫਬਾਰੀ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗੱਲ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ : ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਤੇ ਰਣਨੀਤਕ ਸਾਂਝੀਦਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਾਥੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਹੈਰਿਸ ਨੇ ਉਹ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨੇਤਾ ਨਾਲ ਫੋਨ 'ਤੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਨੇ ਗੱਲਬਾਤ ਦਾ ਬਿਓਰਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਆਰਥਿਕ ਤੇ ਰਣਨੀਤਕ ਸਾਂਝੀਦਾਰ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਰੋਨਾ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਵੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹੈਰਿਸ ਨੇ ਚੀਨ ਵਲੋਂ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰਿਹਾਸਤ ਵਿਚ ਲਏ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਦੋ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵੀ ਕੈਨੇਡਾ ਨਾਲ ਇਕਜੁੱਟਤਾ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਹਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇਗਾ। ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸੰਪਰਕ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਦੋ-ਪੱਖੀ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਲਈ ਸਾਰੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਦਮ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਹਨ।

ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ ਸੁਚੇਤ ਰਹਿਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕੋਈ ਗਲਤ ਅਨੁਸਰ ਦਾਖਲ ਨਾ ਹੋ ਸਕੇ। ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲੁਬਾਣਾ ਨੇ ਹਲਕਾ ਭੁਲੱਥ ਦੇ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿਚ ਸਾਮਲ ਹੋਏ ਸਾਰੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਹ ਅੰਦੋਲਨ ਅਜੇ ਲੰਬਾ ਚੱਲਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇਣ ਤਾਂ ਤਾਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਲਈ ਵੱਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਕੱਲਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਅੰਦੋਲਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਗੋਂ ਸਾਡੀ ਹੋਂਦ ਦੀ ਲੜਾਈ ਬਣ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਲਾਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੂਰਤ ਸਿੰਘ ਬਲਾਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੈਂਪੀ ਸਰਕਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੁਲਤਾਨੀ ਅਤੇ ਅਸੋਕ ਭੱਟੀ ਰਾਜੂ ਆਦਿ ਵਲੋਂ ਟੀਅਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਛੱਡ ਸਿਆਸਤ 'ਚ ਪੈਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸਾਨ ਨੇਤਾ ਟਿਕੈਤ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ ਕੀ?

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਵੀਰਵਾਰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨ ਨੇਤਾ ਰਾਕੇਸ਼ ਟਿਕੈਤ ਦੇ ਇੱਕ ਭਾਵੁਕ ਵੀਡੀਓ ਨੇ ਗਾਜ਼ੀਪੁਰ ਬਾਰਡਰ ਤੋਂ 'ਜੋ ਬਟਨ ਦਬਾਇਆ' ਉਸ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ ਪੱਛਮੀ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਬਲਕਿ ਹਰਿਆਣਾ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਤੱਕ ਕਰੋਟ ਦੌੜ ਗਿਆ।

26 ਜਨਵਰੀ ਦੇ ਦਿਨ ਲਾਲ ਕਿਲ੍ਹੇ 'ਤੇ ਹੋਈ ਘਟਨਾ ਦੇ ਬਾਅਦ ਕਿਸਾਨ ਸੰਗਠਨ ਜਿਸ ਨੈਤਿਕ ਦਬਾਅ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਉਸ ਦੇ ਅਸਰ ਨੂੰ ਗਾਜ਼ੀਪੁਰ ਦੀ ਘਟਨਾ ਨੇ ਘੱਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਨੇਤਾ ਰਾਕੇਸ਼ ਟਿਕੈਤ ਦੇ ਕੱਦ ਨੂੰ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਨਵੰਬਰ 2020 ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਇਸ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋਈ, ਉਦੋਂ ਰਾਕੇਸ਼ ਟਿਕੈਤ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਹੁਤ ਸੀਮਤ ਦੱਸੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਬਿਕਾਉ' ਕਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ 'ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਣ ਨਾਲ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ।' ਪਰ ਹੁਣ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਬਦਲ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ।

52 ਸਾਲਾ ਰਾਕੇਸ਼ ਟਿਕੈਤ ਨੇ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ 'ਦੇਸ਼ ਦਾ ਕਿਸਾਨ ਸੀਨੇ 'ਤੇ ਗੋਲੀ ਖਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹਟੇਗਾ।' ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਘਮਕੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ 'ਤਿੰਨੋਂ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਜੇਕਰ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਲਏ ਗਏ, ਤਾਂ ਉਹ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨਗੇ, ਪਰ ਧਰਨਾ ਸਥਾਨ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ।'

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਸ ਤੇਵਰ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਾਮੀ ਕਿਸਾਨ ਨੇਤਾ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਟਿਕੈਤ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਇਲਾਕਾ ਸਨਮਾਨ ਨਾਲ 'ਬਾਬਾ ਟਿਕੈਤ' ਜਾਂ 'ਮਹਾਤਮਾ ਟਿਕੈਤ' ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਬਾਬਾ ਟਿਕੈਤ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਟਿਕੈਤ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੇ ਕਿਸਾਨ ਨੇਤਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵੀ ਸਨ ਅਤੇ ਲਗਭਗ 25 ਸਾਲ ਤੱਕ ਉਹ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਦੀਕ ਤੋਂ ਜਾਣਨ ਵਾਲੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ 1985 ਤੱਕ ਟਿਕੈਤ ਨੂੰ ਘੱਟ ਹੀ ਲੋਕ ਜਾਣਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਸਥਾਨਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੁਝ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਹੋਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਦੇ ਬਾਅਦ ਨੌਜਵਾਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ 'ਬਾਬਾ ਟਿਕੈਤ' ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਗੁਜ਼ਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਟਿਕੈਤ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਗਏ।

ਸੀਨੀਅਰ ਪੱਤਰਕਾਰ ਰਾਮਦੱਤ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਦੱਸਦੇ ਹਨ, "ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਟਿਕੈਤ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਤਾਕਤ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਅੰਤ ਤੱਕ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਿਰਾਦਰੀ (ਜਾਟ) ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਖੇਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਆਵਾਜ਼ 'ਤੇ ਉੱਠ ਖੜ੍ਹੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸੀ ਦੇ ਦਮ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ 'ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਗ੍ਹਾ' ਨੂੰ ਭਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜੋ ਕਿਸਾਨ-ਮਸੀਹਾ ਕਹੇ

ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਚੌਧਰੀ ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਾਅਦ ਖਾਲੀ ਹੋਈ ਸੀ।"

ਖੜੀ ਬੋਲੀ ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਟਿਕੈਤ ਇੱਕ ਆਮ ਕਿਸਾਨ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਹੀ ਗੁਜ਼ਰਿਆ, ਪਰ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨਾਂ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਨਾਲ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਨਾਲ ਕਈ ਵਾਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਟਕਰਾਅ ਹੋਇਆ।

ਰਾਮਦੱਤ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ "ਯੂਪੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮੁਲਾਇਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਾਇਆਵਤੀ ਨੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਭੇਜੀ, ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਤਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੇ 'ਇੱਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਕਿਸਾਨ ਨੇਤਾ' ਦੀ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਤਾ ਨੂੰ ਹਰ ਵਾਰ ਹੋਰ ਵਧਾਇਆ।"

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਟਿਕੈਤ ਦਾ ਜਦੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਦੋਂ 1988 ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਬੋਟ ਕਲੱਬ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਬੋਟ ਕਲੱਬ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ 'ਤੇ ਹੀ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਉਸ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਰਾਮਦੱਤ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, "ਇੱਕ ਅਨੁਮਾਨ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਪੰਜ ਲੱਖ ਕਿਸਾਨ ਦਿੱਲੀ ਚਲੇ ਆਏ ਸਨ। ਕੁਝ ਤਾਂ-ਧੋਤੀ ਪਹਿਨੇ ਹੋਏ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਫ਼ੌਜ ਬੋਟ ਕਲੱਬ 'ਤੇ ਇਕੱਠੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਬਾਬਾ ਟਿਕੈਤ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਚਿਹਰਾ ਸਨ।"

ਰਾਕੇਸ਼ ਟਿਕੈਤ ਭਾਵੁਕ ਕਿਉਂ ਹੋਏ ?

ਟਿਕੈਤ ਦੇ ਘਰ ਚਾਰ ਲੜਕੇ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਲੜਕੀਆਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਨਰੇਸ਼ ਟਿਕੈਤ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਵਾਨੀ ਵਿੱਚ 100 ਅਤੇ 200 ਮੀਟਰ ਰੇਸ ਦਾ ਚੈਂਪੀਅਨ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਹਨ।

ਨਰੇਸ਼ ਟਿਕੈਤ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਨ ਅਤੇ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਖਾਪ ਪੰਚਾਇਤ 'ਬਾਲੀਆਨ ਖਾਪ' ਦੇ ਮੁਖੀ ਵੀ ਹਨ। ਬਾਲੀਆਨ ਖਾਪ ਵਿੱਚ ਮੁਜ਼ੱਫਰਨਗਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ 80 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਿੰਡ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਰਾਕੇਸ਼ ਟਿਕੈਤ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ 4 ਜੂਨ 1969 ਨੂੰ ਮੁਜ਼ੱਫਰਨਗਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਸਿਸੌਲੀ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਟਿਕੈਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਜ਼ੱਦੀ ਪਿੰਡ ਹੈ।

ਰਾਕੇਸ਼ ਟਿਕੈਤ ਨੇ ਐੱਮਏ ਤੱਕ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਵਕਾਲਤ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਵੀ ਦੱਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬੁਲਾਰੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੰਗਠਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਮੋਰਚੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਟਿਕੈਤ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਲੰਬੇ ਦੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਖੇਤੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਪਛਾਣ, ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਵਧਾ ਲਏ ਹਨ, ਪਰ ਚਾਰੇ ਭਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨਰੇਸ਼ ਅਤੇ ਰਾਕੇਸ਼ ਟਿਕੈਤ ਦੀ ਜਨਤਕ ਪਛਾਣ ਬਾਕੀਆਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੈ। ਟਿਕੈਤ ਪਰਿਵਾਰ ਮੁਤਾਬਕ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਲਈ

ਚੁਣੇ ਗਏ, ਪਰ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਹੀ ਖੇਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹਿ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲੈ ਜਾਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

ਰਾਕੇਸ਼ ਟਿਕੈਤ ਦੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਸੁਰਿੰਦਰ ਟਿਕੈਤ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 'ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟੀਵੀ 'ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੁੰਦਾ ਦੇਖ ਕੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਪਿੰਡ ਬੇਚੈਨ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਇਆ, ਪਰ ਡਰ ਦਾ ਭਾਵ ਕਿਸੇ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ।'

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਜੋ ਸ਼ਖ਼ਸ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਨਾਲ 43 ਵਾਰ ਜੇਲ੍ਹ ਜਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ 44ਵੀਂ ਵਾਰ ਜੇਲ੍ਹ ਜਾਂਦੇ ਦੇਖਣਾ ਕੋਈ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਪਰਿਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ।'

ਟਿਕੈਤ ਦੇ ਕੁਝ ਆਲੋਚਕਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਫਸ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਗਾਜ਼ੀਪੁਰ ਤੋਂ ਉੱਠਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਧਰਨਾ ਸਥਾਨ ਖਾਲੀ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਨਰੇਸ਼ ਟਿਕੈਤ ਨੇ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਵੀ ਸੀ ਕਿ ਗਾਜ਼ੀਪੁਰ ਬਾਰਡਰ ਖਾਲੀ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਸਿੰਘ ਬਾਰਡਰ 'ਤੇ ਡੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਸੰਗਠਨ ਟਿਕੈਤ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਸਨ ਕਿ ਕਿਧਰੇ ਵੀ ਐੱਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਾਨੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਵਰਗੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਵੀ ਅਲੱਗ ਹੋਣ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ। ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸਮਰਥਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੀ ਵਿਕਲਪ ਬਚਿਆ ਸੀ।"

ਰਾਕੇਸ਼ ਟਿਕੈਤ ਦੇ ਗਮਾਇਤੀ ਇਸ ਬਿਓਰੀ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਰਾ ਸੁਰਿੰਦਰ ਟਿਕੈਤ ਅਨੁਸਾਰ, 'ਗਾਜ਼ੀਪੁਰ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਹੈ। ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਬੀਜੇਪੀ ਦੇ ਦੋ ਨੇਤਾ ਆਪਣੇ ਕੁਝ ਵਰਕਰਾਂ ਨਾਲ ਧਰਨਾ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਰਾਕੇਸ਼ ਟਿਕੈਤ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਬਲਕਿ ਉਹ ਇਸ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਸਨ ਕਿ ਟਿਕੈਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇਣ, ਪੁਲਿਸ ਧਰਨਾ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰਾਏ ਅਤੇ ਉਹ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼-ਉਤਰਾਖੰਡ ਦੀ ਸੀਮਾ 'ਤੇ ਸਥਿਤ

ਤਰਾਈ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਆਏ ਸਾਡੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਸਰਦਾਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਆਈਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ਧ੍ਰੋਹੀ ਦੱਸ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਣ। ਇਸ ਵਜ੍ਹਾ ਨਾਲ ਟਿਕੈਤ ਭਾਵੁਕ ਹੋਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਕੁੱਟਣ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।"

ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਛੱਡ ਕੇ ਬਣੇ ਕਿਸਾਨ ਨੇਤਾ ਰਾਕੇਸ਼ ਟਿਕੈਤ ਦੇ ਭਾਣਜੇ ਦੇਵੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ, "ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਾਮੇ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਨਾਨਾ ਜੀ (ਮਹਿੰਦਰ

ਸਿੰਘ ਟਿਕੈਤ) ਦਾ ਅਕਸ ਦਿਖਣ ਲੱਗਿਆ ਹੈ।"

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਆਦਤਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੇਵੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਉਹ ਪੂਰਨ ਰੂਪ ਨਾਲ ਸ਼ਾਕਾਹਾਰੀ ਹਨ। ਲਗਭਗ ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਪੈਕਡ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਸੇਵਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਘਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਭ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।"

"ਉਹ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਰਤ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਬਿਨਾਂ ਪਾਣੀ ਪੀਤੇ 48 ਘੰਟੇ ਤੱਕ ਰਹਿ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੁਣ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 75 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਬਲੱਡ ਡੋਨੇਟ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਅਜੇ ਉਹ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਵਾਰ ਤੱਕ ਬਲੱਡ ਡੋਨੇਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਬਹੁਤ ਇਮੋਸ਼ਨਲ ਹਨ।"

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਕਿ 'ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਸਾਨ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਵੀ ਆਮ ਨਹੀਂ ਹੈ।'

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 'ਰਾਕੇਸ਼ ਟਿਕੈਤ ਸਾਲ 1985 ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਵਿੱਚ ਬਤੌਰ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਭਰਤੀ ਹੋਏ ਸਨ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਹੋਈ ਅਤੇ ਉਹ ਸਬ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਬਣ ਗਏ। ਪਰ ਉਸੀ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਬਾਬਾ ਟਿਕੈਤ ਦਾ ਅੰਦੋਲਨ ਆਪਣੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਸੀ। ਉਹ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਬਿਜਲੀ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਘੱਟ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।"

"ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਜਨ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੀ। ਉਸੀ ਸਮੇਂ ਰਾਕੇਸ਼ ਟਿਕੈਤ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਦਬਾਅ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ, ਪਰ ਰਾਕੇਸ਼ ਟਿਕੈਤ ਨੇ ਨੌਕਰੀ ਛੱਡ ਕੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।"

ਰਾਜਨੀਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ

ਚੌਧਰੀ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਟਿਕੈਤ ਦੀ ਇੱਕ ਲੰਬੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਬਾਅਦ 2011 ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਕਈ ਮੌਰਚੇ ਖੋਲ੍ਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ। ਉਹ ਵਾਰ ਵਾਰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਰਹੇ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੇਟੇ ਰਾਕੇਸ਼ ਟਿਕੈਤ ਨੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ। ਸਾਲ 2007 ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁਜ਼ੱਫਰਨਗਰ ਦੀ ਬੁਢਾਣਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੀਟ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਚੋਣ ਲੜੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਹਾਰ ਗਏ ਸਨ। ਉਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਟਿਕੈਤ ਨੇ 2014 ਵਿੱਚ ਅਮਰੋਹਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਚੌਧਰੀ ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਲੋਕ ਦਲ ਦੇ ਟਿਕਟ 'ਤੇ ਚੋਣ ਲੜੀ, ਪਰ ਉੱਥੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੁਰੀ ਹਾਰ ਹੋਈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਦੀਕ ਤੋਂ ਜਾਣਨ ਵਾਲੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ 'ਰਾਕੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਤਾਕਤਾਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਹੈ ਕਿਸਾਨਾਂ

ਦਾ ਕਾਡਰ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਹੈ 'ਖਾਪ' ਨਾਂ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਗਠਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਟਿਕੈਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਕਾਫੀ ਇੱਜ਼ਤ ਹੈ।'

ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਨਰੇਸ਼ ਟਿਕੈਤ ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਵੱਡੇ ਹਨ, ਉੱਜ ਤਾਂ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਫੈਸਲੇ ਰਾਕੇਸ਼ ਟਿਕੈਤ ਹੀ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਧਿਆ ਹੈ, ਰਾਕੇਸ਼ ਟਿਕੈਤ ਨੂੰ ਖੇਤਰੀ ਰਾਜਨੀਤੀ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਾਬਤ ਕਰਦੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਾਲ 2019 ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਟਰੈਕਟਰ ਰੈਲੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਰਾਕੇਸ਼ ਟਿਕੈਤ ਦਿੱਲੀ ਗੇਟ ਤੱਕ ਆ ਗਏ ਸਨ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਵਿਚਕਾਰ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਟਕਰਾਅ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਉਸ ਸਮੇਂ ਟਿਕੈਤ ਦੇ ਆਲੋਚਕਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ 'ਭੋਲੇ-ਭਾਲੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਰਾਕੇਸ਼ ਟਿਕੈਤ ਨੇ ਇਹ ਸਟੇਟ ਆਪਣੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਖਰਾਇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਦਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਿਆ।'

'2019 ਵਿੱਚ ਬੀਜੇਪੀ ਨੂੰ ਵੋਟ ਦਿੱਤੀ' ਬਾਲੀਆਨ ਖਾਪ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਬੀਜੇਪੀ ਦੇ ਨੇਤਾ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਰਹੇ ਸੰਜੀਵ ਬਾਲੀਆਨ ਨਾਲ ਟਿਕੈਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਬੰਧ ਹਨ। ਸੁਰਿੰਦਰ ਟਿਕੈਤ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ।

ਪਰ ਕੀ ਕੱਲ੍ਹ ਦਾ ਵੀਡੀਓ ਦੇਖਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਸੰਜੀਵ ਬਾਲੀਆਨ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਕੋਈ ਸੰਦੇਸ਼ ਭੇਜਿਆ? ਇਸ 'ਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਟਿਕੈਤ ਨੇ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ।

ਪਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਲੋਕ ਦਲ ਦੇ ਨੇਤਾ ਜਯੰਤ ਚੌਧਰੀ ਜ਼ਰੀਏ ਚੌਧਰੀ ਅਜਿਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਟਿਕੈਤ ਪਰਿਵਾਰ ਤੱਕ ਜ਼ਰੂਰ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਚੌਧਰੀ ਅਜਿਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਸਭ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਣ ਅਤੇ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੈ।"

ਅਜਿਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਲੋਕ ਦਲ ਨਾਲ ਕਿਸਾਨ ਨੇਤਾ ਰਾਕੇਸ਼ ਟਿਕੈਤ ਦਾ ਅਲੱਗ ਹੋਣਾ ਕਿਸ ਤੋਂ ਫੁੱਪਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕੁਝ ਜਾਣਕਾਰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਜਿਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਟਿਕੈਤ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਬਿਰਾਦਰੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਵਿਰੋਧੀ ਮੰਨਦਾ ਹੈ।

ਉੱਥੇ ਹੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੁਜ਼ੱਫਰਨਗਰ ਦੇ ਲੋਕ ਚੌਧਰੀ ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਾਰਿਸ ਚੌਧਰੀ ਅਜਿਤ ਸਿੰਘ ਦੇ 2019 ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਜੀਵ ਬਾਲੀਆਨ ਤੋਂ ਹਾਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਵਜ੍ਹਾ ਰਾਕੇਸ਼ ਟਿਕੈਤ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਰੋਂਦੇ ਹੋਏ ਰਾਕੇਸ਼ ਟਿਕੈਤ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ ਵੀ 2019 ਵਿੱਚ ਬੀਜੇਪੀ ਨੂੰ ਵੋਟ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਕੀ ਇਸ ਦਿਨ ਲਈ? ਇਹ ਪਾਰਟੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਕਰਨ 'ਤੇ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ।"

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ADVISORY BOARD

ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ
ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ

+1 (201) 312-4180

*****

ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ

*****

ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਿਊਜਰਸੀ

*****

ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਧਲਵਾਨ ਸ਼ਿਕਾਰੋ

*****

ਜੀ. ਐਸ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬ

*****

ਸੁਜਾਨ ਨਾਗ, ਯੂ.ਐਸ.ਏ.

*****

ਜਸਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਪੰਜਾਬ

*****

ਸੁਖਮੰਦਰ ਬਰਾੜ

(ਭਗਤਾ ਭਾਈਕਾ) ਵੈਨਕੂਵਰ,

*****

ਗਗਨਦੀਪ ਸਿੰਘ

ਗ੍ਰਾਫਿਕ ਡਿਜ਼ਾਇਨਰ

9592398822

*****

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਲਾਮਤੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਵਿਚ ਛਪੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਾਦਕ ਜਾਂ ਅਖਬਾਰ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਈਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਈਮੇਲ ਵਾਲੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਨੂੰ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਟ ਛਾਟ ਕਰਨ ਦਾ ਜਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾ ਛਾਪਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਸਤਿਹਾਰ ਵਿਚ ਛਪੀ ਸਮਗਰੀ ਲਈ ਇਸਤਿਹਾਰਦਾਤਾ ਖੁਦ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸਤਿਹਾਰਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਕੀਮਤ, ਵਰੰਟੀ, ਕੁਆਲਿਟੀ, ਸੁਝਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇਸਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗੀ।

The Preetnama is not responsible or legally liable for any news, article, advertisement or typing mistakes in the news or articles

ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਪਾਠਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲੇਖ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਫੋਨ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਲਈ ਲਈ ਖਿਮਾ ਦੇ ਜਾਚਕ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਪਾਠਕਾਂ ਅਤੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

Preetnamausa@gmail.com
www.preetnama.com

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ
ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ

ਕੇਂਦਰੀ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨਿਰਮਲਾ ਸੀਤਾਰਮਨ ਨੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਸਾਲ 2021 - 22 ਦਾ ਜੋ ਆਮ ਬਜਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਉਮੀਦਾਂ ਭਰਿਆ ਬਜਟ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਬਜਟ ਆਮ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿਸ ਰਿਹਾ। ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਆਰਥਕ ਸੁਧਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦਸ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਰੋਨਾ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹਾਲਾਤ ਨੇ ਮਾਲੀ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੰਦੀ ਸਹਿਣ ਕਰ ਰਿਹਾ ਦੇਸ਼ ਮਹਾਂਮੰਦੀ ਦੀ ਗਿਰਫਤ

ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਭਰਿਆ ਹੈ ਭਾਰਤ ਦਾ ਆਮ ਬਜਟ

ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ। ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਇਹ ਉਮੀਦ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਇਦ ਕੁੱਝ ਅਜਿਹੇ ਕਦਮ ਉਠਾਏਗੀ ਜੋ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬੌਧੀ ਰਾਹਤ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹੋਣਗੇ। ਲੇਕਿਨ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਉਪਾਅ ਨਦਾਰਦ ਹਨ ਜੋ ਲੰਬੇ ਸਮਾਂ ਤੋਂ ਆਰਥਿਕ ਮਾਰ ਸਹਿਣ ਕਰ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਮਲੂਮ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਚਾਰ ਰਾਜਾਂ-ਅਸਮ, ਪੱਛਮ ਬੰਗਾਲ, ਕੇਰਲ, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰੇਲਵੇ ਨੈੱਟਵਰਕ ਅਤੇ ਰਾਜ ਮਾਰਗਾਂ ਦਾ ਜਾਲ ਵਿਛਾਉਣ ਲਈ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਮੋਟੀ ਰਕਮ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਟੈਕਸਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਲੇਕਿਨ ਪੱਛਤਰ ਸਾਲ ਤੋਂ ਉੱਤੇ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਆਮਦਨ ਕਰ ਰਿਟਰਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚੰਗਾ ਕਦਮ ਹੈ। ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਅਜਿਹਾ ਬਜਟ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਫ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਜੀਡੀਪੀ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਾਰਾ ਜ਼ੋਰ ਮਾਲੀ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਕਟ ਤੋਂ ਕੱਢਣ ਦੇ ਉਪਰਾਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਹੀ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਵਿੱਤ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਉੱਤੇ ਵੱਖਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ ਪੱਛੀ ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇ ਜੋ ਪੈਕੇਜ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੈਕੇਜਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਬਜਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਪੈਕੇਜਾਂ ਦੇ ਨੌਸ ਨਤੀਜੇ ਹੁਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। 2021-22 ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ

ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ੋਰ ਪੈਸਾ ਜੁਟਾਉਣ ਦੇ ਉਪਰਾਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਅਤੇ ਦੂਜੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਵੇਚ ਕੇ ਪੈਂਦੇ ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਜੁਟਾਉਣ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿੱਤ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਜੁਟਾਉਣ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਰੱਖਿਆ ਸੀ, ਲੇਕਿਨ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਪਾਏ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸ਼ੰਕੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਕਈ ਦਰਾਮਦ ਉਤਪਾਦਾਂ ਉੱਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸੈੱਸ ਲਗਾ ਕੇ ਮਾਲੀਆ ਜੁਟਾਉਣ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਵਿਨਿਰਮਾਣ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਸਿਹਤ ਖੇਤਰ ਉੱਤੇ ਖਰਚ ਇੱਕ ਸੌ ਸੈਂਤੀ ਫੀਸਦ ਵਧਿਆ ਕਰ 2.23 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇਹ ਸਮਰੱਥ ਤਾਂ ਹੁਣ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੋਰੋਨਾ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਸਿਹਤ ਖੇਤਰ ਦੀ ਜੋ ਹਾਲਤ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਸਿਹਤ ਖੇਤਰ ਦਾ ਬਜਟ ਵਧਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਮਾਲੀਆ ਜੁਟਾਉਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਵਸਤਾਂ ਉੱਤੇ ਸੈੱਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਜੋ ਰਸਤਾ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਕਤ ਵਿੱਚ ਮਹਿੰਗਾਈ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲਾ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਰਾਫਾ, ਸ਼ਰਾਬ, ਕੋਲਾ ਅਤੇ

ਸੇਬ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਦਾਲਾਂ ਤੱਕ ਉੱਤੇ ਤੱਤਕਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸੰਰਚਨਾ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਸੈੱਸ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ ਪੈਟਰੋਲ ਉੱਤੇ ਵਾਈ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਲੀਟਰ ਅਤੇ ਡੀਜ਼ਲ ਉੱਤੇ ਚਾਰ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਲੀਟਰ ਦਾ ਸੈੱਸ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਕੁੱਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪੈਟਰੋਲ ਅਤੇ ਡੀਜ਼ਲ ਦੀਆਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨੇ ਮਹਿੰਗਾਈ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅੱਗ ਵਿੱਚ ਘੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪੈਟਰੋਲ ਅਤੇ ਡੀਜ਼ਲ ਮਹਿੰਗਾ ਹੋਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਜਿਉਣ ਦੀ ਲਾਗਤ ਵੱਧਣਾ ਹੈ। ਸੈੱਸ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਪੈਸਾ ਜੁਟਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸੰਕਟ ਵਿੱਚ ਧੱਕੇਗੀ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠਲੇ ਵਰਗ ਅਤੇ ਮੱਧ ਵਰਗ ਦਾ ਹੈ। ਨੌਕਰੀਪੈਸਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿਓ ਤਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਲੋਕ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਕਮਾ ਕੇ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਦਸ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਰੋੜਾਂ ਲੋਕ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹੋਏ ਅਤੇ ਹੁਣ ਵੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਕੰਮ-ਧੰਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਪੈਸਾ ਕਿੱਥੋਂ ਆਵੇਗਾ ਅਤੇ ਲੋਕ ਕੀ ਖਰਚ ਕਰਨਗੇ, ਇਹ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਮਾਲੀ ਹਾਲਤ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦਾ ਸੰਕਟ ਸਹਿਣ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਬਜਟ ਦੂਰ-ਦਿਸ਼ਟੀ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਦੂਰਗਾਮੀ ਨਤੀਜੇ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਬਜਟ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ ਤੋਂ ਉਭਾਰ ਦੇਵੇ, ਜੋ ਕਿਧਰੇ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ, ਲੇਕਿਨ ਆਮ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕਲ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਲਾਲ ਕਿਲ੍ਹਾ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਘਬਰਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਕਿਸਾਨ ਭਰਾਵੇ ਥਿੱਲੀ ਥੈਲਿਓਂ ਬਾਹਰ ਆ ਗਈ

ਕਿਸਾਨ ਭਰਾਵੇ ਕਿਸਾਨ ਭਰਾਵੇ ਤੇ ਭੈਣੋਂ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿਚ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰ ਰਹੇ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਓ 26 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਲਾਲ ਕਿਲੇ ਵਿਚ ਹੋਈ ਘਟਨਾ ਇਕ ਸੋਚੀ ਸਮਝੀ ਸ਼ਾਜ਼ਸ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਹੱਥਕੰਡੇ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਅਸਫਲ ਹੋ ਗਈਆਂ ਤਾਂ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਗੋਦੀ ਮੀਡੀਆ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਲੋਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਕਦੀ ਵੀ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਰਹੇ। ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਨੇ ਡੇਢ ਮਹੀਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਾਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਲੋਕ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ। ਸ਼ੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉਪਰ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਵਾਇਰਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਥਿੱਲੀ ਥੈਲਿਓਂ ਬਾਹਰ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਸਰਹੱਦ ਉਪਰ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਦੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਵਰਤਮਾਨ ਸਥਿਤੀ 1972 ਵਿਚ ਮੋਗਾ ਵਿਖੇ ਹੋਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅੰਦੋਲਨ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੰਜੀਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਅੰਦੋਲਨ ਨੌਜਵਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਹਿੰਸਕ ਸੀ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਮੰਝੇ ਹੋਏ ਕਿਸਾਨ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਬਿਲਕੁਲ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੋਗਾ ਅੰਦੋਲਨ ਰੀਗਲ ਸਿਨਮਾ ਦੇ ਬਾਹਰ ਦੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਗੋਲੀ ਨਾਲ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਸੀ, ਭਾਵ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਵਧੀਕੀ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਡਾਕਾ ਮਾਰਨ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਹੈ। ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਇਕ ਗੱਲ ਸਾਂਝੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਅੰਦੋਲਨ ਤੇ ਇਸ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਸਟੈਂਡ 'ਤੇ ਅੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਗੱਲਬਾਤ ਵਿਚ ਖੜੋਤ ਆਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਸ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿਚ ਅਗਵਾਈ ਪੰਜਾਬ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਘਾਗ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇਤਾ ਪ੍ਰਿਥੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਸਿਆਸੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਲੋਕ ਅੰਦੋਲਨ ਹੈ। ਉਦੋਂ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਿਆਂ ਅਜੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਸਮਾਂ ਹੀ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅੰਦੋਲਨ ਵੰਗਾਰ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੂੰਹ ਅੱਡੀ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਨਾ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਮੰਨ ਰਹੀ

ਸੀ ਅਤੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਤਜਵੀਜਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਸਨ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇਤਾ ਗਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਡਰ ਕਰਕੇ ਰੂਪੋਸ਼ ਹੋਏ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਸਥਿਤੀ ਟਕਰਾਓ ਵਾਲੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਸਰਕਾਰੀ ਬੱਸਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਦੋਹਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਪਿਛੇ ਹਟਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀਆਂ ਅਣਥੱਕ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਹੋਈਆਂ ਪ੍ਰੰਤੂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਟੱਸ ਤੋਂ ਮੱਸ ਨਾ ਹੋਏ। ਉਸ ਅੰਦੋਲਨ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦਾ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਫਰਕ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਨਸਾਫ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਸਰਕਾਰ ਇਨਸਾਫ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਰਸਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੱਭ ਰਿਹਾ, ਸਰਕਾਰ ਘਮੰਡੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਰਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਏਥੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਖੋਟ ਹੈ। ਇਸ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨ ਇਨਸਾਫ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਸਰਕਾਰ ਹਚਮੇ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਫੇਲ੍ਹ ਕਰਨ ਲਈ ਚਾਲਾਂ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਫਸੀ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਈ ਹੈ, ਰਸਤਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੱਭ ਰਿਹਾ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹਚਮੇ ਨੂੰ ਠੋਸ ਨਾ ਪਹੁੰਚੇ। ਉਹ ਅੰਦੋਲਨ ਇਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਕ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਲੋਕ ਅੰਦੋਲਨ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਉਦੋਂ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦਾ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਵੜਨਾ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਸਮਾਗਮ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਿਲਕੁਲ ਅੱਜ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਲੁਕਦੇ ਫਿਰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿਚ ਵੜਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਤਾਂ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਦਾ ਘੇਰਾਓ ਵੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਅੰਦੋਲਨ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦਾ ਜ਼ਮੀਨ ਅਸਮਾਨ ਦਾ ਫਰਕ ਹੈ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਟਕਰਾਓ ਬਿਲਕੁਲ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ। ਇਕ ਕਿਸਮ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਭਾਵੇਂ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈ ਰਿਹਾ। ਗੱਲਬਾਤ ਵਿਚ ਵੀ ਖੜੋਤ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਗੱਲਬਾਤ ਵੀ ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਧੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਇਕ ਵੱਖਰੀ ਪਛਾਣ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅੰਦੋਲਨ

ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਸੀ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਗੱਲਬਾਤ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦਾ ਇਤਨਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿਚ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਰਗ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਸਥਿਤੀ ਬਿਲਕੁਲ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਵਰਗੀ ਸੀ। ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹਮਦਰਦੀ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਰਗਾਂ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਸੀ। ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿਚ ਤਾਂ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਰਗ ਸ਼ਾਮਲ ਹੀ ਨਹੀਂ

ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ
ਸਾਬਕਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ
ਅਧਿਕਾਰੀ
94178 13072

ਉਦੋਂ ਸਗੋਂ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿਚ ਹਰ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਜਿਵੇਂ ਤੀਰਥ ਅਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਬਿਲਕੁਲ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਪਹੁੰਚ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਟਕਰਾਓ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮਸਲੇ ਹੱਲ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹਲ ਗੱਲਬਾਤ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅੰਦੋਲਨ ਲੰਬਾ ਵੀ ਤਾਂ ਹੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸਾਨ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਿਚੋਲਗੀ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਤਿਹਾਸ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਖੜੋਤ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਵਿਚੋਲਗੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਲੰਬਾ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਬੁਖਲਾ ਗਈ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਬਣਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਖ਼ਰਚੇ ਤਾਂ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਾਧਨ ਬੰਦ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਅੰਦੋਲਨ ਲਈ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ ਰਸਦ ਅਤੇ ਮਾਇਆ ਇਕੱਠੀ ਕਰਕੇ ਆਪੋ ਆਪਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪੈਸੇ ਆਉਣ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਦਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤ ਵੀ ਡਾਵਾਂ-ਡੋਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀਆਂ ਆਪਸੀ ਦੋ ਜੰਗਾਂ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਚੀਨ ਨਾਲ ਵੀ ਲੜਾਈ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਲੜਾਈਆਂ ਵਿਚ ਅਨੇਕਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਜਾਨਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਹੱਦੀ ਸੂਬਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਵਧੇਰੇ ਨੁਕਸਾਨ ਝੱਲ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਤਿੰਨਾਂ ਲੜਾਈਆਂ ਵਿਚ ਅਖੀਰ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਵੀ ਦੋ ਜੰਗਾਂ ਹੋਈਆਂ ਉਥੇ ਵੀ ਸਮਝੌਤੇ ਹੋਏ। ਚੀਨ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਹੁਣ ਵੀ ਭਾਰਤ ਦਾ ਇਟ ਖੜਕਾ ਹੁੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਆਪਸ

ਵਿਚ ਬੈਠਕੇ ਸਮਝੌਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਪੀਰਜ ਨਾਲ ਸੋਚਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਮੋਗਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦੇਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਦਿਸਿਆ ਸਰਕਾਰ ਬੜੀ ਅਸੰਜਮ ਵਿਚ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਸਖਤੀ ਨਹੀਂ ਵਰਤਣੀ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀ ਸੋਚ ਰੱਖਣੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਤੇ ਅੰਦੋਲਨਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਏਥੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੰਜੀਦਗੀ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕੋਈ ਰਸਤਾ ਲੱਭਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਜਿਸਨੂੰ ਹੁਣੇ ਪਦਮ ਭੂਸ਼ਣ ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਮਾਰਕਵੈਡ ਵਿਚ ਸੰਪਰਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦਾ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਰੀਦਕੋਟ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲਾ ਕੇ ਮੋਗਾ ਰੋਡ ਕੁਆਰਟਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਦੋਂ ਮੋਗਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਮੋਗਾ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਕਾਂਗਰਸੀ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਜੁਗਰਾਜ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਸਨ। ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਜੁਗਰਾਜ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਦੇ ਘਰ ਹੀ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਏ ਅਤੇ ਜੁਗਰਾਜ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਦਾ ਅਸਰ ਰਸੂਖ ਵਰਤਕੇ ਰੂਪੋਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਟਿਊਟੋਰੀਲ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਮਿਲੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇਤਾ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਿਲ ਲਏ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਲੁਕ ਛਿਪਕੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਮਿਲਕੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਛਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ। ਸ਼ਰਤਾਂ ਰੱਖੀਆਂ ਕਿ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਸਿਨਮਾ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਐਲੀਮੈਂਟ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ, ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਜਗਰਾਓ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਰਾਤ ਨੂੰ 9-00 ਵਜੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਗੱਲ ਹੋਈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਮੰਨ ਲਈਆਂ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਜਾ ਕੇ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕਰਕੇ ਹੜਤਾਲ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਮੱਸਿਆ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਫਰਾਖਦਿਲੀ ਵਿਖਾਈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

कोरोना काल में हुए भारतीय संस्कृति के दर्शन

आज बाहर से जब हम घर वापस आते हैं तो स्नान करना और बाहर के कपड़े धोना आवश्यक हो गया है। प्राचीन समय में भी घर में आने के बाद स्नान किया जाता था। यदि आप बस या ट्रेन से यात्रा करके आते थे तो स्नान करना अनिवार्य था और साथ में लाए गए सामान को अलग रख कर धूप में सुखाया जाता था। कोरोना काल में घर में प्रवेश करते ही पैर हाथ धोते हैं और सेनेटाइज करते हैं। बाजार से लाए गए फल सब्जियों को सोडा बाय कार्ब और नमक के पानी से धोया जाता है। एक-दो दिन बाद ही खाने में इनका उपयोग किया जाता है। किराना सामान को भी धूप में तीन चार दिन रखकर डेटाल आदि से पोछकर ही उपयोग किया जाता है। कोरोना काल में हमारे सामाजिक और पारिवारिक कार्यक्रमों का स्वरूप बदल गया है। वैवाहिक कार्यक्रमों में जहाँ हजारों या सैकड़ों अतिथियों को निमन्त्रित किया जाता था वहाँ अब पच्चीस-पचास व्यक्तियों को ही निमन्त्रित किया जाता है। यदि किसी की मृत्यु कोरोना से नहीं हुई है तो उसकी शव यात्रा में 15.20 व्यक्ति से अधिक व्यक्ति नहीं आ सकते हैं। यहाँ तक कि एकदम करीबी रिश्तेदार भी शोक सतंस परिवारों से दूरी बनाए रखते हैं और फेन के माध्यम से ही अपनी संवेदनाओं को व्यक्त करते हैं। वरिष्ठ नागरिकों को तो इन परम्पराओं से दूर रहने की ही सलाह दी जाती है जिससे वे भीड़ से दूर रह सकें और संक्रमित न हों।

डॉ. शारदा मेहता

हमें हमारी भारतीय संस्कृति पर गर्व है। कोरोना काल में यह बात शत प्रतिशत सही हो गई है। हमारी सनातन संस्कृति हमें वे सभी बातें सदियों पूर्व हमारे वृद्धपूर्वज सिखलाते आ रहे हैं। कोरोना काल में हम प्रत्येक व्यक्ति को बतला रहे हैं कि बार-बार हाथ साबुन से धोए। प्राचीन समय में सदियों पूर्व मिट्टी का उपयोग हाथ धोने के लिए किया जाता था। आज बाहर से जब हम घर वापस आते हैं तो स्नान करना और बाहर के कपड़े धोना आवश्यक हो गया है। प्राचीन समय में भी घर में आने के बाद स्नान किया जाता था। यदि आप बस या ट्रेन से यात्रा करके आते थे तो स्नान करना अनिवार्य था और साथ में लाए गए सामान को अलग रख कर धूप में सुखाया जाता था। कोरोना काल में घर में प्रवेश करते ही पैर हाथ धोते हैं और सेनेटाइज करते हैं। बाजार से लाए गए फल सब्जियों को सोडा बाय कार्ब और नमक के पानी से धोया जाता है। एक-दो दिन बाद ही खाने में इनका उपयोग किया जाता है। किराना सामान को भी धूप में तीन चार दिन रखकर डेटाल आदि से पोछकर ही उपयोग किया जाता है।

कोरोना काल में हमारे सामाजिक और पारिवारिक कार्यक्रमों का स्वरूप बदल गया है। वैवाहिक कार्यक्रमों में जहाँ हजारों या सैकड़ों अतिथियों को निमन्त्रित किया जाता था वहाँ अब पच्चीस-पचास व्यक्तियों को ही निमन्त्रित किया जाता है। यदि किसी की मृत्यु कोरोना से नहीं हुई है तो उसकी शव यात्रा में 15.20 व्यक्ति से अधिक व्यक्ति नहीं आ सकते हैं। यहाँ तक

कि एकदम करीबी रिश्तेदार भी शोक सतंस परिवारों से दूरी बनाए रखते हैं और फेन के माध्यम से ही अपनी संवेदनाओं को व्यक्त करते हैं। वरिष्ठ नागरिकों को तो इन परम्पराओं से दूर रहने की ही सलाह दी जाती है जिससे वे भीड़ से दूर रह सकें और संक्रमित न हों।

कोरोना काल में गर्म पानी पीना आयुर्वेदिक काढ़े का उपयोग हल्दी का दूध अदरक मिश्रित चाय आयुर्वेदिक गोलियाँ आदि का उपयोग अत्यधिक किया जा रहा है। शासन की ओर से भी आयुर्वेदिक काढ़े का वितरण निरुशुल्क किया गया। प्रत्येक घर से इस बात की जानकारी ली गई कि कहीं कोई बुखार, खाँसी तथा जुकाम से पीड़ित तो नहीं है। हाथ में दस्ताने मुँह पर मास्क तथा जेब में सेनेटाइजर की छोटी शीशी रखना एक आदत सी बन गई। कोविड शील्ड का उपयोग भी खूब किया जाने लगा। हर घर में सेनेटाइजर का स्टैंड रख कर आने जाने वालों को हाथ सेनेटाइज करना अनिवार्य हो गया। दरवाजे खिड़की या अन्य किसी सामान को हाथ लगाने पर झागदार साबुन से हाथ धोना अनिवार्य आदत बन गई है।

हमारी सनातन संस्कृति वैदिक काल से ही हमें अनुशासित जीवन व्यतीत करने का सन्देश देती आ रही है और उसका बीजारोपण इतना गहरा है कि आज भी हम भारतवासी विदेशों में भी अपनी सभ्यता को भूले नहीं हैं। जब भी हम किसी से भेंट करते हैं तो आपस में हाय! हलो! करके हाथ मिलाते नहीं हैं वरन् नमस्ते कह कर अपने हाथ जोड़ते हैं। हमारी अभिवादन करने की यह आदत सर्वश्रेष्ठ है। हम गले नहीं मिलते।

एक-दूसरे का चुम्बन नहीं लेते। प्राचीन काल में घर से बाहर निकलने पर महिलाएँ घूँघट लेती थी। वह भी मास्क का ही कार्य करता था। अतिथि के आगमन पर हम उनके पाद-प्रक्षालन करते थे। दरबार में आमन्त्रित ऋषि-मुनियों का स्वागत करने के पूर्व उनके पैर धोए जाते थे। कवि नरोत्तम दास मिश्र सुदामा चरित्र में लिखते हैं।

पानी परात को हाथ छुयो नहीं नैनन के जलसे पग धोये।
देखि सुदामा की दीन-दशा करुणा करी कै करुणानिधि रोये।।

जब भगवान श्रीकृष्ण के बाल सखा उनसे मिलने द्वारिका पहुँचे तो उनके पैर धोने के लिए परात में पानी लाया गया। किन्तु श्रीकृष्ण की स्थिति देखिए कि अपने मित्र की दीनहीन हालत देखकर उनकी आँखों से ऐसी अश्रुधारा प्रवाहित हुई कि परात का पानी वैसा ही रखा रह गया। हमारे दैनिक जीवन में इस महामारी का अत्यधिक प्रभाव पड़ा है। लॉकडाउन के कारण बच्चों का विद्यालय जाना रूक गया है। वे ऑनलाइन पढ़ाई करते हैं। देर रात तक जागते हैं और सुबह आठ बजे तक उठते हैं। आँखों में सुस्ती और शारीरिक आलस्य स्पष्ट दिखलाई देता है। सुबह 6 बजे के पूर्व उठने का क्रम बदल गया है। शारीरिक श्रम का अभाव खेलकूद की न्यूनता ने उनकी पाचन क्रिया को क्षीण कर दिया है। गृहिणियाँ भी ज्यादा व्यस्त हो गई हैं क्योंकि उनके गृह कार्य बढ़ गए हैं। कामवाली बाईयों के नहीं आने से बर्तन साफ करना झाड़ू देना डस्टिंग और पोछा जैसे आवश्यक कार्य

करना पड़ रहे हैं। सारा दिन व्यस्त रहना पड़ता है। माताएँ दिनभर किचन में विभिन्न प्रकार के सुस्वादु पदार्थ बनाने में रत रहती हैं। सब्जियों में स्वाद का अभाव है कारण सोडा तथा नमक से धोने से वे दो तीन दिन रखने से वे अपना रंग व स्वाद खो देती हैं। विभिन्न प्रकार के मसाले भी उनको स्वादिष्ट नहीं बना पाते हैं। हम स्वादिष्ट थालियों की सुगन्ध व स्वाद खोते जा रहे हैं। होटलों में अधिकांश संध्या व्यतीत करने वाले परिवार अब घरों में बंद हैं और बड़ी व्यग्रता से कोरोना महामारी के समाप्त होने की प्रतीक्षा कर रहे हैं। शाँपिंग के लिए मॉल बन्द हैं मनोरंजन के लिए मल्टिप्लेक्स सिनेमाघर बन्द हैं किटी पार्टी भी सम्भव नहीं हैं। ब्यूटी पार्लर, जिम, स्विमिंग पूल, पार्क आदि भी बन्द हैं। मनोरंजन के लिए घरों में ही चंग, अष्ट पे साँप सीढ़ी चौपड़ पाँचें पउआ आदि खेल खेले जा रहे हैं विद्यालयों में तथा कॉलेजों में ऑनलाइन क्लासेस प्रारम्भ हैं। विद्यार्थीगण घंटों मोबाइल व लेपटॉप पर आश्रित हैं। क्लास की उपस्थिति इन डिवाइस पर ही सम्भव है। बच्चों के चश्मे के नम्बर बढ़ रहे हैं। आँखों में जलन सिरदर्द तथा आँखों में खुजली होना और पानी आना जैसी शिकायत बढ़ रही हैं। बालक तथा पालकगण भी विवश हैं। खेलते मुस्कराते बच्चों के चेहरे मुरझा रहे हैं। उनका भविष्य संकट में है। जिन बच्चों ने भविष्य के सुनहरे स्वप्न देख रखे हैं वे व्यथित हैं। हर क्षेत्र में बेरोजगारी बढ़ रही है। सोशल डिस्टेंसिंग का पालन स्वास्थ्य की सुरक्षा के लिए अति आवश्यक है। कोरोना की चेन टूटना आवश्यक है।

यौन शोषण के नित्य नए तर्क एवं परिभाषाएं

निर्मल रानी

भारतीय महिलायें दिन प्रतिदिन अपने कौशल व साहस का परिचय कराती रहती हैं। कभी अंतरिक्ष में भारतीय ध्वज लहराकर कभी विश्व के सबसे लंबे व खतरनाक वायुमार्ग पर विमान उड़ाकर कभी युद्धक विमान को कलाबाजियाँ खिलाकर कभी बस ट्रक व ट्रेन चलाकर तो कभी अपने अपाहिज बाप को पीछे बिठाकर लॉक डाउन में लगभग 1500 किलोमीटर तक लगातार साईकिल चलाकर गोया अनेकानेक जटिल क्षेत्रों में भी महिलाओं ने अपने अदम्य साहस हौसले व सूझ बूझ का परिचय दिया है। उधर सरकार भी बेटे बचाओ बेटे पढ़ाओ का नारा देकर तथा इस योजना पर सैकड़ों करोड़ रुपये खर्च कर यह सन्देश देना चाहती है कि नारी उत्थान के लिए सरकार भी प्रयासरत है। परन्तु दुर्भाग्यवश इसी बीच महिलाओं के साथ होने वाले दुराचार शारीरिक शोषण बलात्कार सामूहिक बलात्कार व हत्याओं की खबरें भी आती ही रहती हैं। कई समाचार तो ऐसे होते हैं जिन्हें सुन पढ़कर तो यह विश्वास ही नहीं होता कि वासना में डूबा राक्षस रुपी पुरुष इस हद तक गिर सकता है व अमानवीयता की सभी सीमाएं लांघ सकता है परन्तु निःसंदेह यह हमारे देश के अति दूषित मानसिकता रखने वाले कलंक लोको का एक कुरूपित चेहरा है जो नारी का शारीरिक

शोषण भी करता है उससे सामूहिक बलात्कार भी करता है और जब अपनी शैतानी सोच की सभी सीमाओं को पार कर जाए तो महिला के गुप्तांग में लोहे की रॉड डालकर या उसमें पत्थर भरकर उसी नारी को असीम कष्ट पहुंचाते हुए उसे मौत के घाट भी पहुंचा देता है। देश में अनेकानेक घटनायें ऐसी भी हो चुकी हैं जिससे यह पता चला कि बलात्कार शारीरिक शोषण या छेड़खानी की शिकार महिलायें जब अपनी शिकायत दर्ज कराने पुलिस चौकी या थाने पहुँचती हैं उस समय पीड़ित महिला से ही इस तरह के इतने सवाल किये जाते हैं कि जैसे सारा दोष पीड़ित महिला का ही हो। और इससे भी बड़ी त्रासदी यह है कि पुरुषों के जोर जुल्म उत्पीड़न व ज्यादती की शिकार यही महिला अपने साथ होने वाली घटना के बाद समाज द्वारा बुरी व अपमान जनक नज़रों से देखी जाती है। गोया अपने साथ हुई ज्यादती की जिम्मेदार पुरुष नहीं बल्कि वह स्वयं है एक ओर तो भारतीय महिलायें अपने साहस कौशल पराक्रम व हौसले का लोहा मनवाते हुए नित्य नये कीर्तिमान स्थापित कर रही हैं। उधर पुरुष समाज को कलंकित करने वाले सरपिरे नारी स्मिता की धज्जियाँ उड़ाने में कोई कसर बाकी नहीं रखना चाह रहे तो एक ओर हमारे ही देश में अभी तक यही निर्धारित नहीं हो पा रहा कि यौन

शोषण व शारीरिक शोषण की परिभाषायें क्या हों हमारे देश की अदालतें अभी तक यही तय कर रही हैं कि पुरुष के किस सीमा तक चले जाने को यौन शोषण माना जाये और किस हद तक जाना यौन शोषण के दायरे में नहीं आता। वैसे तो धर्मसमाज व नीति शास्त्र के लोगों का मानना है कि मन में किसी तरह के पाप का विचार आना ही पाप किये जाने के समान होता है। पश्चिमी देशों में भी लोग अपने बच्चों को पुरुषों द्वारा किये जाने वाले शारीरिक स्पर्श को गुड टच व बैड टच के रूप में अलग अलग तरीकों से शिक्षित करते हैं। महिलाओं में पर्दा व घूँघट प्रथा के पीछे का भी कड़वा सच यही है कि औरत गैर पुरुषों की कुदृष्टि से बची रहे। गोया हर जगह पुरुष को पूरी छूट व स्वतंत्रता है जबकि महिलाओं को ही सारे परदे घूँघट व सुरक्षा संबंधी उपाय करने ज़रूरी बताए गए हैं यौन शोषण के ही एक मामले में पिछले दिनों मुंबई उच्च न्यायालय की नागपुर बेंच की एकल पीठ द्वारा एक आश्चर्य जनक निर्णय सुनाया गया जिसने यौन शोषण की परिभाषा को और भी विस्तृत किया है। खबरों के अनुसार एक व्यक्ति 12 वर्ष की एक बच्ची को अमरुद देने की लालच देकर अपने घर के अंदर ले गया। वहाँ उसने बच्ची के शरीर से देर

तक छेड़ छड़ की। उसके शरीर के निजी अंगों को देर तक छेड़ता रहा। इस बीच पीड़िता की माँ अपनी बच्ची को तलाश करते हुये दुष्कर्मी के घर पहुँची। तभी बच्ची ने अपने साथ हुए जुल्म की सारी कहानी रो रो कर अपनी माँ को सुना डाली। उसी बयान के आधार पर आरोपी के विरुद्ध मुकद्दमा दर्ज किया गया। अब इसी मामले के संबंध में मुंबई उच्च न्यायालय की नागपुर पीठ की न्यायाधीश पुष्पा गानेडीवाला ने यौन शोषण की परिभाषा को और अधिक विस्तृत रूप से बयान किया है। माननीय न्यायाधीश के अनुसार केवल किसी की इच्छा के विपरीत कामुकता से स्पर्श करने मात्र को यौन शोषण नहीं माना जा सकता। बल्कि शारीरिक संपर्क तथा यौन शोषण के इरादे से किया गया शरीर से शरीर का संपर्क ही यौन शोषण माना जा सकता है। माननीय न्यायाधीश के मुताबिक केवल नाबालिग लड़की के स्तन को छूना भर यौन शोषण की श्रेणी में शामिल नहीं हो सकता। न्यायमूर्ति कहती हैं कि यदि आरोपित ने ज्यादती के इरादे से शारीरिक संपर्क हेतु पीड़िता के कपड़े उतारे होते उसके अंडर गार्मेंट्स में हाथ डालने की कोशिश की होती तो यह कृत्य यौन शोषण के श्रेणी में ज़रूर आता। इस मामले में हुई सुनवाई के दौरान न्यायमूर्ति द्वारा और भी इसी तरह के अनेक बिंदुओं पर रौशनी डाली गयी।

बच्चा प्रतिक्रिया न देतो तुरंत ही जाए सावधान

ऑटिज्म का हो सकता है खतरा ऑटिज्म एक प्रकार की मानसिक बीमारी है। इस बीमारी के लक्षण बचपन से ही बच्चे में नजर आने लगते हैं। इस बीमारी में बच्चे का मानसिक विकास ठीक तरह से नहीं हो पाता है। इस बीमारी से जूझ रहे बच्चे दूसरे लोगों के साथ घुलने-मिलने से कतराते हैं। ऐसे बच्चे किसी भी विषय पर अपनी प्रतिक्रियाएं देने में भी काफी समय लेते हैं। दुनियाभर में ज्यादातर लोग ऑटिज्म बीमारी से पीड़ित हैं। इस बीमारी का अभी वास्तविक कारण पता नहीं लग पाया है लेकिन वैज्ञानिकों का मानना है कि ऑटिज्म की बीमारी जींस के कारण भी हो सकती है। इसके अलावा वायरस जन्म के समय ऑक्सीजन की कमी भी ऑटिज्म को जन्म दे सकती है।

इस बीमारी पर हुए एक अध्ययन में बताया गया है कि पॉलीसिस्टिक ओवरी सिंड्रोम ;पीसीओएस से पीड़ित महिलाओं के पैदा होने वाले बच्चों में ऑटिज्म विकसित होने की अधिक आशंका रहती है। इसके अलावा गर्भावस्था के दौरान महिला में किसी बीमारी या पोषक तत्वों की कमी

भी उनके बच्चे को ऑटिज्म बीमारी का शिकार बना सकती है।

क्या होते हैं लक्षण.

ऑटिज्म से पीड़ित बच्चे सामान्य बच्चों की तरह किसी भी बात पर प्रतिक्रिया देने से कतराते हैं। ऐसे बच्चे आवाज सुनने के बावजूद भी प्रतिक्रिया नहीं देते हैं। ऑटिज्म पीड़ित बच्चों को भाषा संबंधी भी कई रुकावटों का सामना करना पड़ता है। ऑटिज्म बीमारी से पीड़ित बच्चे अपने आप में ही खोए रहते हैं। अगर आपका बच्चा नौ महीने का होने के बावजूद न तो मुस्कुराता है और न ही कोई प्रतिक्रिया देता है तो सावधान हो जाए क्योंकि ये ऑटिज्म का ही लक्षण है। ऑटिज्म से पीड़ित बच्चे कभी भी किसी से नजरें मिलाकर बात नहीं करते हैं।

मानसिक विकास न होने की वजह से ऑटिज्म से जूझ रहे बच्चों में समझ विकसित नहीं हो पाती है जिस कारण उन्हें शब्दों को समझने में दिक्कत होती है।

बच्चों के विकास के लिए सबसे बेहतर है खेल

बचपन खेलने के लिए होता है। बचपन में बच्चे जितना खेलते हैं वह उनके मानसिक

और शारीरिक विकास के लिए अच्छा होता है। खेल बच्चों के जीवन का अहम हिस्सा है। यह ना केवल मनोरंजन के लिए बल्कि उनके मानसिक और शारीरिक विकास के लिए भी बेहद जरूरी है पर बदलते समय के साथ खेलों के मायने भी बदल गए हैं। पहले मैदान गली, नुक्कड़ और आंगन बच्चों के लिए खेलने की जगहें होती थीं। वहीं नई जीवनशैली में जैसे-जैसे घरों ने प्लैट का रूप लिया और आंगन बालकनी में बदले बच्चों के खेलने का तरीका भी बदल गया है। मेट्रो की रफ्तार से दौड़ती जिंदगी में ना तो परिवार के पास बच्चों को बाहर ले जाने का समय रह गया है और ना ही वह माहौल जिसमें वे स्वच्छंद होकर खुले मैदान में खेल सकें।

खेलों में आया बड़ा बदलाव

मैदान के खेलों की जगह अब कंप्यूटर मोबाइल और वीडियो गेम्स ने ले ली है परन्तु फिर भी बच्चे आउटडोर खेलों को ही पसंद करते हैं। इनडोर खेल गर्मी में तो ठीक हैं पर बच्चों के पूर्ण शारीरिक और मानसिक विकास के लिए आउटडोर खेल जरूरी हैं। बच्चों में गैजेट्स के ज्यादा इस्तेमाल से बढ़

रहे खतरे से सभी परेशान हैं और इस समस्या से निपटने के लिए आउटडोर खेलों को सबसे अच्छा विकल्प मानते हैं। खेल विकास के लिए महत्वपूर्ण खेलों के जरिए बच्चे दूसरों के साथ व्यवहार करना सीखते हैं दुनिया को जानते हैं और नए आइडियाज को जन्म देते हैं। वो काम जो इंसान कंप्यूटर से बेहतर कर सकता है और इसको करने में खेल एक मुख्य भूमिका निभाता है। आउटडोर खेलों का विकास पर प्रभाव-शारीरिक विकास क्रिकेट फुटबॉल बास्केटबॉल खो.खो और कबड्डी जैसे कई खेल बाहर खेले जाते हैं। इन खेलों का मकसद बच्चों का शारीरिक विकास माना जाता है। इसके अलावा बाहर खेलने से बच्चों

के अंदर सकारात्मक ऊर्जा का भी विकास होता है। बच्चों के शरीर में ग्रोथ हॉर्मोन के स्त्राव का एक वक्त होता है। ये हॉर्मोन फिजिकल एक्टिविटी से बढ़ते हैं। इसके अलावा प्रोटीन कार्बोहाइड्रेट और बच्चों के पसंदीदा जंक फूड को पचाने के लिए शारीरिक क्रियाएं बहुत जरूरी हैं। आउटडोर खेल बच्चों के मानसिक विकास में भी सहयोगी होते हैं। बच्चों में खेलने की आदत विकसित करने से वो सामाजिक तौर पर विकसित होते हैं साथ ही बड़ा होकर अपने कार्यस्थल पर भी अच्छे से घुलमिल जाते हैं। कुल मिलाकर देखा जाये तो खेल उन्हें सामाजिक भावनात्मक और शैक्षणिक ज्ञान देने के लिए जरूरी है।

अपने लाइलों को खेल-खेल बच्चों में कैंसर की शुरुआत में करें जांच में भी सिखा सकते हैं बोलना

अपने बच्चे की बातचीत की क्षमता को विकसित करने के लिए सबसे अच्छा तरीका है कि आप उनके साथ बात करें। यह बहुत आसान लगता है पर इसमें कुछ और भी है सिर्फ बच्चे से बात करने से ही उसकी भाषा दक्षता नहीं बढ़ेगी। आपको उनकी समझ और संवाद क्षमताएं विकसित करने में मदद करने के लिए दृश्यात्मक तरीकों और मुद्राओं को भी जोड़ना होगा। आपका बच्चा जल्दी बोलना सीखे और उसका शब्द कोष विस्तृत हो इसके लिए ये तरीके अपनायें।

जो देखे उसे समझाएं: अगर आप अपने बच्चे को किसी चीज के प्रति आकर्षित देखें तो समझें कि वह उसके बारे में जानना चाहता है। वह जो देख रहा है वह उसे महसूस करना और जानना चाहता है। तो उस चीज के बारे में बच्चे से बात करें चाहे वह कोई घड़ी हो खिलौना हो या कोई फल इससे उसे उस चीज के रूप, स्वरूप और गुण के बारे में समझने में मदद मिलेगी।

बच्चे को अवसर दें : हो सकता है कि आप पूरा दिन बच्चे के साथ बात करें

लेकिन शायद उन अवाचिक मुद्राओं पर ध्यान न दें जिनके जरिये वे प्रतिक्रिया कर रहे हैं। अपने बच्चे को अपनी बात का उत्तर देने का मौका दें भले ही वह उत्तर हाथ के इशारे या किसी मुद्रा से दे। उनके संप्रेषण पर ध्यान देते हुए तबज्जो दें ताकि वे समझ सकें कि आप ध्यान दे रहे हैं और उन्हें अपनी बात संप्रेषित करने के लिए उत्साहित कर रहे हैं।

जवाब दें-- बच्चे कुदरती रूप से जिज्ञासु होते हैं और कभी-कभी ज्यादा सवाल करते हैं। याद रखें कि बच्चे यह समझने की कोशिश कर रहे होते हैं कि दुनिया कैसे बर्ताव करती है और उन्हें सही व तार्किक जवाबों के जरिये आप बेहतर समझा सकते हैं। कहानी सुनाते समय भी अपने बच्चों को सवाल पूछने की इजाजत दें और कहानी से जुड़े समानांतर पहलुओं पर बात करें और उन्हें वाचिक क्षमताओं को बढ़ाने वाली बातचीत के लिए प्रोत्साहित करें। शब्दों से अधिकरू याद रखें संप्रेषणीयता केवल भाषा नहीं है बल्कि हाथों के इशारे चेहरे के भाव बोलने के अंदाज व स्वर व आवाज से भी जुड़ी है।

आजकल बच्चों में भी कैंसर के मामले पाये जा रहे हैं हालांकि ये बहुत कम है इसके बाद भी सावधान रहना बेहद जरूरी है। एक अनुमान के मुताबिक 14 साल से कम उम्र के बच्चों में कैंसर के लगभग 40 से 50 हजार नए मामले हर साल सामने आते हैं। इनमें से बहुत से मामलों का पता नहीं चलता। विशेषज्ञों के अनुसार प्रायः बेहतर स्वास्थ्य सेवा तक पहुंच नहीं होना या प्राथमिक स्वास्थ्य सेवा कर्मियों द्वारा बच्चों में कैंसर के लक्षण

नहीं पहचान पाना बीमारी पकड़ में नहीं आने का प्रमुख कारण होता है। बच्चों में कैंसर के करीब 70 प्रतिशत मामले इलाज के योग्य हैं। आश्चर्य की बात है कि यह सुधार बच्चों में कैंसर के इलाज की नई दवाओं की खोज से नहीं आया है बल्कि यह सुधार तीन चिकित्सा पद्धतियों-कीमोथेरेपी सर्जरी और रेडियोथेरेपी के बेहतर तालमेल से हुआ है।

समय पर पकड़ में आने पर कैंसर का इलाज संभव

समय पर इलाज मिलने से बेहतर नतीजों की उम्मीद बढ़ जाती है। बीमारी को पहचानने और इलाज शुरू होने के बीच के समय को कम से कम करना चाहिए।

इस बात में कोई संदेह नहीं है कि इलाज का सर्वश्रेष्ठ मौका पहला मौका ही होता है। पर्याप्त देखभाल के बाद भी अनावश्यक देरी गलत परीक्षण अधूरी सर्जरी या अपर्याप्त कीमोथेरेपी से इलाज पर नकारात्मक असर पड़ता है। एक औसत सामान्य चिकित्सक या बाल चिकित्सक शायद ही किसी बच्चे में कैंसर की पहचान कर पाते हैं। बच्चों में कैंसर के लक्षणों से इस अनभिज्ञता की स्थिति को

देखकर समझा जा सकता है कि इसकी पहचान देरी से क्यों होती है या फिर इसकी पहचान क्यों नहीं हो पाती है।

बच्चों में कैंसर के लक्षण बच्चों में कैंसर की चेतावनी देने वाले लक्षण बच्चों में कैंसर प्रायः दुर्लभ है लेकिन इलाज के योग्य भी है। जरूरी है कि समय पर इसका पता लग जाए। इसके लिए बेहद सतर्कता जरूरी है। बच्चों में होने वाले कैंसर में सबसे आम ल्यूकेमिया लिम्फोमा और मस्तिष्क या पेट में ट्यूमर हैं।

इनमें से कोई भी लक्षण दिखने पर बच्चे में कैंसर की आशंका होती है

पीलापन और रक्तस्राव ;जैसे चकते बेवजह चोट के निशान या मुंह या नाक से खून हड्डियों में दर्द

किसी खास हिस्से में दर्द नहीं होता और दर्द के कारण बच्चा अक्सर रात को जाग जाता है बच्चा जो अचानक लंगड़ाने लगे या वजन उठाने में परेशानी हो या अचानक चलना छोड़ दे बच्चे में पीठ दर्द का हमेशा ध्यान रखें- अचानक उभरने वाले न्यूरो संबंधी लक्षण

दो हफ्ते से ज्यादा समय से सिरदर्द सुबह-सुबह उल्टी होना चलने में लड़खड़ाहट ;एटैक्सिया सिर की नसों में लकवा अचानक चर्बी चढ़ना अकारण लगातार बुखार, उदासी और वजन गिरना किसी बात पर ध्यान नहीं लगना और एंटीबायोटिक्स से असर नहीं पड़ना। इसके अलावा भी कई अन्य बातों का भी ध्यान रखें।

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREET NEWS.COM

Khara Sach

Chief Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 87

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

27 Jan to 02 Feb, 2021

How Rakesh Tikait Has Regained The Upper Hand For Farmers

One blunder nullifies another blunder and the new blunder creates a new situation. This is how one can describe the present game of cat-and-mouse between the government and farmers. There is no denying the fact that the farmers committed hara-kiri on Jan 26 when a section amongst them decided to storm the Red Fort and hoisted a religious flag there. But the original blunder was the decision to hold a tractor rally within Delhi. Till then, the farmers' agitation had been hailed as peaceful, non-violent, disciplined and Gandhian. For almost two months, they sat on the road and the world took note of them. They had no reason for theatrics to make themselves heard or be noticed.

Their agitation had forced the government not only to listen to them but also to climb down. So it was beyond comprehension what they wanted to prove with a tractor march other than to showcase their strength. Now, one can safely say that they were wrongly advised as their strength was something that had already been proven.

The decision-makers of the movement did not realise that it is always difficult to control and discipline a rally. And if a rally is on the move, then it is even more difficult to manage. In such rallies, it is easy for anti-social elements and government-linked saboteurs to mingle in the crowd garb of volunteers and create mayhem at the opportune time. This is exactly what happened and discredited the movement. It is good that after the Red Fort fiasco, the farmers decided to cancel their march to parliament on Feb 1 (Budget Day).

But the government committed a blunder too. Last night, the UP government falsely assumed that farmers had lost support and sympathy amongst the public. It decided to uproot the agitating farmers camping at the Ghazipur border. By late evening, it appeared that the police would not have much

difficulty in having this camp vacated but with an emotional outburst, farmers' leader Rakesh Tikait turned the tables on the administration. His tears proved more powerful than the might of the UP government. His address resonated across the entire Jat land of western UP, which till then had been lukewarm in extending support to him.

Tikait, this far, has been seen as a government 'stooge'. He was also perceived as a loose cannon and an irresponsible leader. He was blamed by his own friends for provoking farmers to move towards the Red Fort. The high-handedness of the UP government turned him into a victim from a villain and his support swelled overnight; now, he is a hero. The police had to retreat. It could neither arrest him nor uproot the protestors. Had the police waited a few more days, Tikait would have been reduced to a non-entity. This blunder has altered the whole narrative. Farmers who were losing support, especially in urban areas, are now gaining sympathy. Western UP can emerge for them as a new power centre like Punjab and Haryana. If the Yogi government decides to indulge in more theatrics, it could be counterproductive for the BJP in "Jat land". This area has firmly supported the BJP in

the last six years, specially after Muzaffarnagar riots in 2013.

The UP state elections will take place in February next year. It is not without reason that Akhilesh Yadav, Arvind Kejriwal, Tejaswi Yadav, Ajit Singh and other political leaders have called up Rakesh Tikait after his emotional outburst. Now a 'Kisan Mahapanchayat' is also taking place in Muzaffarnagar. Let us not forget, it was a Mahapanchayat like this which, after the Muzaffarnagar riots, played a pivotal role in the defeat of Akhilesh Yadav and huge gains for the BJP. This momentum was so strong that the BJP in 2017 formed the government in the state after over a decade; in 2019, it won 64 of a total of 70 parliamentary seats. Can the BJP afford to lose its support base in UP?

The farmers too have to understand that they can't hold onto their agitation for eternity. The ecosystem at the moment is not supportive of any democratic movement. Every movement is branded anti-national and Pak-sponsored. A section of the media is hell bent on supporting the government in any movement against it. Like the farmers' movement, the anti-CAA

Shaheen Bagh movement was also branded an anti-India protest. When students in JNU and Jamia were beaten up by the police and masked persons, vast swathes of the media, like now, had hailed the Delhi Police. Other democratic institutions have also surrendered to the executive. In this situation, a minor mistake can prove to be catastrophic. Farmers' leaders should rethink whether to accept the government's proposal to suspend the three contentious laws for 18 months, while continuing to negotiate with the government. This will still be construed as victory.

By Ashutosh,
Courtesy NDTV

SINGH TAX & ACCOUNTING

10 years of working experience with IRS!!

Call for
Appointment:

I NDER S I NGH
(516) 637-1426

249-12 Jericho Tpke.
Floral Park, NY 11001
Suite 230

Email:

inderpreetSinghCPA@gmail.com

Find us on the web:

SinghAccounting.com

*Free Consultancy
*Best Services *Best Price

EXPERIENCE & SPECIALTIES INCLUDES:

- Individual Tax Returns
- Business Tax Returns
- Multi-State Tax Returns
- New Business Startup
- Accounting & Bookkeeping
- Sales Tax & Payroll Services

(516) 637-1426

India's quest for a strong, high-end State

Hindutva is filling in a historic vacuum of creating a pan-Indian, centralised State. This explains the churn

The descent into anarchy on the streets of Delhi on Republic Day, due to the unruly protests of a set of farm unions, has sharpened the focus on the frequent eruption of protests in recent times. This has spawned a sense of uncertainty and flux. Yes, there is a churn underway, but its reasons are far deeper than recognised. For most of its history, India has not had a unified pan-Indian State. There have been few short-lived episodes of a single State ruling most of the Indian subcontinent, but, usually, different political entities have ruled various parts of India. In India, 100-150 years of a strong Centre would give way to centuries of fragmentation, unlike China, where centuries of a strong, centralised State would give way to 100-150 years of fragmentation before the rise of another centralised State.

India has had what can be termed as low-end States - marked by the absence of an effective centralised salaried bureaucracy, a salaried army, and direct tax collection from the vast portions of the area under their rule. Instead, these States depended on kinship networks to govern their territories, and on regional satraps to provide troops and collect taxes. This weakened State effectiveness, and unlike the pharaohs of Egypt or emperors of China, India's rulers could not govern people at the grassroots.

This also meant that they lacked the capacity to annex and govern distant regions from the core, and preferred the acceptance of suzerainty and tributes from defeated rulers. The Indian tradition of

reinstating the defeated rulers or their kin to the throne was a mere acknowledgment of the lack of State-capacity to annex those regions. So, whenever we had a pan-Indian State, it was a low-end State, and numerous autonomous regional satraps would overthrow the central ruler sooner than later. Another important feature of Indian Statecraft was the influence exercised by bodies such as the Buddhist Sangh, merchant guilds or the Brahmin priestly class on the polity. There were a few attempts to create a high-end State,

but they did not last long. The 16th-century Akbar-Todarmal reforms in revenue administration, tax collection, and documentation of the population was the last attempt. It was the British who created a unified pan-India State with an extensive bureaucracy impacting lives even at the village level; a census; a unified judicial system; a central army; and the systematic co-option and suppression of local elites. But it, too, was a ghost empire with only two-thirds of India under its direct rule, and a minimalist bureaucracy

interested only in extracting revenues and suppressing the population. The process of consolidation accelerated greatly under the Republic of India when, for the first-time, the central government could exercise direct control over the population and assert its power. But the process also caused resistance and backlash, manifesting itself in the form of secessionist movements, religious extremism, and a form of federalism, which often descended into a tool of blackmail by regional elites to extract

concessions. The Indian polity tried to overcome this problem by co-opting local elites - first, under the Congress, as an alliance of the urban upper-caste elites and zamindars from local dominant castes and, then, by coalition politics. But it could never discipline local power centres and deep caste lobbies undermining State power. The rise of Hindutva has disrupted the status quo, as it represents a centralising, though not homogenising, force in Indian polity. The clash between the centripetal and centrifugal forces has been a constant feature of Indian polity through the millennia. One way to look at Hindutva and its vision of a unified Indian State, is as the modern avatar of centripetal

forces that have found an effective vehicle in the Narendra Modi-led Bharatiya Janata Party (BJP). The march of the BJP even in non-traditional regions is unsettling the old arrangements and challenging the rule of regional elites of dominant castes. Its push for projects such as Aadhaar, Goods and Services Tax and National Population Register-National Register of Citizens; attempt to assert control over the Byzantine bureaucracy; modernise the armed forces; and crack down on tax-evasion promises to build on the gains of the past two centuries and transform India into a high-end State. This is unprecedented and will require cutting the aristocracy or the traditional regional elite out of the equation. This is what is leading to a substantial pushback, with even allies representing regional elites walking out and taking a hostile stand. It is fuelling anxiety and unrest, and manifesting itself in the forms of protests. The most difficult challenge is the one posed by the agrarian power centres in the countryside. However, this time, India's transformation might be irreversible. It is witnessing an economic transition, urbanisation, social change, the rise of Hindutva and increasing support for a strong Centre - all interlinked processes, leading to a strong, high end, unified State.

The attempt to hoist a flag at the Red Fort is a symbol of the battle over the nature of the State.

Abhinav Prakash Singh is an assistant professor, economics, Sri Ram College of Commerce

Every house a school, every parent a teacher

How COVID-19 & smart classrooms are transforming India's education system?

Coronavirus outbreak: The global pandemic has taken a massive hit on all the sectors of the economy. While it has been slightly easier for MNCs and professionals to adopt work from home as the new normal and continue business as usual, the times have been challenging for the education system around the world. **With disruptions everywhere, several concerned scholars, citizens, politicians, and bureaucrats support the need for reimagining and reinventing the education system. Hence, comes in the smart classroom systems.**

Because of COVID-19, all major entrance examinations are postponed including engineering, medical, law, agriculture, fashion and designing courses, etc. Some faculties and employees may face salary cuts, bonuses and increments also got postponed.

- **The lockdown has generated uncertainty over the exam cycle.** May be universities may face impact in terms of a slowdown in student internships and placements, lower fee collection that can create hurdles in managing the working capital.

- **Student counselling** operations are also affected.

- Several institutions paused **faculty hiring plans** for existing vacancies which in turn affect quality and excellence.

- Structure of schooling and learning includes **teaching and assessment methodologies** and due to closure, it will be affected.

- Low-income private and government school may not be able to adopt online teaching methods. **And as a result, there will be completely shut down due to no access to e-learning solutions.** In addition to the opportunities for learning, students will also miss their **meals** and may result in **economic and social stress.**

- Higher education : Various students from India took admissions in abroad like the US, UK, Australia, China etc. And these countries are badly affected due to **COVID-19.** There is a possibility that students will not take admissions there in future and if the situation persists, in the long run then there will be a **decline in the demand for international higher education also.**

- Another major concern is **employment.** Students those have completed their graduation may have **fear in their minds of**

withdrawal of job offers from the corporate sector due to the current situation.

So, The adoption of smart classroom systems by schools is transforming the traditional education system. The sudden switch is not only limited to private schools but even a number of government schools have started running smart classes. **Though the crisis is devastating, it is making our schools and even colleges, technologically advanced.** No doubt, students and teachers have had to make bigger adjustments as learning has always been in classrooms.

Moreover, many of them are not well equipped with technology tools to avail of remote learning. **Use of technology in education is one of those methods that will help improve the quality of education in India. It is also altering the way education is provided in India.** With the current pandemic, the opportunities to improve infrastructure across the K12 and higher education sectors has risen. Private schools had already gotten onto the bandwagon of e-learning, smart classrooms and some even making tabs mandatory right from pre-primary education. Now, considering the lock-down situation, one can imagine that a lot of EdTech companies will see and perhaps seize the opportunity to fill the gap that may exist in bringing more schools on to the digital platform

A key aspect of coping with Covid-19 is to ensure that the learning remains a continuous process virtually. Connecting students and teachers through digital platforms and necessary software through the use of laptop or phones is the latest transition in education trying to eradicate the physical need of teachers or classrooms. This is an ideal time to accept technology and its latest offerings in order to make education delivery to students more efficient and make it more productive through online learning and assessments'

Digital Transformation of Education System
 Due to the accelerated adoption of digital technology triggered by the lockdown, educational institutes, business houses, data management methods and online education solutions have been forced to work in tandem. Many educational institutes are considering this as an ideal time

to experiment and deploy new technology to make education delivery possible and meaningful.

In a move to not let the crisis hamper the curriculum, digital transformation has become a new norm with educational institutes across the country. Many are leveraging it as a chance to be more productive and efficient while developing innovative and improved professional skills through online learning and assessment. The adoption of technology in education has led to an unprecedented transformation from **teacher-centric education towards student-centric education.** Virtual classrooms and various online tools are helping to continue and enhance the engagement between the teacher and students as close to the classroom type experience. Going forward, **smart classrooms are making everything possible from teachers and parent meetings to staff/management meetings, providing the necessary interactivity.** Virtual classrooms and various online tools today allow us to make the engagement between the teacher and students as close to a real, in-classroom like experience, as possible.

Technology-based education makes the education system more transparent and equal. Digital education needs a balanced coordination between course content, educationists, technology and course-takers and it can only be successfully implemented with the availability of basic amenities like internet connectivity, availability and affordability of online systems, PCs, laptops, software, etc. Nonetheless, we can't deny the fact that here **in such extreme situations, COVID-19 has only accelerated the adoption of technology to make quality education accessible to everyone.**

Pros of online learning:
Reduced costs: Online education can be a good cost saver as most of the reading or reference materials is quite accessible online.

Multiple learning options: Online education is highly interactive. The ways in which children can be taught virtually is limitless With use of virtual tools like graphics/ videos

Builds confidence in a child: A typical Indian classroom involves about 70-80 students. It is difficult for children who are shy

to raise their hands and clarify their doubts. Online classes can provide a certain level of anonymity, where the child may not be so scared of talking to the teacher from behind a computer screen. This **boost of confidence** will help them perform better and encourage them to participate more in the classroom activities.

Interactive session: Online classes, which are interactive in nature, would garner **more attention and interest** from students.

Cons of online learning
 Online learning is not without its disadvantages though, some **disadvantages of online** are:
Not easily accessible: In a country like ours where a large portion of the population still struggles with poverty, using technology as a method to educate children will not be easy. Many people do not have access to required devices and internet connection, especially in villages.

Less personal: Online learning reduces the personal interaction between students and teachers and this increases the communication gap between them. In addition, many a times online classes are interrupted due to technical glitches due to poor internet connection.

Difficulty in adapting: Even though many schools have announced that they will be providing online classes to students, the teachers however are just not prepared. They have to familiarize themselves with the technology; this will be difficult especially for older teachers who have never used platforms like Zoom or Microsoft teams.

Excess exposure to screen time: Online classes can lead to increased exposure to screens for children, which can affect adversely. It is however important to remember that to tackle the present situation, online learning needs to be given a chance. However, there are certain measures parents can opt to ensure kids do not overdo it.

Government Intervention
 In response to the challenge of colleges and schools being shut, central government, state governments and private players have come up with various initiatives to support and benefit the students.

Ever since the lockdown started, the government has taken numerous measures to ensure that the impact of the crisis on education is the least. To help students continue their learning during the pandemic, various e-

learning portals and apps have been launched by the government and education bodies such as **DIKSHA portal, e-Pathshala, Swayam, STEM based games, etc.**

Summing It All Up
 The online assessment platforms or ed tech companies are continuously striving to improve their products. Much has been planned and implemented and more improvement is underway.

The tremendous use of technology in teaching amidst crisis will lead to a new era in the education sector wherein the best of faculty will be available from across the globe to students. **Quality of faculty, quality of IT infrastructure and familiarization of the faculty with digital teaching technologies are important parameters foreseen in the future.** There is no doubt that the crisis has accelerated the adoption of technologies to deliver education and will help strengthen the country's digital learning infrastructure in the long run.

The impact of COVID-19 will remain for years, if not longer. **The new normal will be that significantly larger numbers of students will attend classes from home.** While this trend was already on the uptick, it will receive a massive impetus because of COVID-19. **The great thing is that India is well prepared to teach lakhs of students at home.** The country has one of the world's most extensive 4G networks on the planet. In virtually every part of the country, there is 4G connectivity. Even more impressive is the fact that data is very affordable. Over such robust networks, classes can be streamed with ease. Students who learn in virtual classrooms will find that their learning experience is as good as **or maybe even better than that of students who sit in classes.** The hugely transformative power of virtual classrooms is their ability to bring an endless number of courses to students' doorsteps. A student living in the interior of the country can master a course on AI or big data without paying a considerable fee.

Dr Dimpy Gupta BDS, MBA
 Relationship Manager
 Indus Hospitals (Mohali, Fatehgarh & Dera Bassi, Punjab)

Health & Fitness

Energy drinks may harm your heart

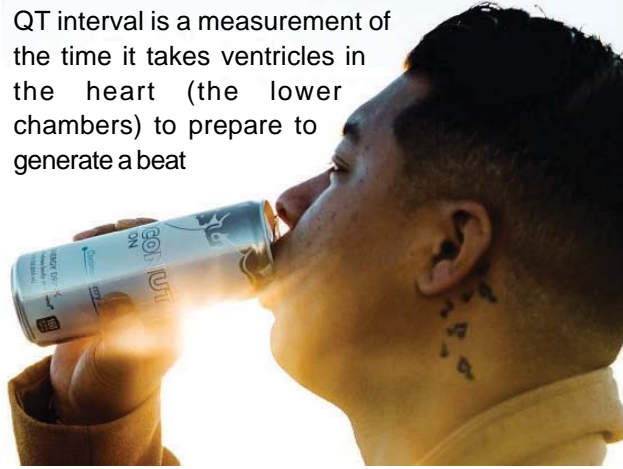
Consuming too many energy drinks in a short timespan may increase blood pressure and disrupt heart rhythm, a study has found.

Researchers also found a statistically significant increase in systolic and diastolic blood pressure in participants who consumed the energy drinks. Consuming too many energy drinks in a short timespan may increase blood pressure and disrupt heart rhythm, a study has found.

For the study, published in the Journal of the American Heart Association, enrolled 34 healthy volunteers between the ages of 18 and 40 years. Participants were randomly assigned to drink 32 ounces of one of two commercially available caffeinated energy drinks or a placebo drink on three separate days. The drinks were consumed within a 60-minute period but no faster than one 16-ounce bottle in 30 minutes.

Researchers at the University of the Pacific in the US measured the electrical activity of the volunteers' hearts by electrocardiogram, which records the way a heart is beating. They also recorded the participant's blood pressure. All measurements were taken at the study's start and every 30 minutes for four hours after drink consumption. Both energy beverages tested contained 304 to 320 milligrams of caffeine per 32 fluid ounces. Caffeine at doses under 400 milligrams is not expected to induce any electrocardiographic changes. Other common ingredients in the energy drinks in the study included taurine (an amino acid), glucuronolactone (found in plants and connective tissues) and B-vitamins. The placebo drink contained carbonated water, lime juice and cherry flavouring. In participants who consumed either type of energy drink, researchers found that the QT interval was six milliseconds or 7.7 milliseconds higher at four hours compared to placebo drinkers. The

QT interval is a measurement of the time it takes ventricles in the heart (the lower chambers) to prepare to generate a beat

again. If this time interval is either too short or too long, it can cause the heart to beat abnormally. The resulting arrhythmia can be life-threatening.

The results of the study confirm previous findings and suggest that the QT interval changes are generally sustained over the four-hour monitoring period rather than being a short-lasting effect after consuming 32-ounces of an energy drink. Researchers also found a statistically significant increase in systolic and diastolic blood pressure in participants who consumed the energy drinks. "We found an association between consuming energy drinks and changes in QT intervals and blood pressure that cannot be attributed to caffeine," said Sachin A Shah, a professor at University of the Pacific. "We urgently need to investigate the particular ingredient or combination of ingredients in different types of energy drinks that might explain the findings seen in our clinical trial," said Shah.

Weak upper body strength in women associated with anxiety

This latest study of more than 1,100 women aged 45 to 69 years found that 15% of participants, reported depression and or anxiety.

Washington D.C.: Weak upper and lower body fitness can cause serious depression and anxiety in midlife women, a recent study suggests. Although several studies have previously linked depression in midlife women with self-reported low physical activity, this new study evaluates objective measures of physical performance in relation to depression and anxiety in premenopausal, perimenopausal, and postmenopausal women. This latest study of more than 1,100 women aged 45 to 69 years found, in fact, that 15% of participants, especially those of younger age, reported depression and or anxiety.

Findings were published in the Journal of the North American Menopause Society. Because depression can cause disability, reduced quality of life, mortality, and heart disease, researchers felt it was important to identify potentially modifiable risk factors that could reduce morbidity and mortality. The study observed significant associations of objective physical performance measures with depression and anxiety. Specifically, they found that weak upper body strength (handgrip strength) and poor lower body strength (longer duration to complete the repeated chair stand test) were associated with elevated depression and/or anxiety symptoms.

Cell migration mechanisms leads to breast cancer spreading to bones

A recent study examined the mechanisms of cell migration which further states how breast cancer cells generate and later settle into the bones.

Washington DC: A recent study examined the mechanisms of cell migration which further states how breast cancer cells generate and later settle into the bones.

The study was published in the journal, 'Scientific Reports'. Jing Liu, one of the researchers believed that by examining the cancer cells through

biophysics, it will be clear how cancer cells generate enough force to move from the primary tumour site through the body.

"From a physics point of view, all the cell migration is driven by force," Liu said.

"We really want to discover the force architecture of a cell and deliver the

biomechanical and biophysical explanations toward cellular activities. The major focus of our lab is developing imaging methods to physically interpret cancer biology." "We are working with mathematicians and engineers to develop a mathematical model and physical model of the cell migration," he added. A Forster Resonance Energy Transfer-based tension, or FRET, the sensor was used to monitor the force dynamics during cell movement. The sensor, equipped with FRET molecules, acts like a spring to measure the tiny amount of force that is generated by the cancer cell through focal adhesion and that drives the cell to move. As the cancer cell moves, the spring expands; researchers measure the force by monitoring the change of FRET interactions.

Researchers monitored the

mobility of the cancer cells and found that when a cancer cell gets very close to a bone cell, it exhibits low tensions and slow mobility. The researchers hope this finding might lead to clues for how to control – and eventually, stop – cell migration. "This gives us a more precise measurement of how fast the cell is moving and where the cell will go to," Liu said. He further went on to say, "The basic idea is to use imaging as a method to see some of the physical parameters in cancer biology. Instead of only being able to look at millions of cells at time, technology has enabled us to examine a single cell. When the system is going smaller and smaller, the physical parameters inside the biological system become more and more useful and more and more important."

A budget for a 'project finance economy'

This year's budget revealed the mindset of a confident and unapologetic India. In this newspaper, on January 22, I had argued for the need for developing economies such as India to view themselves as "project finance" economies and not "working capital" economies of the developed West. While a developed economy has good infrastructure, near full employment and high per capita income so that it has the revenue base to meet its expenditures, a country with low per capita income, high disguised unemployment and poor infrastructure needs to borrow to meet its required expenditures. Project finance economies need to build the infrastructure lacking in their nations so that they can increase the productivity of their economies. Sustainable growth in Gross Domestic Product (GDP) cannot be achieved without plugging the gap in hard and soft infrastructure. What is important is to ensure that the borrowing is well-directed and spent on the right things. It is in this context that I applaud this year's budget.

Finance Minister (FM) Nirmala Sitharaman was not coy in signalling to the world her intent to spend to grow out of the pandemic. She was not cowed down by the constraining orthodoxy of neo-classical economic thinking that inhibited action in the past. The budget was bold and unafraid in a crisis year. It combined pragmatism in some areas, with a bold attack on the traditional holy cows of old and did not fall prey to ineffective symbolism and needless populist tinkering. Sitharaman broke with the constraint

imposed by the Fiscal Responsibility and Budget Management Act. It transparently accounted for expenditures and openly stated the true deficit this year at 9.5% and targeted a deficit of 6.8% next year. She was clear that critical spending on infrastructure, health and education could not be delayed if India was to recover its old growth path. Revenue expenditures and some subsidy allocations were reduced, but capital expenditure was sharply increased. All this was done without tinkering with direct taxes and only some minor adjustments in tariffs and indirect taxes. Policy signalled consistency and an attempt was made at reducing tax harassment by reducing the time frame within which tax cases could be taken up and tried.

The outlay for hard infrastructure was increased to ₹5.54 lakh crore from ₹4.39 crore spent this year. The allocation was spread on roads, rail, urban infrastructure,

ports, shipping, waterways, and airports. Another important area which continued to attract focus was water (₹2,87,000 crore allocation over five years) — a key requirement for the population, a basic human need which brings important side benefits in respect of health and hygiene. State power distribution companies were, at the same time, asked to get ready for competition to shake up this vital sector.

The pandemic had put a focus on India's crumbling health care system. The finance minister increased allocation for health care to ₹22,3846 crore as against ₹94,452 crore this year, a 137% increase, with ₹35,000 crore of that amount earmarked for vaccines. The signal here is very important but we all recognise this to be a multi-year journey. Perhaps some more could have been done for education and skilling, but one hopes it is recognised as a critical area for coming budgets.

The measures for the financial sector were long-overdue. The finance minister announced the reversal of the policy on development finance institutions by setting aside ₹20,000 crore to establish one to supplement the needs of India's infrastructure. She also announced the setting up of a bad bank to facilitate the resolution of bad loans and cleaning up of bank balance sheets to spur credit growth in the economy.

But the announcement of privatisation, yes privatisation, of two public sector banks in addition to IDBI Bank, one general insurer, the listing of Life Insurance Company and allowing 74% foreign investment in insurance, were pathbreaking. To raise resources for these expenditures, the government wants aggressive disinvestment and asset monetisation. In addition to providing resources, these actions increase the efficiency of the sectors and signal a return to the maxim of maximum governance minimum government.

My two concerns on the budget relate to implementation. First, we must ensure the divestment targets are met unlike in the past. Divestment is always political, complicated but vital. Second, the government should earmark a certain minimum spending on soft infrastructure and target outcome goals it monitors and share these with the nation in Parliament. Outcomes in health and education are as important as sharing the fiscal deficit figure. The government should focus on the level of monitoring required — a monthly FM-led review and a quarterly prime minister-led review — to ensure the programme stays on track.

India's Republic Day Marked With Massive Protests by Farmers

Tens of thousands of farmers drove a convoy of tractors into the Indian capital as the nation celebrated Republic Day on Tuesday in the backdrop of agricultural protests that have grown into a rebellion and rattled the government.

The capital's roads were swarmed by rows upon rows of tractors bearing flags of India and farm unions. Farmers, wearing distinctive colorful turbans, shouted slogans against Prime Minister Narendra Modi and what they call his "black laws." Thousands more marched on foot while dancing and singing, and at one place they were showered with flower petals by residents, some of whom recorded the unprecedented rally on their phones.

"We want to show Modi our strength," said Satpal Singh, a farmer who marched into the capital on a tractor along with his family of five. "We will not surrender."

Police in riot gear used tear gas and water cannon at two places to push back the protesters who tried

to knock down barricades. Authorities also parked large trucks to barricade multiple routes so that farmers don't march to the interiors of the capital.

The farmer leaders said more than 10,000 tractors were to march through the capital for the rally and thousands of volunteers would try to help the police in keeping order.

The protests were set off by new agricultural laws Parliament passed in September. Modi's government insists the laws will benefit farmers and boost production through private investment, but farmers fear cartelization and commercialization of agriculture will devastate their earnings.

Farmers first tried to march to New

Delhi in November but were stopped by police. Since then, unfazed by overnight chilly winter temperatures they have hunkered down with food and fuel supplies and threatened to besiege the capital until the farm laws are repealed.

The government has offered to amend the laws and suspend their implementation for 18 months. But

farmers insist they will settle for nothing less than a complete repeal. They plan a march by foot to the Indian Parliament on Feb. 1, when the country's new budget will be presented.

The tractor rally overshadowed the Republic Day celebrations in New Delhi even as the annual military parade was scaled down because of the coronavirus pandemic.

A thin crowd assembled beside the ceremonial Rajpath boulevard in New Delhi to watch a display of the country's military power and cultural diversity. People wore masks and adhered to social distancing as police and military battalions marched along the parade route. Several states displayed their floats to present their culture and the army showcased its latest equipment during the parade.

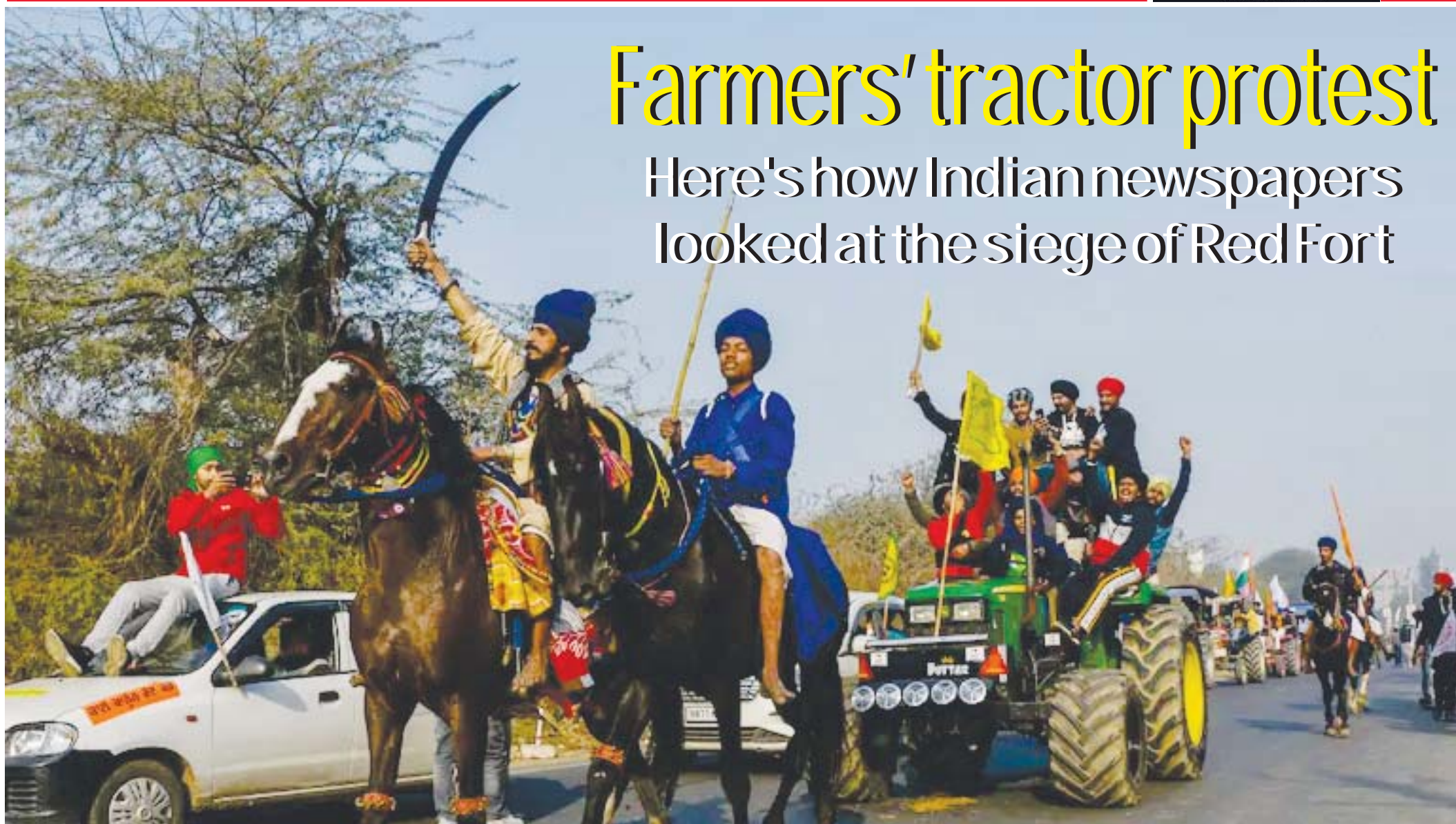
Republic Day marks the anniversary of the adoption of the country's constitution on Jan. 26, 1950.

Farmers are the latest group to upset Modi's image of imperturbable dominance in Indian politics.

Farmers' tractor protest

Here's how Indian newspapers looked at the siege of Red Fort

The farmers' tractor rally on Republic Day took a violent turn as a large section of protesters deviated from the determined route. What followed was chaos, clashes and complete anarchy as protesters crossed the Red Fort line. Here is how Indian newspapers looked at the unprecedented siege:

The farmers' tractor rally in New Delhi on Republic Day turned violent after a section of protesters broke through police barricades and entered parts of the national capital not permitted for their protest. Clashes broke out between protesters and police in many places and several people were injured; vandalism was also reported. The police teams deployed across Delhi fired teargas shells and lathicharged protesters to disperse them. Despite the police action, a section of the protestors stormed the Red Fort to unfurl the Nishan Sahib flag. One protester died and many others were injured including policemen. It may be noted that the farm leaders who have been leading the agitation against the Centre's farm laws for two months on the outskirts of Delhi distanced themselves from yesterday's violence. Here is how newspapers in India looked at the siege of Red Fort:

The Indian Express

"Farm protesters cross Red Fort Line" was the headline on the front page of the national daily The Indian Express. The newspaper covered yesterday's events extensively, with multiple headlines about how the Red Fort was secured after it descended into complete chaos. Another story on the front page said that the farm leaders have condemned the vio-

lence, while another story was about how Deep Sidhu, a Punjabi actor, and others seized the stage at Singhu border night before the tractor rally.

"Dark Day For The Republic" was the headline on the front page of national daily Hindustan Times. The lead story was accompanied by pictures of dissenting protestors at Red Fort, ITO and other parts where violence broke out. The front-page story mentioned details about the "deadly charge" of tractors at the ITO besides the clashes between protest-

ers and police at the Red Fort. Another headline on the front page read: "Union leaders make appeal, divert blame after anarchy reigns". Another story was about how the police were caught off guard and that the violators will be punished. "Protesting farmers breach Red Fort" was the front-page headline on the Deccan Chronicle newspaper. The main story highlighted how farmers deviated from the determined route of the rally besides mentioning the clashes between police and protesters. It said, "India's

72nd Republic Day was scarred by violence that erupted on the streets of Delhi as a large section of the protesting farmers who were participating in the tractor rally deviated from the route, broke barricades, clashed with the police and stormed the historic Red Fort where they hosted the Sikh flag Nishan Sahib." Another headline on the front page was about how more central forces have been called in after yesterday's unprecedented chaos. "Farmer killed, Red Fort

breached" was the front-page headline on The Telegraph newspaper.

Another headline read: "They Didn't Start The Fire". The main article described the chaos that was witnessed at the iconic Red Fort on Tuesday, besides mentioning how the clashes erupted after a section of protesting farmers deviated from the determined route of the tractor rally. The story also mentioned details of the violence witnessed in ITO and Red Fort, Karnal Bypass, Akshardham and Nangloi.

World Wetlands Day

'World Wetlands Day' is the day contributed to the love and protection of environment. Environment lovers celebrate this day in the commemoration of the day of convention of environmentalists in Iranian city Ramsar in 1971. From 1997 onwards February 2 is celebrated as 'World Wetlands Day' every year. We know wetlands are the land areas covered with water permanently or seasonal where plant life and other organisms

flourish. These wetlands may be natural or man-made; natural wetlands are lakes, marshes, ponds etc.; man-made are rice-paddies, fish ponds etc. These lands are important not only for the health of these places in itself but also for the health of the environment as a whole. The ecological problems created by overpopulation and unplanned construction in the name of development are posing a great threat to the

existence of organisms. Wetlands are considered as natural 'filters and conservers' of life. The wetlands are the source of fresh water and also solve the food problem with fish production. Moreover, these places save the humanity from the danger of flood by absorbing water like a sponge and play a vital role in climate regulation ensuring survival of mankind.

Wetlands also hold the attention of visitors with colourful life. Now no need to say why this day is celebrated? This day is celebrated with full vigour and energy every year with a new theme. The theme of this day falling on 2 Feb 2021 is 'Wetlands and Water'. As there is no survival possible without water so there is urgent need to raise awareness among

masses about water crisis. These lands are a great source of naturally filtered fresh water. If we timely feel the pulse of the upcoming danger to the environment and all living species then we all will contribute to save these wetlands. To make each and every person a part of this campaign various programmes are conducted in schools and other institutions.

But without reflective thinking and positive contribution this would prove meaningless. Through these lines I appeal everyone to pay heed to the call of 'mother-nature' to save her from exploitation and do something to protect biodiversity so that this planet must be the natural habitat of all living beings.

Saroj Rani,
Lecturer DIET AHMEDPUR (MANSA)

ਬਾਈ ਦਕੈਤ ਦੀ ਦਹਾੜ ਕਰ ਗਈ ਕਮਾਲ

ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਵਾਪਿਸ ਟਰੈਕਟਰ ਟਰਾਲੀਆਂ ਲੈ ਕੇ ਮੋੜਾ ਪਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਕਮਾਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਸਾਡੀਆਂ ਬੀਬੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਨੇ ਗੱਡੀਆਂ ਤੇ ਟਰੈਕਟਰਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਉਡ ਸਪੀਕਰ ਲਗਾ ਕੇ ਹਰਿਆਣਾ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਵਾਪਿਸ ਮੋਰਚੇ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਕਰਨ ਦਾ ਠੋਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੇ ਵੀ ਮਤੇ ਪਾ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਕਿ ਹਰ ਘਰ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਆਦਮੀ ਧਰਨੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਆਪਣਾ ਟਰੈਕਟਰ ਲੈ ਕੇ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ ਉਸ ਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਗਣ ਆਮ ਜਨਤਾ ਤੰਤਰ ਸਰਕਾਰ ਖਾਸ ਦਿਨ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਆਗੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਨ। ਗਣਤੰਤਰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਮ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਹੈ ਉਸਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ। ਲਾਲ ਕਿਲ੍ਹੇ ਤੇ ਰਾਸਟਰਪਤੀ ਸਾਹਿਬ ਝੰਡਾ ਲਹਿਰਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਟੈਂਕਾਂ ਦੀ ਖਾਸ ਪਰੇਡ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਖੁਦ ਮੰਤਰੀ ਸੰਤਰੀ ਵੇਖ ਕੇ ਆਨੰਦ ਮਾਣਦੇ ਹਨ। ਆਮ ਜਨਤਾ ਘਰ ਬੈਠੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਇਸ ਵਾਰ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਵਾਰਡਰ ਤੇ ਮੋਰਚਾ ਲਾ ਕੇ ਬੈਠੇ ਕਿਸਾਨ ਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੇ ਟਰੈਕਟਰ ਪਰੇਡ ਕੱਢੀ ਲੋਕ ਰਾਜ ਵਿੱਚੋਂ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਲੋਕ ਗ਼ੈਰਹਾਜ਼ਰ ਹੀ ਹਨ। ਮੀਡੀਆ ਲੋਕ ਤੰਤਰ ਦਾ ਚੌਥਾ ਥੰਮ੍ਹ ਹੈ ਉਹ ਵੀ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਕੱਠ ਪੁਤਲੀਆਂ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਤੰਤਰ ਜਾਣੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਦੀ ਪਰੇਡ ਪ੍ਰਸਾਰ ਭਾਰਤੀ ਤੇ ਗੋਦੀ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਸਹੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਖਾਈ ਵਿਖਾਉਣੀ ਵੀ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਕਰੋੜਾਂ ਅਰਬਾਂ ਰੁਪਇਆ ਖਰਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਚਲੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੌਣ ਕਹੇ ਗਾਣੀ ਅੱਗਾ ਢੱਕ, ਟਰੈਕਟਰ ਪਰੇਡ ਟੈਂਕ ਪਰੇਡ ਤੋਂ ਵੀ ਕਈ ਗੁਣਾਂ ਅੱਗੇ ਤੇ ਬਹੁਤ ਸੁਹਾਵਣੀ ਸੀ ਗੋਦੀ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਵਿਖਾਇਆ, ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਤੱਕਲਾ ਗੱਡ ਕੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੋਸਲ ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਇਸ ਸਹੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਦੀ ਪਰੇਡ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਲੋਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਹੈ ਕਿਤੇ ਸਾਡੇ ਅੱਗੇ ਨਾ ਲੰਘ ਜਾਣ, ਫਿਰ ਵੀ ਸੋਸਲ ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਜਿਸ ਨੇ ਟਰੈਕਟਰ ਪਰੇਡ ਵੇਖੀ ਪੰਨ ਪੰਨ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਮਹਾਨ ਟਰੈਕਟਰ ਪਰੇਡ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪੁਰਜ਼ੇ ਹਿਲਾ ਦਿੱਤੇ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਟਰੈਕਟਰ ਪਰੇਡ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ ਜਦੋਂ ਗੱਲਬਾਤ ਕਿਸੇ ਸਿਰੇ ਪੱਤਣ ਨਾ ਲੱਗੀ, ਤਾਂ ਲਾਲ ਕਿਲ੍ਹੇ ਤੇ ਆਪਣੇ ਖਰੀਦੇ ਹੋਏ ਕੁਝ ਆਦਮੀਆਂ ਤੋਂ ਨਿਸਾਨ ਸਾਹਿਬ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਦਾ ਘਟੀਆ ਉਪਰਾਲਾ ਕਰਵਾਇਆ। ਲਾਲ ਕਿਲ੍ਹੇ ਤੇ ਕੋਈ ਪੰਛੀ ਵੀ ਆਪਣੇ ਖੰਭ ਫੜ ਫੜਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ, ਇਥੋਂ ਦੇ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਗਾਰਡ ਅੱਖਾਂ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਵੀ ਉੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਪੰਛੀ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰਨ ਦੀ ਮਹਾਰਤ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਪੁੱਛੇ ਗਿੱਛੇ ਅੰਦਰ ਸੈਂਕੜੇ ਲੋਕ ਦਾਖਲ ਹੋ ਗਏ ਤਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪੁਲੀਸ ਕੀ ਕਰਦੀ ਸੀ ਆਪਾਂ ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹੀ ਹਾਂ ਇਹ ਗੱਲ ਨਾ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਟਰੈਕਟਰ ਪਰੇਡ ਜੋ ਸਰਕਾਰ

ਨਾਲ ਸਮਝੋਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਠੀਕ ਸੀ, ਉਸ ਵਿਚ ਵੀ ਪੁਲੀਸ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਰੋਕਾਂ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਜੋ ਲਾਲ ਕਿਲ੍ਹੇ ਤੇ ਗੋਰਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਈ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਅਣਡਿੱਠ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜਨ ਮੋਰਚਾ ਕਿਸਾਨ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੇ ਟਰੈਕਟਰ ਪਰੇਡ ਨੂੰ ਸਹੀ ਰੂਪ ਦੇ ਕੇ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤਾ ਪਰ ਸੁਹਾਵਣੀ ਪਰੇਡ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚੁੱਭ ਗਈ ਨਤੀਜਾ ਕਿਸਾਨ ਮੁਖੀਆਂ ਉੱਤੇ ਪਰਚੇ ਦਰਜ ਕਰ ਲਏ। ਦਿੱਲੀ ਪੁਲੀਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਸਮਝੋਤੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਜਦੋਂ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਲਾਲ ਕਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸਾਬੂ ਦਾ ਮੂੰਹ ਖੁੱਲ੍ਹਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਕੀ ਕਰਨ ਵਿਚਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਪੱਟੀ ਮੂੰਹ ਤੋਂ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਪਰੇਡ ਵਾਲੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਸ ਦੇ ਭੁੰਡ ਲੜ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚਿਆਂ ਵਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਦੀ ਬਿਜਲੀ ਤੇ ਪਾਣੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੁਲੀਸ ਮੁਲਾਜਮਾਂ ਦੀ ਧਰਨਿਆਂ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਤਕੜੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮੋਰਚਿਆਂ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਖਾਈਆਂ ਪੁੱਟ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪਤਾ ਨੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨਾਲ ਕਿਹੜੀ ਜੰਗ ਲੜਨੀ ਸੀ। ਗ਼ਾਜ਼ੀਪੁਰ ਬਾਰਡਰ ਤੇ ਯੂ ਪੀ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦਾ ਧਰਨਾ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਨੀਮ ਫੌਜੀ ਦਲਾਂ ਨੇ ਘੇਰ ਲਿਆ ਤੇ ਧਰਨੇ ਦੇ ਮੁਖੀ ਰਾਕੇਸ਼ ਟਿਕੈਤ ਜੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਲਈ, ਧਰਨਾਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘੱਟ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਟਰੈਕਟਰ ਪਰੇਡ ਸਮਾਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋਕ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਚਲੇ ਗਏ ਸੀ। ਰਾਕੇਸ਼ ਟਿਕੈਤ ਜੀ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਪੁਲੀਸ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਟੇਜ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹ ਗਈ, ਚਾਰ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਅਜਿਹੇ ਧਰਨਿਆਂ ਦੇ ਕਮਾਂਡਰ ਰਹੇ ਸਹੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੁੱਖ ਜਾਂ ਸੁੱਖ ਵਿਚ ਕਿਹੜਾ ਰਸਤਾ ਅਪਣਾਉਣਾ ਹੈ, ਇਹ ਕਹਿ ਲਈਏ ਉਹ ਧਰਨਿਆਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮਹਾਨ ਗੁੰਝ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੁਲੀਸ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਮੈਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਦੋਵਾਂਗਾ ਪਰ ਧਰਨੇ ਤੇ ਜੋ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਸਾਥੀ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਠਾਕ ਘਰ ਤਕ ਪਹੁੰਚਦੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਗੋਦੀ ਮੀਡੀਆ ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਮਝਿਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਯੋਧੇ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਰਸਤੇ ਪਾ ਲਿਆ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਜਾਣਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਮਾਇਕ ਪੜਾ ਪੜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਦੇ ਅੱਗੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਯੋਧਿਆਂ ਦਾ ਕੀ ਖਾਸ ਤਜਰਬਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਖਾ ਦਿੱਤਾ, ਕਿ ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿੰਘ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ

ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਵੇਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਕੁਦਰਤੀ ਵਰਤਾਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਿਆਰ ਦੇ ਹੰਝੂ ਛਲਕ ਗਏ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਸਮਝਿਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮੋਰਚਾ ਫਤਿਹ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਗੋਦੀ ਮੀਡੀਆ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਬਟੋਰਾ ਪੈਰ ਬੱਲੇ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਵਾਰ ਵਾਰ ਉਸ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਰਨ ਆਪਣੇ ਚੈਨਲਾਂ ਤੇ ਚਾਲੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਲਾਕਾ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਬਹੁਤਾ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਿਆਰ ਦੇ ਛਲਕਦੇ ਹੰਝੂਆਂ ਦੀ ਬੁਛਾੜ ਅਜਿਹੀ ਪਈ, ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਿਸਾਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਰਾ ਦੇ ਘਰ ਚਲੇ ਗਏ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਦਿੱਲੀ ਵੱਲ ਨੂੰ ਵਹੀਰਾਂ ਘੱਤ ਲਈਆਂ। ਯੋਧੇ ਦੀ ਕੀਤੀ ਭਾਵੁਕ ਅਪੀਲ ਨਾਲ ਤੁਰੰਤ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਕਿਸਾਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਮੋਰਚੇ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਆਈ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮਿਲ ਗਈ ਤੇ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਉੱਥੋਂ ਖਿਸਕਣਾ ਚਾਲੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗੋਦੀ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਮਾਇਕ ਪੁਲੀਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਜਾ ਕੇ ਇੱਥੋਂ ਜਾਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੁੱਛਿਆ, ਹਾਰੀ ਹੋਈ ਲੜੀ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋਕ ਧਰਨੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਖਤਰਾ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਮੀਡੀਆ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕੀ ਖਤਰਾ ਸੀ ਜੋ ਹੁਣ ਟਲ ਗਿਆ। ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਸਰਕਾਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਪਰ ਗੋਦੀ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਰਕੇਸ਼ ਟਿਕੈਤ ਯੋਧੇ ਦੇ ਛਲਕਦੇ ਹੰਝੂ ਸਰਕਾਰੀ ਜਿੱਤ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਵਾਰ ਵਾਰ ਦਿਖਾਉਣਾ ਭਾਰੀ ਪਿਆ। ਮੁਜ਼ਫਰਨਗਰ ਵਿੱਚ ਰਕੇਸ਼ ਟਿਕੈਤ ਦੇ ਭਰਾ ਦੇ ਸੱਦੇ ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਮਹਾਂਪੰਚਾਇਤ ਇਕੱਠੀ ਹੋਈ, ਲੱਖਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਨਮਕ ਅਤੇ ਗੰਗਾ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜ ਲੱਖ ਆਦਮੀ ਦਿੱਲੀ ਵਾਰਡਰ ਤੇ ਜਾਵੇਗਾ ਕਾਨੂੰਨ ਰੱਦ ਕਰਾ ਕੇ ਵਾਪਸ ਮੁੜੇਗਾ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਸਹੁੰ ਅਠਾਰਾਂ ਸੌ ਸਤਵੰਜਾ ਦੇ ਗਦਰ ਸਮੇਂ ਚੁੱਕੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਵਾਪਿਸ ਟਰੈਕਟਰ ਟਰਾਲੀਆਂ ਲੈ ਕੇ ਮੋੜਾ ਪਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਕਮਾਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਸਾਡੀਆਂ ਬੀਬੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਨੇ ਗੱਡੀਆਂ ਤੇ ਟਰੈਕਟਰਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਉਡ ਸਪੀਕਰ ਲਗਾ ਕੇ ਹਰਿਆਣਾ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਵਾਪਿਸ ਮੋਰਚੇ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਕਰਨ ਦਾ ਠੋਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੇ ਵੀ ਮਤੇ ਪਾ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਕਿ ਹਰ ਘਰ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਆਦਮੀ ਧਰਨੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਆਪਣਾ ਟਰੈਕਟਰ ਲੈ ਕੇ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ

ਉਸ ਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਬੰਦ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਹੀ ਪਰ ਸਾਡੇ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਦਾ ਹੱਕ ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਬਾਰ ਸਾਰੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਲੜੀਵਾਰ ਦਿੰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਟੋਲ ਪਲਾਜ਼ਿਆਂ ਤੇ ਵੀ ਧਰਨੇ ਵਾਪਿਸ ਸਥਾਪਤ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੋਰਚੇ ਭਰਪੂਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਅ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਕੁ ਟੀ ਵੀ ਚੈਨਲਾਂ ਤੋਂ ਤਾਂ ਟਿਕੇਤ ਵੀਰ ਦੀ ਦਹਾੜ ਸੁਣਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ, ਕਿ ਹੁਣ ਚਾਲੀ ਲੱਖ ਟਰੈਕਟਰ ਮੋਰਚੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣਗੇ, ਸਰਦਾਰੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੱਗ ਤੇ ਸਿਰੇਪਾ ਗਲੂ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਸੱਦੇ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜਿੱਤ ਕੇ ਹੀ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਖਾਸ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਗੋਦੀ ਮੀਡੀਆ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਕਿੰਨੇ ਦਿਨ ਸਿਰਫ ਲਾਲ ਕਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਝੰਡੇ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਬਣਾ ਕੇ ਵਾਰ ਵਾਰ ਵਿਖਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਉਹ ਵੀ ਆਪਣੇ ਲਾਮ ਲਸ਼ਕਰ ਨਾਲ ਮੋਰਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਖਾਸ ਗੱਲਾਂ-ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ ਰਕੇਸ਼ ਟਿਕੈਤ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਪੰਨਾ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਸਲੇ, ਤਰਕ, ਸਿਦਕ ਭਾਵਨਾ ਹਾਰ ਨਾ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਸਿਰਫ ਹਿੰਮਤ ਆਪਣੇ ਟੀਚੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਣ ਦੇ ਅਕੀਦੇ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਅਜਿਹੇ ਜਜ਼ਬਿਆਂ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਸੀ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਡੋਲਦੇ ਹੋਏ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਿਆ ਉਹ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਹੋਰ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਤਾਕਤ ਬਖਸ਼ੀ, ਬਾਈ ਜੀ ਨੇ ਸਿੱਧ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿਵੇਂ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਸਬਦ ਭਾਸਣ ਅਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਅੰਦੋਲਨ ਦਾ ਸਾਰਥਿਕ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਮਹਾਨ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਿਰਸਾ ਜੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ: "ਰਾਕੇਸ਼ ਟਿਕੈਤ ਦਾ ਅੱਥਰੂ ਖਾਰਾ ਫੌਜ ਪੁਲੀਸ ਤੇ ਪੈ ਗਿਆ ਭਾਰਾ, ਟਿਕੈਤ ਨੂੰ ਦੁੱਲਾ ਵੀਰ ਚਾਹੀਦਾ ਸਿਸੋਲੀ ਪਿੰਡ ਦਾ ਨੀਰ ਚਾਹੀਦਾ"। ਯੋਧੇ ਦੀ ਇਸ ਆਵਾਜ਼ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਮੋਰਚਾ ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕ ਰਿਹਸਲ ਸੀ ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਕਿਸਾਨ ਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਯੋਧਿਆਂ ਦੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਜਿੱਤ ਦੀ ਫਲਿਮ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਦੇਖੇਗੀ। ਪਾਠਕੋ ਕਿਸਾਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੀ ਜਿੱਤ ਫਲਿਮ ਤਿਆਰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਮੇਰੀ ਇਹ ਰਚਨਾ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਸੀ ਕਿ ਫਲਿਮ ਵੇਖਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹੇ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਇਹ ਫਲਿਮ ਵੇਖ ਕੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਮੋਰਚੇ ਲਾਉਣ ਦਾ ਸਬਕ ਸਿੱਖ ਲਵੇਗੀ-ਆਮੀਨ

ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਸੰਪਰਕ ਨੰਬਰ - 9914880392

ਰਾਕੇਸ਼ ਟਿਕੈਤ ਨੇ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਨਵੀਂ ਦਿਸ਼ਾ

26 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਟਰੈਕਟਰ ਪਰੇਡ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਰਾਰਤੀ ਅਨਸਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜੋ ਵੀ ਹਿੰਸਕ ਕਦਮ ਉਠਾਏ ਗਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਢਾਅ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਹ ਅੰਦੋਲਨ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਾਂਤਮਈ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹੁਕਮਰਾਨ ਤਾਂ ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਦਿਨ ਤੋਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀ, ਮਾਓਵਾਦੀ, ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਜਿਹੇ ਸਬਦਾਂ ਨਾਲ ਭੰਡ ਰਹੇ ਸਨ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਇਹ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮੌਕਾ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਰਾਰਤੀ

ਅਨਸਰ ਤਾਂ ਇਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮਤਭੇਦ ਪੈਦਾ ਹੋਣ। ਸਰਾਰਤੀ ਅਨਸਰ ਆਪਣੇ ਮਕਸਦ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਫਲ ਵੀ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਗ਼ਾਜ਼ੀਪੁਰ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਘਟਨਾ ਦੌਰਾਨ ਰਕੇਸ਼ ਟਿਕੈਤ ਨੇ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿਸ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਦਾ ਅਸਰ ਰਾਤੋ ਰਾਤ ਗੁਆਂਢੀ ਸੂਬੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਰਾਤੋ ਰਾਤ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਗ਼ਾਜ਼ੀਪੁਰ

ਬਾਰਡਰ ਤੇ ਹੜ ਆ ਗਿਆ। ਦੇਖਾ ਦੇਖੀ ਵਿੱਚ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀਆਂ ਖਾਪ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੇ ਵੀ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰੋਜ਼ਾਨਾ 10 ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕ ਕਿਸਾਨੀ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿਚ ਸਕਿਰਤ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨ ਟਰੈਕਟਰਾਂ ਤੇ ਸਵਾਰ ਹੋ ਕੇ ਦਿੱਲੀ ਵੱਲ ਵਹੀਰਾਂ ਘੱਤ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਰਾਰਤੀ ਅਨਸਰਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸਾਡੀ ਗੁੰਡਾਗਰਦੀ ਕਾਰਨ ਕਿਸਾਨ ਡਰ ਕੇ ਬਾਰਡਰ ਖਾਲੀ ਕਰ ਦੇਣਗੇ। ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਇਹ ਸਾਜਿਸ ਕਾਮਯਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਤੇ ਸਗੋਂ ਕਿਸਾਨੀ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਗ਼ਾਜ਼ੀਪੁਰ ਦੀ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸਮਰੱਥਾ ਵਧੀ ਹੈ। ਕੁੱਝ ਸਰਾਰਤੀ ਅਨਸਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਿੰਘੂ ਬਾਰਡਰ ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੇ ਪੱਥਰਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪੁਲੀਸ ਉੱਤੇ ਖੜੀ ਹੱਸਦੀ ਰਹੀ। ਬਹੁਰਾਂ ਤੇ ਵਸੇ ਪਿੰਡ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਤਕਲੀਫ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਚਾਰੇ ਆਪਣਾ

ਸਾਂਤਮਈ ਅੰਦੋਲਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੋ ਇੱਥੇ ਸਰਾਰਤੀ ਅਨਸਰ ਹੁਲਾਸ਼ਾਜੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪਿੰਡ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। 30 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਵਰਤ ਰੱਖ ਕੇ ਸਦਭਾਵਨਾ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ। ਦੇਸ ਦੇ ਬਾਕੀ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਵਰਤ ਰੱਖ ਕੇ ਸਦਭਾਵਨਾ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ। ਉੱਧਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਬਹੁਰਾਂ ਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਸੇਵਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਭਲਾ ਹੋਵੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ, ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਦਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਈ ਵੀ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਅੰਦੋਲਨ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਲੜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਹੁਲਾਸ਼ਾਜੀ ਕਰਨ ਲਈ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਿਰੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਗਲੀ ਰਣਨੀਤੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੌਚ ਸਮਝ ਕੇ ਘੜਨੀ ਪੈਣੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸੰਘਰਸ਼ਸੀਲ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਲਈ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਤੋਂ

ਸੰਜੀਵ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ, ਮੋਹਾਲੀ।

ਲਾਮਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਤਾਦਾਦ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਵੱਲ ਨੂੰ ਚਾਲੇ ਪਾ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਕਈ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤਾਂ ਘਰ ਘਰ ਤੋਂ ਇਕ ਜੀਅ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਜਾਣ ਲਈ ਸੁਨੇਹਾ ਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਈ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੇ ਮਤੇ ਵੀ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਮੋਰਚੇ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸਿਖਰਾਂ ਤੇ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਉੱਧਰ ਯੂ ਪੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਵਿੱਚ ਮੁਜ਼ਫਰਨਗਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਕਿਸਾਨ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਿੱਲ ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੈ।

ਜਬਰ ਤੇ ਸਬਰ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੈ ਕਿਸਾਨੀ ਸੰਘਰਸ਼

ਕਿਸਾਨੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਜਬਰ ਤੇ ਸਬਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀ ਬੇਮਿਸਾਲ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ। ਕੜਾਕੇ ਦੀ ਸਰਦੀ ਵਿੱਚ ਰਜਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਾਂਬਾ ਛਿੜਿਆ ਰਹਿੰਦਾ। ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣਾ ਜ਼ਾਲਮਪੁਣਾ ਦਿਖਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ। ਕਿਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਸਬਰ ਤੇ ਸਮਝਦਾਰੀ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੰਨਾਂ 'ਤੇ ਜੁੱਤ ਨਹੀਂ ਸਰਕਦੀ ਜਾਂ ਫਿਰ ਇਹ ਕਹਿ ਲਈਏ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਡਰਾਮਾ ਕਰ ਰਹੀ ਐ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਅੰਦਰੋਂ ਅੰਦਰੀ ਘੜਮੱਸ ਮੱਚ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਬਾਹਰੋਂ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋਣ ਦਾ ਦਿਖਾਵਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨਜ਼ਰਾਂ ਚੁਰਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਫਿਰ ਨਜ਼ਰਾਂ ਮਿਲਾਉਣ ਜੋਗੇ ਰਹੇ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਨੇਰਾ ਚਾਨਣ ਨਾਲ ਅੱਖ ਮਿਲਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਜੇ ਮਿਲਾਏਗਾ ਤਾਂ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਝੂਠ ਸੱਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਹੁਤੀ ਦੇਰ ਨਹੀਂ ਟਿਕ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਤਾਂ ਝੂਠ ਚੋਰਾਂ ਵਾਂਗ ਲੁਕਣ 'ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੈ। ਸੱਚ ਸਰੋਆਮ ਝੂਠ ਨੂੰ ਲਲਕਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਝੂਠ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੋਰ ਝੂਠਿਆਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਪ੍ਰਚਾਰ 'ਤੇ ਲਾਇਆ ਹੋਇਆ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੱਚ ਨੂੰ ਝੂਠ ਅਤੇ ਝੂਠ ਨੂੰ ਸੱਚ ਬਣਾ ਕੇ ਦੱਸਣਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਇਸ ਭਰਮਜਾਲ ਦਾ ਜਨਤਾ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ। ਜਨਤਾ ਨੇ ਕੁਝ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨੂੰ ਸੁਣਨਾ ਹੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇੰਨਾ ਝੂਠ ਸੁਣਨਾ ਵੀ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਔਖਾ ਹੈ। ਵਿਕਾਊ ਮੀਡੀਆ ਝੂਠ 'ਤੇ ਝੂਠ ਬੋਲ ਰਿਹਾ। ਆਪਣੇ ਚਾਰ ਕੁ ਬੰਦੇ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਗਿਣਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਨਿੱਘੇ ਕਮਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਰਟੇ ਰਟਾਏ ਵਾਕ ਬੋਲੇ ਜਾ ਰਹੇ ਨੇ। ਪਰ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਦੇਰ, ਇੱਕ ਦਿਨ ਤਾਂ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਹੀ ਪੈਣਾ ਹੈ। ਸਾਰੀ ਜਨਤਾ ਇੱਕ ਪਾਸੇ, ਸਰਕਾਰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਰਦਾ। ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਜਨਤਾ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਇੱਥੇ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਨਤਾ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਬਣਾਣਾ ਤਾਂ ਕੀ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਜਨਤਾ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਜ਼ੋਰ ਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨਿਕਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ 'ਬੇਸ਼ਰਮੀ ਦੀ ਵੀ ਕੋਈ ਹੱਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।' 'ਇੰਨਾ ਨਿਰਦਈਪੁਣਾ ਇੰਨਾ ਝੂਠ?' ਕੋਈ ਜਨਤਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਰਾਜਾ ਜਨਤਾ ਦੀ ਐਨੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰੇ, ਸੋਚਣਾ ਵੀ ਔਖਾ ਲਗਦਾ ਹੈ। 'ਹੱਡ ਚੀਰਵੀਂ ਠੰਢ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਬੱਚੀਆਂ, ਵੀਰ ਬਜ਼ੁਰਗ, ਭੈਣਾਂ ਮਾਤਾਵਾਂ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਕਿਸਾਨ ਮਾਰੂ ਕਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਡਟੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਦਿਲ ਵਲੋਂ ਪਰਿਆਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਕੀਮਤੀ ਜਾਨ ਦੀ ਬਲੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰ ਔਖ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ, ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਨੀਂਦ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਹੁੰਦੀ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁਖੀ ਲਈ ਸਾਰਾ ਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਵਾਂਗ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੁਖੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹੜੀ ਜਨਤਾ ਦੀ ਤਕਲੀਫ਼ ਨੂੰ ਦੇਖ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਪਰ ਇੱਥੇ ਸ਼ਰਮ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਸਾਡੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੇ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਨਿਰਦਈ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਾਗਡੋਰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂ ਫਿਰ ਇਹ ਆਖ ਲਈਏ ਭੋਲੀ ਭਾਲੀ

ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਜੁਮਲੇ ਸੁਣਾ ਸੁਣਾ, ਝੂਠ ਬੋਲ ਬੋਲ ਕੇ ਬੇਵਕੂਫ਼ ਬਣਾ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਨਿਰਦਈਪੁਣੇ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਪਾਰ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਰੂਰਤਾ ਕੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਜਿਸ ਅੰਨਦਾਤੇ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਸਾਡੇ ਪੇਟ ਭਰੀਂਦੇ ਨੇ, ਸਾਡੀਆਂ ਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਦੌੜਨ ਵਾਲਾ ਖੂਨ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਤੁਰਨ ਫਿਰਨ ਜੋਗੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ, ਉਸ ਉੱਤੇ ਕਰਨੇ ਜੁਲਮ ਪਰ ਆਪਣਾ- ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡਾ ਭਲਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਭਲਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਹੜਾ ਰੋਜ਼ ਬਲੀ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਭਲਾ। ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਮੁਖੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬੜਾ ਧਰਮੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਧਰਮ ਸਥਾਨ ਹੋਵੇ, ਸਿਰ ਝੁਕਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਬੰਦਾ ਸੋਚੀ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਰਮ ਦਾ ਇੱਕ ਅਰਥ ਤਾਂ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਣਾ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਤਾਂ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਣੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ, ਝੂਠੋਂ ਝੂਠ ਪਰਚਾਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਧਰਮ ਤਾਂ ਸੱਚ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਰਹਿੰਦਾ, ਉੱਥੇ ਝੂਠ ਲਈ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਧਰਮ ਤਾਂ ਦਇਆ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਤਾਂ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦਇਆ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਫਿਰ ਹੀ ਧਰਮ ਵਸੇਗਾ ਮਨ ਅੰਦਰ। ਇਹ ਵੀ ਕਦੇ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਮਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪੁੱਤਰ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਜਿਸ ਅੰਦਰ ਭੋਰਾ ਦਇਆ ਨਹੀਂ, ਉਸ ਅੰਦਰ ਧਰਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਬਣਾਉਣ ਨਾਲ ਧਰਮੀ ਨਹੀਂ ਬਣਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਹਾਂ ਇੱਕ ਗੱਲ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਧਰਮੀ ਹੋਣ ਦਾ ਪਾਖੰਡ ਜ਼ਰੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਕਹਾਵਤ ਹੈ- ਜਦੋਂ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਘੜਾ ਭਰ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਪਾਪੀ ਦਾ ਨਾਸ਼ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ

ਜਨਤਾ ਸੋਚਦੀ ਹੈ ਕਿ ਝੂਠ ਦਾ ਘੜਾ ਵੀ ਤਾਂ ਭਰਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਝੂਠ ਦੇ ਘੜੇ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਕੁ ਝੂਠ ਸਮਾ ਸਕਦੇ ਹੋਣਗੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਇਹ ਕਦੋਂ ਭਰੇਗਾ। ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਇਸ ਘੜੇ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਮੀਡੀਆ ਵੀ ਪੂਰਾ ਜ਼ੋਰ ਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਦੁਆ ਕਰਦੇ ਆਂ ਕਿ ਇਹ ਛੇਤੀ ਭਰ ਕੇ ਟੁੱਟੇ ਤੇ ਕਿਸਾਨ ਵੀਰਾਂ ਦੀ ਸਚਾਈ ਦੀ ਜਿੱਤ ਹੋਵੇ। ਸਰਕਾਰ ਜੀ! ਬੱਸ ਕਰੋ ਕਿਉਂ ਅੰਨਦਾਤਿਆਂ ਦਾ ਸਬਰ ਪਰਖ ਰਹੇ। ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਕੁਝ ਮੰਗਣ ਨਹੀਂ ਆਏ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਆਏ ਨੇ। ਤੁਹਾਡਾ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ, ਜਿਹਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਭਲਾ ਆਖਦੇ। ਅੰਨਦਾਤੇ ਤਾਂ ਰੱਬ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕੋਲੋਂ ਮੰਗਦੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਸਾਡੀ ਅਰਦਾਸ ਵੀ ਇਹੀ ਹੁੰਦੀ ਐ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਮੰਗਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਾ ਪਵੇ। ਨਾਲੇ ਤੁਸੀਂ ਦੇਣ ਜੋਗੇ

ਵੀ ਕੀ ਓ? ਜਨਤਾ ਦੇ ਪੈਸੇ ਵਿੱਚੋਂ ਭੋਰਾ ਕੁ ਹਿੱਸਾ ਜਨਤਾ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕੇ ਦੁਹਾਈ ਪਾ ਦਿੰਦੇ ਓ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਕੀਤਾ ਅਸੀਂ ਅਹੁ ਕੀਤਾ। ਰੱਬ ਵੀ ਦੇਖ ਦੇਖ ਹੋਰਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੋਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਹਾਂ, ਇਹ ਮੇਰੇ ਸ਼ਰੀਕ ਕਿੱਥੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਏ। ਖੈਰ ਅੱਤ ਅਤੇ ਅੰਤ ਦਾ ਅੱਧਕ ਤੇ ਟਿੱਪੀ ਦਾ ਹੀ ਫਰਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਝੂਠ ਨੇ ਅੱਤ ਚੁੱਕੀ ਐ ਤਾਂ ਅੰਤ ਵੀ ਹੋ ਹੀ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਬੱਸ ਉਦੋਂ ਤਕ ਕਿਸਾਨ ਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਹੋਰ ਸਬਰ ਕਰਨ ਪਵੇਗਾ। ਏਕੇ ਵਿੱਚ ਬਰਕਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪੜ੍ਹਦੇ ਰਹੋ ਹਾਂ। ਪਰ ਏਕੇ ਦੀਆਂ ਬਰਕਤਾਂ ਇਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇਖ ਰਹੀ ਐ। ਭਾਰਤ ਇੱਕ ਏਕਤਾ ਵਿੱਚ ਅਨੇਕਤਾ ਅਤੇ ਅਨੇਕਤਾ ਵਿੱਚ ਏਕਤਾ ਵਾਲਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ। ਉਹ ਇਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਾਨਸ ਕੀ ਜਾਤ ਸਭੇ ਏਕੇ ਪਹਿਚਾਨਬੇ

'ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਇੱਥੇ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਨਾ ਕੋਈ ਉੱਚਾ ਨਾ ਕੋਈ ਨੀਵਾਂ, ਜਾਤ ਪਾਤ ਅਤੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਵਖਰੇਵੇਂ ਤੋਂ ਸਭ ਉੱਪਰ ਨੇ। ਸਿਰ ਝੁਕਦਾ ਹੈ ਇਹਨਾਂ ਸੰਘਰਸ਼ੀ ਸੂਰਬੀਰਾਂ ਅੱਗੇ। ਪੂਰਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਇੱਕ ਗੁਲਦਸਤੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ। ਹਰ ਫੁੱਲ ਦੀ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ਬੂ, ਆਪਣੇ ਗੁਣ ਅਤੇ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮਹਿਕਾਂ ਖਿਲਾਰਦੇ ਇਹ ਫੁੱਲ ਆਪਣੇ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਰੁਸ਼ਨਾਉਣ ਦੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਇੱਥੇ ਇਹ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਤਾਕਤ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਕੇ 'ਝੂਠ ਦੀ ਪੰਡ' ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੁਆ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਸਚਾਈ ਦੀ ਜਿੱਤ ਹੋਵੇ। ਛੇਤੀ ਹੀ ਸੰਘਰਸ਼ੀ ਯੋਧਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਮਯਾਬੀ ਮਿਲੇ।

ਲੇਖਕ : ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੌਰ ਬਡਕੁੱਧਾਂ

ਪੰਜਾਬੀਆਂ 'ਚ ਬੇਗਾਨਗੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ

ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ, ਬਿਜਲੀ ਬਾਰੇ ਤਜਵੀਜ਼ਜ਼ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਕਾਮਿਆਂ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਹਕੀਕਤ ਜੱਗ-ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਰਾਹੀਂ ਕਰੋੜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਖੋਹਣ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕਤਾ ਤੇ ਵਪਾਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ੀ ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕਾਰਪੋਰੇਟਰਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਸੋਚੀ ਸਮਝੀ ਚਾਲ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰ-19 ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਨੂੰ ਛਿੱਕੇ ਟੰਗ ਕੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਜਨ-ਸਮੂਹਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਰੋਟੀ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਦੁੱਧ ਖੋਹ ਲੈਣਗੇ। ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਭੁੱਖਮਰੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਭਾਰਤੀ ਹੱਡੀਆਂ ਦੀ ਮੁੱਠ ਬਣ ਜਾਣਗੇ। ਖੇਤੀ, ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਮੰਡੀ ਬਾਬਤ ਵਿਸ਼ੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੂਬਾਈ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਮੱਦ 14, 18 ਤੇ 28 ਹਨ। ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਉਕਤ ਕਾਨੂੰਨ ਕਾਰਪੋਰੇਟਾਂ ਦੇ ਹਿਤਾਂ ਲਈ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਰਕਿਨਾਰ ਕਰ ਕੇ ਬਣਾਏ ਹਨ।

ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਸਬੰਧੀ ਤਜਵੀਜ਼ਜ਼ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਤੀਜੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੋਧ (1954) ਰਾਹੀਂ ਸਾਂਝੀ ਸੂਚੀ ਦੀ ਮੱਦ 33 ਵਿਚ ਬਦਲਾਓ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੋਧ ਭੋਜਨ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂਖੋਰੀ, ਅਸਮਾਨੀ ਚੜ੍ਹਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਤੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਬੁੜ੍ਹ ਰੋਕਣ ਵਾਸਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਜਮ੍ਹਾਂਖੋਰੀ, ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਤੇ ਬੁੜ੍ਹ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਭੋਜਨ ਵਸਤਾਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਮਿਲਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਗੀਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁਧ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਤੇ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕਾਫੀ ਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਬੋਲੀ ਬੋਲਦੇ, ਇਕ-ਪੱਖੀ ਅੰਕੜੇ ਦਿੰਦੇ, ਨਿੱਜੀ ਮੁਢਾਦ ਵਾਲੇ, ਬੋਧੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ, ਮੁਹਾਰਤ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਹੰਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਰਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਆਪਣਾ ਬਣ ਕੇ ਮਨੋਬਲ ਡਿਗਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ, ਕਾਨੂੰਨ ਬਣ ਗਏ,

ਅੰਦੋਲਨ ਕੀ ਕਰੇਗਾ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਣਕ-ਝੋਨੇ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ, ਐਮ.ਐਸ.ਪੀ. ਬੰਦ ਹੋਣੀ ਹੀ ਹੈ, ਖੇਤੀ ਵਿਚੋਂ ਬੰਦੇ ਕੱਢਣੇ ਹੀ ਪੈਣੇ ਹਨ, ਖੇਤੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਵਸੀਲਾ ਹੈ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਕਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਅਤੇ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਏਕੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੱਖਰੀ ਗਏ ਨੂੰ ਹੀ ਵੱਡੇ ਮਤਭੇਦ ਬਣਾ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਹਕੀਕਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖੇਤੀ ਆਧਾਰਿਤ ਅਰਥਚਾਰੇ ਦੀ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਚ ਚਿਤਵੇ ਅਤੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸੰਘੀ ਢਾਂਚੇ (ਫੈਡਰਲਿਜ਼ਮ) ਦੀ ਰਾਖੀ ਵਾਸਤੇ, ਵੱਡੀ ਪਹਿਲ ਕਰ ਕੇ ਇੱਥੋਂ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਤਜਵੀਜ਼ਜ਼ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਏਕੇ ਦਾ ਇਹ ਇਤਿਹਾਸਕ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ।

ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਬਿੱਲ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਸਤੇ ਸਮਾਂ ਨਾ ਮਿਲਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਵੱਡੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਵਰਤੀ, 115 ਵਿਧਾਇਕ ਇਕੱਠੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਵੀ.ਪੀ. ਬਦਨੌਰ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਗਏ ਅਤੇ ਇਕੱਠਿਆਂ ਨੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਲੋਂ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਪਰ ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਲੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਜਲਾਸ ਵੇਲੇ ਵਿਧਾਈ ਰਾਜਸੀ ਸੂਝ ਕਮਜ਼ੋਰ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ, ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਲੱਭੂ ਵੰਡ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਲੋਂ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਕਰ ਕੇ ਜੰਤਰ ਮੰਤਰ ਉਪਰ ਮਾਰੇ ਧਰਨੇ ਵਿਚ ਲੋਕ ਇਨਸਾਫ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਿਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ, ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪਰਮਿੰਦਰ ਢੀਂਡਸਾ ਅਤੇ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਨੇ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋ ਕੇ ਜਿੱਥੇ ਆਪਣਾ ਸਿਆਸੀ ਕੱਦ ਵਧਾਇਆ ਹੈ, ਉਥੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪਗੜੀ ਦੀ ਵੀ ਲਾਜ ਰੱਖੀ ਹੈ।

ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਨੂੰ ਅੱਜ ਤਾਰ-ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਹਰ ਪਾਰਾ ਸੰਘੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹੈ। ਸੂਬੇ ਵਲੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਬਾਬਤ ਕੁਕਮ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਦਾ ਹੱਕ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਅਦਾਲਤੀ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕ, ਖੇਤੀ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਵਪਾਰ ਉਪਰ ਟੈਕਸ ਲਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕ, ਸੰਘੀ ਢਾਂਚੇ ਉਪਰ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਦਾ ਹੀ ਤੜ ਹਨ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਸੂਚੀ, ਲਿਸਟ ਤਿੰਨ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਮੁੱਦਿਆਂ ਉਪਰ ਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਜਾਂ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ। ਸੂਬੇ ਵਾਧੇ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਕੜੇ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਕੇਂਦਰ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਉਪਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਸੂਬੇ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਮਦਾਂ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਰੱਦ ਸਮਝੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਤਰਮੀਮਾਂ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ (1) ਅਦਾਲਤ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕ ਦੇਣਾ, ਐਮ.ਐਸ.ਪੀ. ਤੋਂ ਘੱਟ ਖਰੀਦ ਨਾ ਕਰ ਸਕਣਾ, ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਉਪਰ ਦੰਡ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕਮਜ਼ੋਰ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਜ਼ਖੀਰੇਬਾਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਬੁੜ੍ਹ ਹੋ ਜਾਣ ਉਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਟਾਕ ਵੇਚ ਅਤੇ ਭਾਅ ਉਪਰ ਸੂਬੇ ਵਲੋਂ ਵੀ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨਾ, ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਇਹ ਤਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਇਨਸਾਫ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਹੀ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ।

ਖਰੀਦ ਉਪਰ ਟੈਕਸ, ਭਾਵ ਮੰਡੀ ਟੈਕਸ ਲਾਉਣ ਦੀ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੂਰੀ ਮਨਾਹੀ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸੂਬੇ ਵਲੋਂ ਟੈਕਸ ਲਾਉਣਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਤਾਂ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੀ ਇਕ ਰਾਹ ਹੈ ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਮੱਦਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਤਕੜੇ ਕਰਨ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਬਣਾਉਣ ਤਹਿਤ ਪਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਜੋ ਨਹੀਂ ਪਾਈਆਂ।

ਲੇਖਕ : ਡਾ. ਪਿਆਰਾ ਲਾਲ ਗਰਗ, ਫੋਨ: +91-99145-05009

CLASSIFIED & MATRIMONIAL

Need a Life Partner

Need a honest , good behavior USA living life partner for 50 years smart , slim , healthy and independent Indian women. She is divorced and living independent in NJ . No cast bar . Just serious person contact . on Preetnama office number or email- preetnamausa@gmail.com Ph- +1 201-312-4180

Need a Bride

Need a bride for New York living 26 old, handsome Indian Sikh boy height 6' working with software company. Need a beautiful USA living nice behaviour, simple girl. no cast bar. no dowry Contact : preetnamausa@gmail.com contact : +1 201-312-4180

ਲੜਕੇ/ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਲੜਕਾ 5'-9" 27 ਵਾਸਤੇ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਉਹੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਜਿਹੜੇ ਲੜਕੇ ਦੇ ਭਰਾ 5'-7" 29 ਨੂੰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਲੜਕੀ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਕਰਵਾਉਣ .780-807-8861, ਇੰਡੀਆ 98555-97890

ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਉਮਰ 25 ਸਾਲ, ਕੱਚ 5'-10" ਲੁਧਿਆਣੇ ਜਿਲੇ ਵਿੱਚ 25 ਏਕੜ ਜਮੀਨ ਵਿਜਟਰ ਵੀਜੇ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਆਏ ਲੜਕੇ ਲਈ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੀ.ਆਰ. ਜਾਂ ਸਿਟੀਜਨ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ: 780-953-6167

ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਪੁੰਨੀਆ, ਉਮਰ 25 ਸਾਲ, ਕੱਚ 5'-8" MSC-IT ਲਈ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਲੜਕੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ 780-904-5608, 780-710-5571 ਈ-ਮੇਲ: bdhillon@carillion.ca

ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਉਮਰ 28 ਸਾਲ, ਕੱਚ 6 ਫੁੱਟ, ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ

20 ਏਕੜ ਜਮੀਨ, ਇੰਡੀਆ ਵਿੱਚ ਵਧੀਆ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦੇ ਲੜਕੇ ਲਈ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੀ.ਆਰ ਜਾਂ ਸਿਟੀਜਨ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ 780-932-0612, 94172-00545

ਸਿੱਖ ਬੀ ਟੈੱਕ, ਉਮਰ 30 ਸਾਲ, ਕੱਚ 5'-7: ਬਿਜਨਸ ਕਰਦੇ ਲੜਕੇ ਲਈ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ 778-838-5989 ਇੰਡੀਆ-9872719621

ਜੱਟ ਸਿੱਖ, ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜਨੀਅਰ, ਉਮਰ 27 ਸਾਲ, ਕੱਚ 5'-11 ਲੜਕੇ ਲਈ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ 514-609-0617

ਜੱਟ ਸਿੱਖ, ਧਾਲੀਵਾਲ ਉਮਰ 25 ਸਾਲ, ਕੱਚ 5'-10 ਲੁਧਿਆਣੇ ਜਿਲੇ ਵਿੱਚ 25 ਏਕੜ ਜਮੀਨ, ਵਿਜਟਰ ਵੀਜੇ, 'ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਆਏ ਲੜਕੇ ਲਈ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੀ. ਆਰ ਜਾਂ ਸਿਟੀਜਨ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ: 780-953-6167

ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਲੜਕੀ ਉਮਰ 25 ਸਾਲ ਕੱਚ 5' ਫੁੱਟ M.A ਲਈ ਜੱਟ Canadian ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਲੜਕੇ ਦੀ ਲੋੜ। ਸੰਪਰਕ 780-932-0612, 94172-00545

ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਲੜਕਾ Canada ਵਿੱਚ Student 24 ਸਾਲ, ਕੱਚ 5'-9 ਲਈ Canada P.R ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ 1780-932-0612 94172-00545

ਜੱਟ ਸਿੱਖ 24 ਸਾਲ ਕੱਚ 6' ਫੁੱਟ ਲੜਕੇ ਲਈ Canada ਦੀ P.R ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ All Family well settled in Canada. 780-913-1179

ਇੰਡੀਆ +91-90200-00019 ਰਾਮਗੜੀਆ ਸਿੱਖ, ਵਿਜਟਰ ਵੀਜੇ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਆਏ ਲੜਕੇ ਲਈ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਉਮਰ 27 ਸਾਲ ਕੱਚ 5'-10 ਸੰਪਰਕ 780-782-3313

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਇਮੀਗ੍ਰਾਂਟ ਰਾਮਗੜੀਆ ਸਿੱਖ ਲੜਕੀ July 87 Born E'GT(B.Tech), ਮੈਨੇਜਰ ਦੀ ਜੋਬ ਕਰਦੀ ਹੋਈ ਪਰਿਵਾਰਕ ਲੜਕੀ ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਯੋਗ ਵਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਸਟੂਡੈਂਟ/ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਉੱਤੇ ਆਏ ਹੋਏ ਲੜਕੇ ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ,ਮਾਲਵੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਲੜਕੀ ਦਾ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਐਡਮੋਂਟਨ ਵਿੱਚ well settled ਹੈ

ਆਪਣਾ Biodata / Picture email : deepedmonton9@gmail.com. (whatsapp) or Call ' 780-628-7089

ਫੰਡ ਖਤਰੀ ਲੜਕਾ ਉਮਰ 36 ਸਾਲ ਕੱਚ 5'-8" ਖੁਦ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਭੈਣ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ Well Seattled ਮੰਡੇ ਦੀ ਫਾਈਲ Already Apply ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੀ, ਵਾਸਤੇ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਭੈਣ ਇੰਡੀਆ ਆਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਕੋਈ ਜਾਤੀ ਬੰਧਨ ਨਹੀਂ। ਸੰਪਰਕ : 9855813008, +1

646-287-9887 ਇੰਡੀਆ ਰਹਿੰਦੇ ਕੱਚ 5 ਫੁੱਟ 7 ਇੰਚ ਉਮਰ 26 ਸਾਲ ਐਮ ਬੀ ਏ ਪਾਸ, ਮਾਰਕਟਿੰਗ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦੇ ਲੜਕੇ ਲਈ ਐਨ ਆਰ ਆਈ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ, ਜਾਤੀ ਬੰਧਨ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ਸੰਪਰਕ- 7589137572 7973167967

ਰਾਮਦਾਸੀਆ ਸਿੱਖ ਜੁਲਾਹਾ, ਉਮਰ 27 ਸਾਲ ਕੱਚ 5 ਫੁੱਟ 9 ਇੰਚ, BSC IT ਲੜਕੇ ਲਈ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੀ ਆਰ ਜਾਂ ਸਿਟੀਜਨ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ: 639-470-2491

ਦੁਬਈ ਟਰੱਕ (ਟਰਾਲੇ) ਡਰਾਈਵਰ, ਦੁਬਈ 7 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਉਮਰ 33 ਸਾਲ, 5'9 ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਚਾਰਵਾਨ

ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

00971558162944 (ਦੁਬਈ) 9915587810-9855408663 (ਇੰਡੀਆ)

Jatt sikh dhanoa 27/5,7 Dentist girl in India looking for a suitable match doctor/engineer boy India or abroad. Contact 780 236 0671 India 70872 64520

31 year old Sikh Khatri/arora boy 5feet6 Canadian university graduate with business degree and working in medical science field looking for a well educated girl from Khatri/arora/ramgharia family. Please contact 780 264 9616 yoursps@yahoo.com

ਟਿਕਰੀ ਬਾਰਡਰ 'ਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਕਾਇਮ ਹੈ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਜੋਸ਼

ਲੰਘੀ 26 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਲੋਂ ਕੱਢੀ ਗਈ ਟਰੈਕਟਰ ਪਰੋਡ ਦੌਰਾਨ ਸਰਕਾਰੀ ਸ਼ਹਿ 'ਤੇ ਵਾਪਰੀਆਂ ਇੱਕਾ ਦੁੱਕਾ ਮੰਦਭਾਗੀਆ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਟਿਕਰੀ ਬਾਰਡਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਜੋਸ਼ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਤਰਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ। ਲਾਲ ਕਿਲੇ 'ਤੇ ਝੰਡਾ ਫਹਿਰਾਉਣ ਵਾਲੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਜਿਸ ਤਰਾਂ ਗੋਦੀ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਉਸ ਤੋਂ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਅੰਦੋਲਨ ਖਿੰਡ ਪੁੰਡ ਜਾਵੇਗਾ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਅਸਲੀਅਤ ਹੋਲੀ ਹੋਲੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਲੱਗੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਕੋਈ ਕੰਧ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਸੱਚ ਪੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਮੰਦਭਾਗੀਆ ਘਟਨਾਵਾਂ ਪਿੱਛੇ ਅਸਲ ਕਿਸਾਨ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਘੜੇ ਹੋਏ ਨਕਲੀ ਕਿਸਾਨ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਪੂਰੀ ਸਮਝ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲੈਂਦਿਆਂ ਕਿਸਾਨ ਵਿਰੋਧੀ ਅਨੁਸਾਰ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਬਾਹਰ ਦਾ ਰਸਤਾ ਵਿਖਾਇਆ ਸਗੋਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰਤਾ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। 26 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਜੋਸ਼ ਮੱਠਾ ਨਹੀਂ ਪਿਆ ਸਗੋਂ ਪੌਰ ਦੀਆਂ ਕੜਕ ਠਰੀਆਂ ਰਾਤਾ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਿਛਲੇ ਕਰੀਬ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਮੌਰਚਾ ਲਾਈ ਬੈਠੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈਵੇਅ ਤੋਂ ਟਿਕਰੀ ਬਾਰਡਰ ਤੱਕ ਵਸਾਇਆ ਆਪਣਾ ਵੱਖਰਾ ਪਿੰਡ ਉਸੇ ਤਰਾਂ ਕਾਇਮ ਹੈ। ਮੌਰਚੇ ਦੇ ਇਸ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਵਿਚਰਦਿਆਂ ਇੰਝ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੱਡੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਜਿੰਦਗੀ ਆਪਣੇ ਕਦਮ ਭਰ ਰਹੀ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਦਰਜਨਾਂ ਟਰਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਤਰਤੀਬ ਵਾਰ ਖੜਾ ਕਰ ਕੇ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਤਰਪਾਲਾਂ ਪਾ ਕੇ ਕਮਰਿਆਂ ਦਾ ਰੂਪ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸੁਆਣੀਆਂ ਚੁੱਲਾਂ ਚੌਕਾ ਕਰਦੀਆਂ ਕਿਸੇ ਤਰਸ ਦਾ ਪਾਤਰ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ

ਬੁੱਲਦ ਹੌਂਸਲੇ ਦੀਆਂ ਪਾਤਰ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਟਰਾਲੀਆਂ ਤੱਕ ਪੁੱਜਣ ਦੇ ਪਤੇ ਲਈ ਥਾਂ-ਥਾਂ 'ਤੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਨਾਮ ਅਤੇ ਕਿੱਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਬੋਰਡ ਲਾਏ ਹੋਏ। ਕਿਧਰੇ ਕਿਸਾਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਵਿਚ ਕਲਕੱਤੇ ਦਾ ਨਿਪੁੰਨ ਮੂਰਤੀਕਾਰ ਹਰੀ ਓਵਾ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਮੱਢੇ 'ਤੇ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਮੂਰਤੀ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਧਰੇ ਆਧੁਨਿਕ ਟੈਟੂ ਕਲਾ ਦੇ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋਈ ਮੋਲਿਆਂ ਵਿਚ ਗੁੱਟ 'ਤੇ ਮੌਰਨੀਆਂ ਪਵਾਉਣ ਵਾਲੀ ਕਲਾ ਦਾ ਕਾਰੀਗਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਮੁਫਤ ਟੈਟੂ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੱਥਾਂ 'ਚ ਲਾਲ ਝੰਡੇ ਫੜ ਕੇ ਸੈਂਕੜੇ ਕਿੱਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ ਤੈਅ ਕਰ ਕੇ ਦਿੱਲੀ ਪੁੱਜੇ ਕਰਨਾਟਕ ਸੂਬੇ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਟੁੱਟੀ ਫੁੱਟੀ ਹਿੰਦੀ 'ਚ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆਏ। ਸਾਂਝੀ ਵਿਰਾਸਤ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਸਮੇਤ ਤਕਰੀਬ ਦਰਜਨ ਦੇ ਕਰੀਬ ਲਾਇਬਰੇਰੀਆਂ 'ਤੇ ਕਿਸਾਨ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ।

ਤਰਤੀਬ ਵਾਰ ਪਈਆਂ ਵਾਸ਼ਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਵਿਚ ਕੱਪੜੇ ਧੋਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਦਸਤਾਰ ਨੂੰ ਹਰ ਥਾਂ ਸਤਿਕਾਰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਦਿੱਲੀ ਬੀਤੇ ਵੇਲਿਆਂ ਦੀ ਭੁੱਲ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ਾ ਰਹੀ ਹੋਵੇ। ਹਰਿਆਣੇ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਵਡੇਰੀ ਉਮਰ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਵੀ ਦਸਤਾਰਧਾਰੀ ਸਰਦਾਰ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਫ਼ਤਹਿ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨੀ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਦੇ। ਖ਼ਾਸਲਾ ਏਡ ਵਲੋਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦਾ ਸਮਾਨ ਬਿਲਕੁਲ ਮੁਫ਼ਤ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਸਫ਼ਾਈ ਅਤੇ ਅਨੁਸਾਸ਼ਨ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਸ਼ਿੱਦਤ ਨਾਲ ਪਾਲਣ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੀਓ ਅਤੇ ਰਿਲਾਇੰਸ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਰੋਹ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਦੂਜੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਸਿਮ ਪੋਰਟ ਕਰਨ ਦੇ ਸਟਾਲ ਲਾ ਰੱਖੇ ਹਨ। ਹਰਿਆਣਾਵੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਿਚ ਮੋਹ ਦੀਆਂ ਤੰਦਾਂ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਲੰਗਰ ਇਕੱਠੇ ਛਕਦੀਆਂ ਹਨ

ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਸੱਥ ਹਰਿਆਣੇ ਦੀ ਚੌਪਾਲ ਵਿਚ ਅਤੇ ਚੌਪਾਲ ਸੱਥ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਗਰ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਹੁੰਦੀ ਸਗੋਂ ਮੰਨੋਰੰਜਨ ਦੀਆਂ ਵੱਖੋ ਵੱਖ ਵੰਨਗੀਆਂ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਰਿਆਣੇ ਦੇ ਨੇੜਲੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੁੱਧ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਸਦਾਂ ਨਿਰੰਤਰ ਪਹੁੰਚਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਿਧਰੇ ਪੁੱਤਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਪਿਆਰੇ ਟਰੈਕਟਰ ਦੀ ਦੁਲਾਰਦਾ ਅਤੇ ਪਿਆਰਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿਸਾਨ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਧਰੇ ਹਾਈ ਫਾਈ ਮਿਊਜ਼ਕ ਸਿਸਟਮ 'ਤੇ ਜੋਸ਼ੀਲੇ ਪੰਜਾਬੀ ਗੀਤ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਫਿਰ ਹਰਿਆਣਾਵੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਟਰੈਕਟਰਾਂ 'ਤੇ ਹੁੱਕੇ ਫਿੱਟ ਕੀਤੇ ਨਜ਼ਰ ਪੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਰਿਆਣਾਵੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਹਰ ਟਰਾਲੀ 'ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਮਰਹੂਮ ਮਸੀਹਾ ਸਰ

ਛੋਟੂ ਰਾਮ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵੀ ਲੱਗੀਆਂ ਨਜ਼ਰ ਪੈ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਟੀਕਰੀ ਬਾਰਡਰ ਦੇ ਐਨ ਨਜ਼ਦੀਕ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਟਾਵਰ 'ਤੇ ਇੱਕੋ ਥਾਂ 'ਤੇ ਧਰਮ ਦੇਸ਼ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨੀ ਕਿੱਤੇ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਝੰਡੇ ਲੱਗੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਕੁੱਝ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਟਰੈਕਟਰਾਂ ਅਤੇ ਟੈਂਟਾਂ 'ਤੇ ਤਿਰੰਗੇ ਝੰਡੇ ਵੀ ਫਹਿਰਾਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਅੰਦੋਲਨ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਲੱਗੇ ਮੈਡੀਕਲ ਕੈਂਪਾਂ ਅਤੇ ਲੰਗਰਾਂ ਦਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨੇੜਲੀਆਂ ਵਸੋਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਵੀ ਭਰਪੂਰ ਲਾਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਲੰਗਰਾਂ ਵਿਚ ਗੈਰ ਸਿੱਖ ਧਰਮੀ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਰਿਆਣੇ ਦੇ ਜਾਟ ਵੀ ਸਾਡੀ ਗੈਸ ਵਿਚ ਦਾਲ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਬੋਲਦੇ ਬੜੇ ਪਿਆਰੇ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਕਦਰ ਹਾਵੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਨਾਅਰਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੋਲੇ ਸੋ ਨਿਹਾਲ ਦਾ ਜੈਕਾਰਾ ਲਾਉਣੇ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਦੇ। ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿਚ ਆਏ ਹਨ ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਬਹੁਤੇ ਨੇੜਲੇ ਮੱਧਵਰਗੀ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਚੁੱਲੇ ਵਿਚ ਅੱਗ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਬਾਲੀ। ਨੇੜਲੇ ਗਰੀਬ ਬੱਚੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆ ਕੇ ਇਹ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਅੰਕਲ ਜੀ ਜਾਤੇ ਸਮੇਂ ਹਮੇ ਏਕ ਗੱਦਾ ਭੀ ਦੇ ਜਾਨ ਹਮ ਭੀ ਗੱਦੇ ਪਰ ਸੋ ਕੇ ਦੇਖ ਲੋਗੋ। ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਬੰਦੇ ਨੇ ਕਿਰਸਾਨੀ ਦੇ ਫੌਜੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਇਸ ਛਾਉਣੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ ਉਸ ਬੰਦੇ ਨੇ ਕੁੱਝ ਦੇਖਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ।
ਵਿਨੋਦ ਸ਼ਰਮਾ
ਪਿੰਡ ਸ਼ੇਰੋਂ
ਜ਼ਿਲਾ ਸੰਗਰੂਰ।
ਮੋਬਾ. 9815643452

‘ਅਜੋਕਾ-ਕਾਵਿ’ ਸਾਂਝੇ ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਿਕ ਅਧਿਐਨ

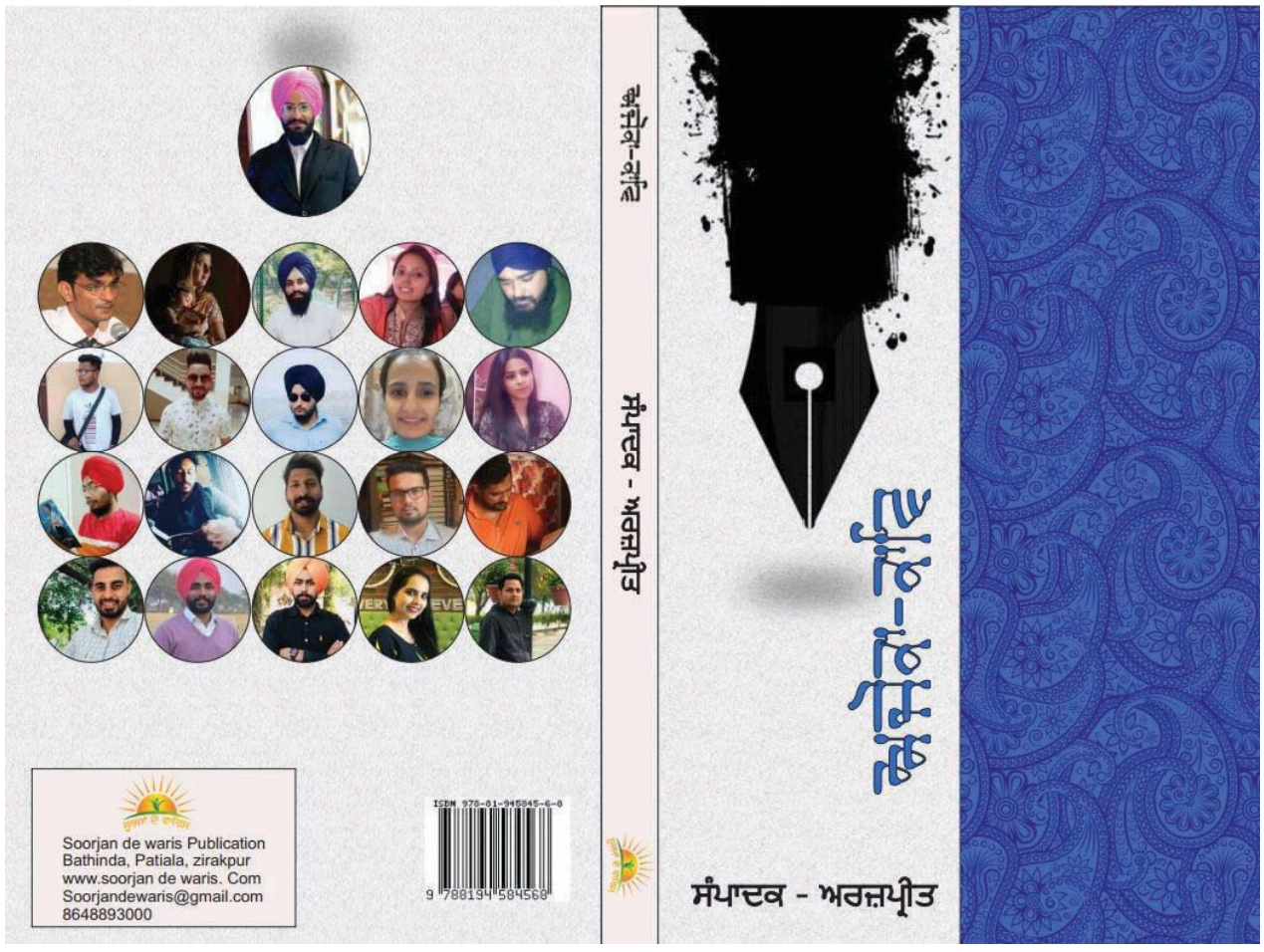
ਅਜਮੇਰ ਔਲਖ, ਰਾਮ ਸਰੂਪ ਅਣਖੀ ਅਤੇ ਨਾਵਲਕਾਰ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਪੇਂਡੂ ਅਣ-ਗੌਲੇ ਪਾਤਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤੀ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਸ ਬਣਾ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਉੱਪਰ ਅਨੇਕਾਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਅਤੇ ਨਾਵਲ ਲਿਖੇ। ਅਰਜਪ੍ਰੀਤ ਨੇ ਅਣ-ਗੌਲੇ ਲੇਖਕਾਂ ਦੇ ਕੀਮਤੀ ਖਿਆਲਾਂ ਨੂੰ ਕਿਤਾਬੀ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ। ਮੇਰੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਅਤੇ ਨਜ਼ਰ ‘ਚ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਕੰਮ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ। ਸਲਾਘਾਯੋਗ ਤੇ ਵਿਚਾਰਨਯੋਗ ਅਤੇ ਕਦਰ ਕਰਨਯੋਗ ਵੀ। ਨੀਵਿਆਂ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣਾ ਹੀ, ਉੱਚਿਆਂ ਦੀ ਉੱਚਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲੋਂ ਅਰਜਪ੍ਰੀਤ ਵਧਾਈ ਦਾ ਹਾਸਿਲ ਹੈ। ‘ਅਜੋਕਾ ਕਾਵਿ’ ਪੁਸਤਕ ‘ਚ ਵੀਹ ਕਵੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦਰਜ ਹਨ। ਕਿਤਾਬ ‘ਸੂਰਜਾਂ ਦੇ ਵਾਰਿਸ’ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਛਾਪੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ‘ਸਾਗੀਰ ਤਬੱਸੁਮ’ ਦੀਆਂ ਗਜ਼ਲਾਂ ਦਾ ਰੰਗ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਮਨ ਦੀਆਂ ਗਹਿਰਾਈਆਂ ਅਤੇ ਸਿਖਰਾਂ ਤੱਕ ਲਸ-ਲਸ ਕਰ ਉੱਠਦਾ ਹੈ। ‘ਸਾਗੀਰ ਤਬੱਸੁਮ’ ਦੀ ਗਜ਼ਲ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ‘ਵਾਹ ਬਈ ਵਾਹ’ ਵਾਂਗ ਪਾਠਕ ਆਪ-ਮੁਹਾਰੇ ‘ਵਾਹ ਸਾਗੀਰ ਵਾਹ’ ਕਰਨ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

“ਨਫਰਤ ਟੱਕਰਾਂ ਮਾਰ ਕੇ ਆਪੇ ਮਰ ਜਾਂਦੀ ਲੋਹੇ ਵਰਗੀ ਢਾਲ ਮੁਹੱਬਤ ਵਾਹ ਬਈ ਵਾਹ।” ‘ਅੰਬਰ ਕੌਰ’ ਦੀ ‘ਸਰਦਾਰ’ ਕਵਿਤਾ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦੇ ਬੀਜ ਨੂੰ ਟੋਲਦੀ ਹੈ। ਜਨਮ ਲੈਂਦਿਆਂ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜੰਮਦੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਲਗਨ, ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੁੱਝ ‘ਚੋਂ ਤਾਂ ਗੌਤਮ ਜਾਂ ਗੋਬਿੰਦਰਾਏ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬੁੱਧ ਅਤੇ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਤਾਂ ਮਿਹਨਤ-ਲਗਨ ‘ਚੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅੰਬਰ ਕੌਰ ਵੀ ਇਹੀ ਲਿਖਦੀ ਹੈ ਕਿ “ਸਰਦਾਰ ਜਨਮ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦਾ, ਸਰਦਾਰ ਤਾਂ ਸਿਰਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।” ਪੱਗ ਬੰਨਦਾ ਪਿਓਂ ਹੈ ਪਰ ਪੱਗ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਦੀ ਧੀ ਹੈ। ਧੀ ਕੌਮਲ-ਕਲੀ ਤੋਂ ਤਿੱਖੀ-ਤਲਵਾਰ ਤੱਕ ਹਰ ਰੂਪ ਧਾਰਨਾ ਜਾਣਦੀ ਹੈ। ‘ਸਬਰਾਂ ਦੀ ਧਿਰ’ ਕਵਿਤਾ ‘ਚ ਕਵਿੱਤਰੀ ਦੇ ਕਹਿਣ ਦਾ ਭਾਵ ਵੀ ਇਹੀ ਹੈ :-

“ਕਿੰਨੀਆਂ ਪੱਗਾਂ ਦੀ ਪੱਤ ਇਹਦੇ ਸਿਰ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਹੀ ਤਾਂ ਧੀ, ਸਬਰਾਂ ਦੀ ਧਿਰ ਹੁੰਦੀ।” ਕਵਿੱਤਰੀ ਇਸੇ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਅੰਤ ‘ਤੇ ਇੱਕ ਅਲਹਿਦਾ ਕਾਵਿ-ਸਿਧਾਂਤ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਲਿੰਗ/ਪੁਲਿੰਗ ਦੇ ਵਿਆਕਰਨੀ ਅਰਥਾਂ ‘ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣਾ ਸਿਧਾਂਤ ਘੜਦੀ ਹੈ, ਦੇਖੋ:-

“ਨਿਮਰਤਾ ਘੜ ਦਿਓ, ਪਰ ਲੱਗੇ ਅੜਬ ਲੁਕਾਈ ਨੂੰ ਏਹੀ ਤਾਂ ਕੌਰ ਜੋ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦੀ।” ਇੱਥੇ ਵਿਆਕਰਨ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ‘ਹੁੰਦੀ’ ਸਬਦ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ‘ਹੁੰਦਾ’ ਆਉਣਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਪੁਲਿੰਗਵਾਚੀ ਹੈ ਅਤੇ ‘ਹੁੰਦੀ’ ਸਬਦ ਇਸਤਰੀ-ਲਿੰਗ ਹੈ ਪਰ ਇਹੀ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕਾਵਿ-ਤੁਕਾਂ ਤੋਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਵਿਆਕਰਨਕ-ਪੁਰਾਣਤਾ ਵਿੱਚ ਨਵਾਂ ਸਿਧਾਂਤ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਪ੍ਰ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਵਾਂਗ ਕਵਿਤਾ ਰਚਦੇ-ਰਚਦੇ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਨਵਾਬੀ ਜੁੱਤੀ ਦੀ ਕੈਦ ‘ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ। ‘ਜਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ’ ਰਹੱਸਵਾਦੀ ਕਵਿੱਤਰੀ ਹੈ। ਕਵਿਤਾ ਉਸਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਪੂਰੇ ਵਜੂਦ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਸਦਾ ਹਰ ਸਬਦ ਸਮਰਪਨ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਤਹਿਤ ਹੈ। ਸਾਗੀ ਕੁਦਰਤ ਔਰਤ ਦੀ ਨਿਆਈ ਹੈ। ਇਹੀ ਗੱਲ ‘ਓਸੋ’ ਵਰਗੇ ਫਿਲਾਸਫਰ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਰਹੇ ਕਿ ਕੁਦਰਤ ਦੀਆਂ ਗਹਿਰਾਈਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਔਰਤ ਐਨਕ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ‘ਜਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ’ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ‘ਹਵਾ ਬੋਲਦੀ’ ‘ਚ ਇਹੀ ਔਰਤ ਕੁਦਰਤ ‘ਚੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੋਈ ਰੱਬ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਲਿਖਦੀ ਹੈ ਕਿ:-

“ਤੇਰੇ ਕਣਕ ਬੰਨੇ ਜਿਹੇ ਹੱਥਾਂ ‘ਤੇ ਜਦ ਹੱਥ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਧਰਦਾ ਹਾਂ ਸੱਚ ਜਾਣੀ, ਮੈਨੂੰ ਇਉਂ ਲੱਗਦਾ ਜਿਉਂ ਰੱਬ ਨੂੰ ਸਜਦਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।”

ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕਵਿਤਾ ਜਰੀਆ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਕਵਿਤਾ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਉਸਦੇ ਵਜੂਦ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਕੌਮਲ-ਚਿੱਤ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਸਬਦ, ਮਹਿਜ ਸਬਦ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਸਗੋਂ ਕੁਦਰਤ ਦੀਆਂ ਗਹਿਰੀਆਂ ਦਾ ਭੇਦ ਖੋਲਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਵੀ, ਕਵੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਉਹ ਕਵਿਤਾ ਜਰੀਏ ਕੁਦਰਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲ ਇੱਕ ਮਿੱਕ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਰਾਜ ਨੂੰ ਕਵਿੱਤਰੀ ਨੇ ‘ਕੁਝ ਕਵਿਤਾਵਾਂ’ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਖੋਲਿਆ ਹੈ। ਜਨਪ੍ਰੀਤ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਨੇ ਇੱਕ ਕਮਾਲ ਦਾ ਭੇਦ ਖੋਲਿਆ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਹ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂ ਸੁਣਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਰਦ-ਲੇਖਕ ਜਦੋਂ ਰਹੱਸਵਾਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਅੰਦਰੋਂ ਔਰਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ‘ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸਾਹ’ ਮੀਢੀਆਂ-ਗੁੰਦਾ ਕੇ ਮੁਰਸਦ ਦੀ ਕਮਲੀ ਹੋ ਨੱਚਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਰੂਹ ਦੇ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਵਿਚਰਨ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੂਹ, ਇਸਤਰੀ ਹੈ। ਪਰ ਜਨਪ੍ਰੀਤ ਜਦੋਂ ਰਹੱਸਵਾਦੀ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਮਰਦ ਦੇ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਵਿਚਰਦੀ ਹੈ। ਪੁਲਿੰਗਵਾਚੀ ਸਬਦ ਜਿਆਦਾ ਵਰਤਦੀ ਹੈ। ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਖੁਦ ਨੂੰ ਮਰਦ ਬਣਾ ਕੇ ਪੇਸ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਕਿਤੇ ਕਿਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ‘ਸੂਹੇ ਅੱਖਰਾਂ’ ਵਾਲੇ ‘ਸੁਖਬੀਰ’ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਰੰਗਾਂ ਨਾਲ ਜਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਦੇਖੋ:-

“ਪਰ ਤੈਨੂੰ ਕੀ ਪਤਾ ਤੂੰ ਤਾਂ ਰੱਬ ਏਂ ਆਪਣੇ ਮੁਤਾਬਕ ਚੱਲੇਗਾ ਮਾਂ ਬੋੜੀ ਏਂ ਜੋ ਤਰਲਾ ਸੁਣ ਕੇ ਪਿਘਲ ਜਾਵੇਗਾ।” ‘ਰਾਜੇਸ ਪਠਾਨ’ ਦਾ ਇਹ ਸੋਅਰ ਸਦੀਵੀ ਹਕੀਕਤਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਭਰਦਾ ਹੈ:-

“ਉਸ ਵੇਲੇ ਲੱਭਣਾ ਤੇਰੇ ਅੱਖਰਾਂ ਨੇ ‘ਪਠਾਨ’ ਜਦ ਨਾ ਤੇਰੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਕੋਈ ਅੰਗ ਲੱਭਿਆ।” ਰਾਜੇਸ ਪਠਾਨ ਦੀਆਂ ਚਾਰੇ ਰਚਨਾਵਾਂ ਹੀ ਹਕੀਕੀ ਤੇ ਤਵਾਰੀਖੀ ਸੱਚ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹਨ। ‘ਸੌਦਾਗਰ’ ਨੇ ‘ਸੱਚਾ ਪਿਆਰ’ ਕਵਿਤਾ ‘ਚ ਬਦਲਦੀਆਂ ਪਿਆਰ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਅਤੇ ਆਸਕਿਕ-ਸਾਧਕਾਂ ਦੇ ਮਨ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਦਾ ਖੂਬ ਤਰਜਮਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਨੌਜਵਾਨ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਸਮਝੇ ਨਾਸਤਿਕਤਾ ਵੱਲ ਵਧ ਰਹੇ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਇਹ ਕਵੀ ਧਰਮ ਦੀ ਅਸਲ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾ ਹੋਇਆ ਗੁਰੂਬਾਣੀ ਦੇ ਲੋਏ-ਲੋਏ ਰਹਿਣਾ

ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਗੁਰੂ-ਘਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀਆਂ ਬਾਕੀ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵੀ ਸੁੰਦਰ ਹਨ। ਡਾ. ਜਗਤਾਰ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ “ਜਦ ਤਲਖੀ ਵਧੇ ਤਾਂ ਖੱਤ ਲਿਖੀਂ” ਇਹੀ ਤਲਖੀ ‘ਸੰਗੀਤ ਸਿੰਘ’ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਧਦੀ ਹੈ ਜਦ ਉਹ ਸਮਾਜ, ਧਰਮ, ਜਾਤਾਂ-ਪਾਤਾਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ‘ਇੱਕ ਖਤ’ ਕਵਿਤਾ ‘ਚ ਸਭ ਨੂੰ ਇੱਕ ਇੱਕ ਖਤ ਲਿਖਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਖਤ ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ ਦੇ ਖਤ ਵਰਗਾ ਡਰਾਉਣਾ ਨਹੀਂ, ਜਿਸਦੀ ਉਡੀਕ ਉਸਨੂੰ ਰਾਤ-ਬਰਾਤੇ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਖਤ ਪਿਆਰ-ਨਿੱਘ-ਏਕਤਾ ਦੇ ਸੁਨੇਹੇ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੈ।

“ਮੈਂ ਲਿਖਣਾ ਏ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਏਨ੍ਹਾਂ ਕੁਰਸੀਆਂ ਦੇ ਯਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਅਕਲ ‘ਤੇ ਹੁਣ ਜੋਰ ਕਰੋ ਮੇਰੇ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲ ਵੀ ਗੌਰ ਕਰੋ ਵਿਰਸੇ ਦੀਆਂ ਸੁਗਾਤਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜ ਆਬਾਂ ਦੇ ਜਜਬਾਤਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਖਤ ਇੱਕ ਲਿਖਣਾ ਹੈ।”

‘ਸੰਗੀਤ ਸਿੰਘ’ ਦੀਆਂ ਬਾਕੀ ਦੋ ਰਚਨਾਵਾਂ ‘ਚ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਟਕੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਨ-ਉੱਤਰੀ ਰੰਗ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ‘ਚ ਕਵੀ ਖੁਦ ਹੀ ਸਵਾਲ ਅਤੇ ਖੁਦ ਹੀ ਜਵਾਬ ਬਣਦਾ ਹੈ। ‘ਕੀ ਗੱਲ ਹੋ ਗਈ ਪਾਤਸ਼ਾਹ’ ਉਸਦੀ ਸੋਹਣੇ ਸਿਰਲੇਖ ਵਾਲੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਵਿਤਾ ਹੈ। ਕਿਤੇ ਕਿਤੇ ‘ਜਾਪੁ ਸਾਹਿਬ’ ਵਾਲਾ ਰੰਗ ਵੀ ਉਘੜਦਾ ਹੈ:-

“ਕਾਰਨ ਕਬੀਰ ਕਰਤਾ ਕੁੱਲ ਜੱਗ ਦਾ ਕਵਣ ਜਾਣੀ ਕਰਾਮਾਤ ਤੇਰੀ ਸਰਬੰਸ ਦਾਤ ਦਿੱਤੀ ਦਾਤਾਰੈ ਕਾਮਲ ਕਾਯਮ ਬਾਤ ਤੇਰੀ ਆਪ ਲਿਖਾਰੀ ਬੋਲ ਵੀ ਆਪੇ ਪੱਚ ਹਮ ਸੋਚ ਸੰਗੀਤ ਨਹਿ ਕਿਛੁ ਹਰ ਆਪ ਕਰੇਂਦਾ ਸਭ ਕਿਛੁ...।”

‘ਭਵਨਜੋਤ ਕੌਰ’ ਘੱਟ ਸਬਦਾਂ ‘ਚ ਵੱਧ ਅਰਥ ਸਮਾਉਣ ਵਾਲੀ ਕਵਿੱਤਰੀ ਹੈ। ਉਹ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਨਵਤੇਜ ਭਾਰਤੀ ਵਾਂਗ ਸੁਤੇ-ਸਿੱਧ ਕਹਿ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਜੋ ਸੁਤੇ-ਸਿੱਧ ਕਿਹਾ ਵੀ ਅਸਰ ਕਰੇ ਪ੍ਰ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ ਓਹੀ ਸਾਧ-ਬਚਨ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਧ-ਬਚਨ ਹੀ ਕਵਿਤਾ ਹਨ। ‘ਭਵਨਜੋਤ’ ਇਹਨਾਂ ਸਾਧ-ਬਚਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉਤਰਦੀ ਹੋਈ ਲਿਖਦੀ ਹੈ ਕਿ:-

“ਹੈ ਤੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਅੰਦਰ

“ਏ ਇਸਕ ਹੀ ਹੈ ਜੋ ਸਮਝਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣਾ ਨਹੀਂ ਕਿਤੇ ਹਸਦੇ ਨੇ ਕਿਤੇ ਮੇਰੇ ਜਿਹੇ ਪਛਤਾਉਂਦੇ ਨੇ।”

ਅਰਥ:- ਇੱਥੇ ਕਵੀ ਉਪਰਲੀਆਂ ਦੋਵਾਂ ਪੰਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸਮਰੂਪਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਕ ਹੀ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਕਦੇ ਡਾਵਾਡੋਲ ਕਦੇ ਸਥਿਰਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਬੰਦੇ ਦਾ ਆਪਣਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਥਈਆਂ-ਥਈਆਂ ਕਰਕੇ ਨਚਾਉਣਾ ਅਤੇ ਸੂਲੀ ਚੜ੍ਹਾਉਣਾ ਦੋਵੇਂ ਇਸਕ ਦੇ ਪਹਿਲੂ ਹਨ।

‘ਬੁੱਲ੍ਹਾ ਮਨੀ ਸਾਂਪਲਾ’ ਦੀ ਗਜ਼ਲ ‘ਹੱਲ ਨਈਂ ਹੁੰਦਾ’ ਵਿੱਚ ਜੋ ਵਾਰ ਵਾਰ ‘ਵੀ’ ਸਬਦ ਬੋਲੇੜਾ ਨਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਗਜ਼ਲ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਗਜ਼ਲਾਂ ਬਰਾਬਰ ਖੜ੍ਹਨਾ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੀ ਰਵਾਨਗੀ ਸਲਾਹੁਣਯੋਗ ਹੈ।

‘ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਰਾਜ ਸਰਾਂ’ ਦੀ ‘ਧੀਆਂ’ ਕਵਿਤਾ ਡਾ. ਹਰਿਭਜਨ ਦੀ ‘ਧੀ’ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਹੈ। ਸੱਚ-ਮੁੱਚ ਹੀ ਇੱਕੀਵੀਂ ਸਦੀ ‘ਚ ਧਰਤੀ ਧੀ ਸਹਾਰੇ ਖੜੀ ਹੈ।

“ਇਹ ਮਾਵਾਂ ਕਿਸੇ ਦੀਆਂ ਸਾਡੇ ਘਰ ਧੀ ਬਣ ਆਈਆਂ ਜੀ, ਅਸੀਂ ਮੰਗ ਕੇ ਲਈਆਂ ਨੇ ਇਹ ਧੀਆਂ ਆਪ ਨਾ ਆਈਆਂ ਜੀ।” ਰਾਜ ਸਰਾਂ ਦੀ ‘ਕੁਦਰਤ’ ਕਵਿਤਾ ਸਵਿ ਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ ਦੇ ‘ਕੁਝ ਰੁੱਖਾਂ’ ਗੀਤ ਤੋਂ ਵੀ ਸੋਹਣੀ-ਸੰਗਾਰੀ ਕਵਿਤਾ ਹੈ।

“ਟਾਹਲੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਿਓ ਦਿਸਦਾ ਸੀ ਪੁੱਟ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜੋ ਵਿਗੜੇ ‘ਚੋਂ, ਟਾਲੀਆਂ ਤੇ ਪਿਓ ਦੋਵੇਂ ਤੁਰ ਗਏ ਇਸ ਘਰ ਦੇ ਹਾਸੇ-ਖੋੜੇ ‘ਚੋਂ।”

ਕਮਲਜੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ‘ਕਵਿਤਾ’ ਅਰਜਪ੍ਰੀਤ ਦੇ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਸਾਰੇ ਕਵੀਆਂ ਦਾ ਸਾਰ-ਤੱਤ ਹੈ। ਕਵਿਤਾ, ਮਨੁੱਖ ਅੰਦਰਲਾ ਮੰਦਰ ਹੈ। ਇਸੇ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਵਾਸਾ ਹੈ। ਕਵੀ ਦੀ ਮੰਜਲਿ ਇਹੀ ਪ੍ਰਭੂ ਹੈ। ਇਸ ਮੰਜਲਿ ਤੱਕ ਕਵਿਤਾ ਪਹੁੰਚੀਆਂ/ਰਾਗਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ।

“ਮੈਂ ਤਾਂ ਤੇਰੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਹਾਂ ਸਮਝ ਜੇ ਜਾਵੇਂ ਮੰਦਰ ਹੀ ਹਾਂ। ਰਮਜ ਜੇ ਮੇਰੀ ਸਮਝ ਤੂੰ ਜਾਵੇਂ ਕਵਿਤਾ ਕੀ ਸਾਗਰ ਲਿਖ ਜਾਵੇ।” ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀਹ ਕਵੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਦਸ-ਗਿਆਰਾਂ ਕਵੀ ‘ਕਵੀ’ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖਿਆਲਾਂ ਨਾਲ ਸੁਨੇਹੇ, ਯਾਦਾਂ, ਤਬਦੀਲੀਆਂ, ਸਮਾਜਿਕ, ਆਰਥਿਕ, ਅਧਿਆਤਮਕ ਆਦਿ ਤੰਦਾਂ ਛੋਹੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਸ ਨਾਲ ‘ਅਜੋਕਾ ਕਾਵਿ’ ਪੁਸਤਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਉਭਰ ਰਹੇ ਲੇਖਕਾਂ ਲਈ ਅਹਿਮ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼-ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਕਵੀ-ਜਨਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਮੁਬਾਰਕਵਾਦ ਅਤੇ ਅਰਜਪ੍ਰੀਤ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਾਸਤੇ ਏਦਾਂ ਦੇ ਸਾਹਿਤਕ-ਕਾਰਜ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਆਪ ਸਹਾਈ ਹੋਵੇ।

“ਗੁਰ ਵਤਿਗ।”

ਨੌਜਵਾਨਾਂ 'ਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ

ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਵੈਬਸਾਈਟਾਂ ਜਾਂ ਬਲੌਗਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇੰਟਰਨੈਟ ਨਾਲ ਜੁੜਣ, ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ, ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ, ਵੀਡੀਓ ਕਾਲਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀਆਂ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਕਈ ਹੋਰ ਕਾਰਜਕੁਸਲਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਯੋਗ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਲਈ, ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਇਨਅਪ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਐਕਸੈਸ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਈਨ ਇਨ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਦੇ ਦੂਜੇ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਆਮ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ ਤੇ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਫੇਸਬੁੱਕ, ਟਵਿੱਟਰ, ਵਟਸਐਪ, ਸਨੈਪਚੈਟ ਕਈਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ, ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਇਸ ਹੱਦ ਤਕ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿੱਚ ਇੰਨੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਾਧਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਖੋਜਕਰਤਾ ਹੁਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਵਧੇਰੇ ਸਿੱਖਣ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਹਰ ਕੋਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇੱਕ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਨੌਜਵਾਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੋਸ਼ਲ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਮੋਹੀ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੱਟੜ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਸੋਸ਼ਲ ਨੈਟਵਰਕ ਵੀ ਕਲਾਸ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਚਰਚ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ। ਇਹ ਇਸ ਰੋਸ਼ਨੀ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਖੋਜਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਮਾਜਿਕ ਸਾਈਟਾਂ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਨੈਤਿਕਤਾ, ਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਅਤੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ। ਇਸ ਪੱਖ ਵਿੱਚ, ਮੇਰਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਅਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਦੋਵੇਂ ਹਨ। ਨੌਜਵਾਨਾਂ 'ਤੇ ਅੱਜ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਬਣਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨੈਟਵਰਕ ਨੂੰ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਦੋਸਤਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਫਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਨੈਟਵਰਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ

ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਦੋਸਤ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਜਾਂ ਕਾਲਜ ਵਿਚਲੇ ਸਹਿਪਾਠੀਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਕੂਲ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਚਲੇ ਗਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨੌਜਵਾਨ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪੇਸ਼ਿਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਪੱਠੇ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਤਿਆਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਵਧੇਰੇ ਸੰਬੰਧ ਬਣਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਸਨਾਂ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਮੌਕੇ ਖੁੱਲ੍ਹਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਵਧੇਰੇ ਮੌਕੇ ਵੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਕਈ ਇੰਟਰਵਿਓ ਵਿੱਚ, ਨੌਜਵਾਨ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਅਨੰਦਮਈ, ਕੁਸ਼ਲ ਅਤੇ ਸੌਖਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਸੈਲੀ ਵੀ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਸਾਈਟਾਂ ਵਧੇਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਪ ਟੂ ਡੇਟ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਬੀਬੀਸੀ ਨਿ ਨੀਊਜ਼ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਜਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚਕਾਰ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਜਿਆਦਾਤਰ ਸਮਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਨਲਾਈਨ ਸੋਸ਼ਲ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ 'ਤੇ ਬਿਤਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਧਿਐਨਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜਿਕ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਹੋਣਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰੀਰਕ, ਭਾਵਨਾਤਮਕ, ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਵਰਗੇ ਕਈ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਦਾਸੀ, ਚਿੰਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਆ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਛੋਟੇ ਰੂਪਾਂ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਸਬਦਾਂ ਦੀ ਗਲਤ ਸਬਦ-ਜੋੜ ਅਤੇ ਸਬਦਾਂ ਅਤੇ ਮਿਆਦਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਵੱਲ ਵੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਉੱਤੇ ਇਸਦਾ ਵਧੇਰੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾੜੇ ਦਰਜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਅੱਲ੍ਹੜ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅਠਾਰਾਂ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਨਲਾਈਨ ਸਕਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬੇਨਕਾਬ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿਨਸੀ ਕੰਮਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੈਸਬੀਅਨਵਾਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਮ ਜਿਨਸੀ ਦੁਰਾਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇਰਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਨਲਾਈਨ ਫੈਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਅਸਲੀ

ਸਮੱਗਰੀ ਲਈ ਵੀ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਵਿੱਚ ਛੇਤੀ ਗਰਭ ਅਵਸਥਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਸਕੂਲ ਛੱਡ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਐਚਆਈਵੀ ਵਰਗੀਆਂ ਜਿਨਸੀ ਰੋਗਾਂ ਦੇ ਸੰਕੁਚਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੀ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਡੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੀ ਮੁਢਲੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇਰਾਂ ਦੇ ਨੈਤਿਕਤਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਛੇੜਛਾੜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਅਨੈਤਿਕ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਵਿਡੀਓਜ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਸਾਈਟਾਂ 'ਤੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨਾ ਵੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਨੌਜਵਾਨ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਲਣ ਪੋਸ਼ਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਆਨਲਾਈਨ ਬਰਬਾਦ ਹੋਏ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਲਾਭਕਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵੱਲ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼-ਰੋਟੀ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ ਆਨਲਾਈਨ ਟਿਊਟੋਰਿਯਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਨਲਾਈਨ ਖੋਜ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਚੰਗੀ ਵਰਤੋਂ

ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਾਈਬਰ ਚੋਰੀ ਅਤੇ ਪੱਕੋਸਾਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪਛਾਣ ਚੋਰੀ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਜੋਖਮ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਚੋਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੁਝ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸਟੋਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂ ਜਿਸ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਣਜਾਣ ਹੈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸਨ-ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ। ਸੋਸ਼ਲ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਖਬਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਦੂਜੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਜਾਂ ਹੋਰ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਾਲੇ ਸਮੂਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮੂਹਾਂ ਨੂੰ ਰੰਗੇ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੰਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲੜਾਈ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਕਬੀਲਿਆਂ ਜਾਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਫੁੱਟ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪੰਥਾਂ ਅਤੇ ਅਲੌਕਿਕ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਮਾਜ

ਵਿਚ ਲੋਕ, ਖਾਸਕਰ ਅਜੀਜਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਥਾਂ ਦੀ ਬਲੀ ਵਜੋਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕਤਲੇਆਮ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਸੋਸ਼ਲ ਨੈਟਵਰਕਿੰਗ ਨੇ ਸਾਡੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ 'ਤੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਅਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਦੋਵੇਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਈਟਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਜਾਂ ਸੰਜਮ ਰੱਖਣਾ। ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਰਤਮਾਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਸੋਧ ਦੇਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇਣ ਜਦੋਂ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਜਿਆਦਾ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਵਿਦਿਅਕ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਵੀ ਸੋਧਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਅਧਿਐਨ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਵਿਜੈ ਗਰਗ ਐਕਸ ਪੀਈਐਸ-1
ਸੇਵਮੁਕਤ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮਲੋਟ ਪੰਜਾਬ

ਭੂਰੇ ਦਾ ਸਫਰ

ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ ਨੇ ਆਪਣੀ ਆਮਦ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਗਰਮ ਕੱਪੜੇ ਹੁਣ ਸਾਂਭ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਜਿਸ ਗਰਮ ਕੱਪੜੇ ਦੀ ਸਿਆਲ ਵਿੱਚ ਫੁੱਲ ਚੜ੍ਹਾਈ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਚੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਦੇ ਕੋਈ ਹਾਲਾਤ ਹੁਣ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਜਿਸ ਕੱਪੜੇ ਨੇ ਮੌਸਮ ਦੇ ਬਦਲਾਅ ਉੱਤੇ ਜਿੱਤ ਦੀ ਸਦਾਬਹਾਰ ਝੰਡੀ ਗੱਡ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹੱਦ ਦੇ ਆਪਣੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਆਮ ਪੇਂਡੂ ਪੰਜਾਬੀ ਤਾਂ ਜਿਸਨੂੰ 'ਭੂਰਾ' ਆਖਦਾ ਹੈ ਪਰ 'ਕੰਬਲ' ਆਖਣ ਵਾਲੇ ਵੀ ਹੁਣ ਬਹੁਤੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਭੂਰਾ ਤਾਂ ਕੱਚਾ ਨਾਂ ਹੈ ਘਰ ਦਾ ਨਾਂ। ਸਭਾ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੰਬਲ ਹੀ ਸੱਦਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਵਿਆਹ ਦੇ ਕਾਰਡ ਤੋਂ ਹੀ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਿਆਲੇ ਕੇ ਜੱਗੀ ਦਾ ਪੱਕਾ ਨਾਮ ਤਾਂ ਜੰਗ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ ਹੈ। ਉਵੇਂ ਹੀ ਭੂਰੇ ਦੀ ਥਾਂ ਕੰਬਲ ਕਹਿ ਕੇ ਵਡਿਆਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੰਬਲ-ਕੁੱਟ ਬੜੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੰਬਲ ਦਾ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਦੀ 'ਝਾੜ ਤੇ ਭੂਰਾ ਪਾਉਣ' ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇਸ ਤਕਨੀਕ ਨੂੰ 'ਚਿੱਥ ਕੱਢਣ' ਲਈ ਜਾਣੂੰਆਂ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਭੂਰੇ ਦੀ ਖੁੱਲ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ। ਮਿਸਲਾਂ ਵੇਲੇ ਘੋੜਿਆਂ ਦੀ ਕਾਠੀ ਤੇ ਸਵਾਰ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਹੱਦ ਦੇ ਪੈਰ ਪੱਕੇ ਕਰਕੇ ਬੁੱਲੇ ਸ਼ਾਹ ਤੋਂ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਅਖਵਾਏ 'ਮੁਗਲਾਂ ਘੋਲ ਪਿਆਲੇ ਪੀਤੇ, ਭੂਰਿਆਂ ਵਾਲੇ ਰਾਜੇ ਕੀਤੇ।' ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀਪਤ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਅਤੇ ਫਰੀਦਾਬਾਦ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਕੰਬਲ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਤੋਂ ਤਿਆਰ ਹੋਏ ਭੂਰੇ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਟਰੱਕਾਂ, ਰੇਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਬੰਡਲਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਥੋਕ ਦੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਕੋਲੋਂ ਰਿਟੇਲ ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੇ ਜਾ ਢਿਗਾਂ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਥੋਂ ਵਿਆਹ-ਸ਼ਾਦੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖੁਸ਼ੀਆਂ-

ਗਮੀਆਂ 'ਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਭੂਰਾ ਘਰੋ-ਘਰੀਂ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਦੀ ਮਿਲਣੀ ਸਮੇਂ ਕੰਬਲ ਉਰਫ ਭੂਰਾ ਪ੍ਰਾਹੁਣੇ ਦੇ ਜੀਜੇ ਵਾਂਗੂੰ ਮੜਕ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੰਬਲ ਭਾਵ ਭੂਰੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਮੀਰ-ਗਰੀਬ ਦਾ ਪਾੜਾ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਵਾਂਗੂੰ ਸਾਫ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਮੀਰ ਕੰਬਲਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਅਮੀਰ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀਮਤ ਵੀ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਰੁਪਏ। ਗਰੀਬ ਭੂਰਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਇੱਕ ਸੂਟ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਸੂਟ ਨਾਲ ਇੱਥਰੋ-ਉੱਥਰ, ਉੱਥਰੋ-ਇੱਥਰੋ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਬਾਬੂ ਦੇ ਟੇਬਲ ਤੇ ਭੇਜੀ ਗਰੀਬ ਦੀ ਅਰਜੀ ਵਾਂਗੂੰ ਬਿਨਾਂ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਦੇਖੇ ਯਾਤਰਾ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਨਿਗੂਣੀ ਕੀਮਤ ਹੋਣ ਤੇ ਵੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਰਉਪਕਾਰ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਭਰੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਸਭਾਵਾਂ, ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਹੋਣ, ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾਮ ਅਤੇ ਫੋਟੋਆਂ ਛਪਵਾਉਣ ਦੇ ਸ਼ੌਕੀਨ ਹੋਣ ਜਾਂ ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਤਲਬਗਾਰ ਸਭ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਨਿੱਘੇ ਸਹਾਰੇ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਸਰਦੀ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਗਰੀਬ ਭੂਰਾ ਬੁੱਕਲ ਬਣਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਦੂਜਿਆਂ ਲਈ ਦਾਨੀ ਬਣਨ ਦੇ ਚੰਗੇ ਮੌਕੇ ਵੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਮਿਕ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਾਏ ਭੂਰਿਆਂ ਤੇ ਚਤਰ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਦੀ ਅੱਖ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਾਲ ਸਸਤਾ ਸੌਦਾ ਮਾਰਨ ਲਈ ਉਹ ਕੰਬਲ ਦੀ ਨਿੱਘ ਵਰਗੀ ਦੋਸਤੀ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁੜ-ਮੁੜ ਇੱਕ ਘਰ ਤੋਂ ਦੂਜੇ, ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਤੀਜੇ, ਚੌਥੇ, ਪਹਿਲੇ, ਤੀਜੇ ਵਾਲੀ ਚੁਰਾਸੀ ਦੇ ਗੋੜ ਵਿੱਚ, ਔਰਤਾਂ ਮੂੰਹੋਂ ਲੱਖ ਹੌਲਾ-ਭਾਰਾ, ਸਸਤਾ-ਵਧੀਆ ਸੁਣਦਾ ਬੰਬਲਾ ਵਾਲਾ, ਕਦੇ ਗੋਠ ਵਾਲ ਭੂਰਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਰਸਮਾਂ ਵਿੱਚ ਰਚ ਕੇ ਗਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਰਦੀਆਂ ਵਾਲੀ ਚੜ੍ਹਾਈ ਨਾਲ ਅਮੁੱਕ ਸਫਰ ਦਾ ਪਾਂਧੀ ਹੈ।

**No body have time to watch Tv advertisement
No body have time to read Physical newspapers**

It's social time .

**Online news, advertisement,
promotion anytime anywhere .
Doesn't matter where are you .**

PREETNAMA
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

Preetnama provide you your business promotion online worldwide on all social sites even TikTok .

Advertisement with Preetnama .

Promote your business with TalkShow

We gave social stage to show yourself and your business.

**Business Persons, Doctor, Advocates, VISA, Tour Travel,
Actor, Singers, writers come Join or TalkShow and
Advertisement with us on national & International based.**

Search Just Preetnama

YouTube
Facebook
Twitter
Instagram
LinkedIn
TikTok

**No need to go anywhere,
Just leave message on
WhatsApp or email us .
We will call you back.**

Contact us immediately

Pritpal Kaur

www.preetnama.com
www.preetnews.com

Phone- +1 201-312-4180

Email- preetnamausa@gmail.com

